

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ & ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ Δ' - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ &
ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Αθήνα 28 Ιουνίου 2019

Αριθ. Πρωτ.: ΔΔΑΔ Δ 1093685 ΕΞ 2019

Ταχ. Δ/ση : Καρ. Σερβίας 10
Ταχ. Κώδικας : 101 84 Αθήνα
Πληροφορίες : Δέσποινα Καλπακίδου
Τηλέφωνο : 210 33 75 159
Fax : 210 33 75 386
E-mail : d.kalpakidou@aade.gr

ΠΡΟΣ : ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΙΝΑΚΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

**ΘΕΜΑ: Η πειθαρχική, ποινική και αστική ευθύνη των υπαλλήλων της Ανεξάρτητης
Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ)**

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με την παρούσα εγκύκλιο γνωστοποιείται το επικαιροποιημένο νομικό πλαίσιο που αφορά στην πειθαρχική, ποινική και αστική ευθύνη των υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε., κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, καθώς και τα αντίστοιχα δικαιώματα και οι μηχανισμοί άμυνας που οι υπάλληλοι διαθέτουν για την υπεράσπισή τους.

Ειδικότερα, με την παρούσα γίνεται αναφορά στη γενική υποχρέωση των υπαλλήλων να υπακούουν στις εντολές των προϊσταμένων τους όπως αυτή καθορίζεται από το άρθρο 25 «*Νομιμότητα υπηρεσιακών ενεργειών*» του ν. 3528/2007 «*Κώδικας Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.*»¹ (Παράρτημα 1).

Ακολούθως, παρουσιάζονται σε ξεχωριστά κεφάλαια τα τρία είδη ευθύνης που φέρουν τόσο η Διοίκηση και ο Εμπειρογνώμονας όσο και οι υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε. κατά την άσκηση των καθηκόντων

¹ Για λόγους συντομίας εφεξής θα αναφέρεται ως Υπαλληλικός Κώδικας (ΥΚ).

τους ήτοι, της πειθαρχικής, της ποινικής και της αστικής ενώ στη συνέχεια αναλύεται η κάθε μία από αυτές.

Ειδική μνεία γίνεται στην νομική υπεράσπιση των ανωτέρω προσώπων καθώς, με τους πρόσφατα ψηφισθέντες νόμους 4603/2019 (Α' 48/14-03-2019) άρθρο 64 και 4557/2018 (Α'139/30-07-2018) άρθρο 66 (**Παράρτημα 2**) ρυθμίστηκε με ομοιόμορφο τρόπο αφενός το πλαίσιο ευθύνης των υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε. και αφετέρου η παροχή προς αυτούς νομικής υπεράσπισης (**Παράρτημα 3**).

Ειδικότερα, για πρώτη φορά, θεσπίστηκε η παροχή αυτής υπό δύο μορφές, είτε με νομική εκπροσώπηση από λειτουργούς του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους είτε νομική εκπροσώπηση από πληρεξούσιο δικηγόρο της επιλογής τους με κάλυψη των σχετικών εξόδων από την Α.Α.Δ.Ε.

Για την καλύτερη κατανόηση όλων των σχετικών θεμάτων παρατίθενται πραγματικά παραδείγματα στοιχειοθέτησης ευθύνης. Προς διευκόλυνση και άμεση πρόσβαση των υπαλλήλων στη σχετική νομοθεσία, στα παραρτήματα παρατίθενται αυτούσιες όλες οι σχετικές διατάξεις όπως ισχύουν².

Β. Η ΓΕΝΙΚΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΑ ΥΠΑΚΟΥΟΥΝ ΣΤΙΣ ΕΝΤΟΛΕΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΩΝ ΤΟΥΣ

1. Ο Υπαλληλικός Κώδικας (ΥΚ) προβλέπει την υποχρέωση των υπαλλήλων να υπακούουν στις εντολές και οδηγίες των προϊσταμένων τους. Συγκεκριμένα, το άρθρο 25 του ΥΚ (**Παράρτημα 1**) ορίζει ότι «Ο υπάλληλος οφείλει να υπακούει στις διαταγές των προϊσταμένων του» και μάλιστα χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, ακόμη και στην περίπτωση που θεωρεί την εντολή παράνομη. Σε αυτή την περίπτωση, ο υπάλληλος οφείλει, πριν την εκτέλεση της εντολής, να αναφέρει εγγράφως την αντίθετη γνώμη του.
2. Ο υπάλληλος δεν έχει το δικαίωμα να αρνηθεί τη σύνταξη εγγράφου για θέμα της αρμοδιότητάς του, εφόσον διαταχθεί γι' αυτό από τους προϊσταμένους του. Αν διαφωνεί με το περιεχόμενο του εγγράφου, έχει τη δυνατότητα να διατυπώσει εγγράφως την αντίθετη γνώμη του. Με τον τρόπο αυτό απαλλάσσεται της ευθύνης, αλλά παραμένει υποχρεωμένος να συντάξει και προσυπογράψει το έγγραφο σύμφωνα με τις εντολές που έλαβε.
3. Εάν ο υπάλληλος αρνηθεί να υπακούσει στις εντολές του προϊσταμένου του, στοιχειοθετείται σε βάρος του πειθαρχικό παράπτωμα, που ανάλογα με τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά, μπορεί να είναι αυτό της άρνησης ή παρέλκυσης εκτέλεσης υπηρεσίας, της απλής ή σοβαρής απείθειας ή και της παράβασης καθήκοντος (**Παράρτημα 1, άρθρο 107 παρ. 1, περ. κ', κστ', θ'**

² Οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα (ΠΚ) και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠοινΔ) παρατίθενται όπως έχουν κυρωθεί με τους πρόσφατους νόμους 4619/2019 (Α'95/11-06-2019) και 4620/2019 (Α' 96/11-06-2019) με έναρξη ισχύος την 1^η Ιουλίου 2019.

και γ' του ΥΚ αντίστοιχα) και επιβάλλονται πειθαρχικές ποινές. Συγκεκριμένα, τα δικαστήρια έχουν κρίνει ότι η επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων σε υπάλληλο που δεν ακολούθησε τις οδηγίες και εντολές των προϊσταμένων του δεν αποτελεί παραβίαση της ελευθερίας της έκφρασης και επομένως είναι νόμιμη η επιβολή των σχετικών κυρώσεων³.

4. Κατ' εξαίρεση και μόνο σε μία περίπτωση επιτρέπεται στον υπάλληλο να μην εκτελέσει μια διαταγή, όταν είναι προδήλως αντισυνταγματική ή προδήλως παράνομη. Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί η εντολή προϊσταμένου προς υπάλληλο να παραποιήσει έγγραφο⁴. Στην περίπτωση αυτή ο υπάλληλος οφείλει να μην εφαρμόσει τη διαταγή και να αναφέρει αμελλητί τους λόγους για τους οποίους δεν υπάκουσε (**Παράρτημα 1, άρθρο 25 παρ. 3 ΥΚ**).
5. Κατόπιν των ανωτέρω, είναι σαφές ότι οι υπάλληλοι οι οποίοι υπακούουν και ακολουθούν νόμιμες διαταγές και οδηγίες των προϊσταμένων τους δεν υπέχουν ευθύνη. Επί παραδείγματι, εάν ο υπάλληλος λάβει εντολή από τους προϊσταμένους του να ελέγξει υποθέσεις βάσει των κριτηρίων που έχουν προκαθορισθεί από το Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, δυνάμει του άρθρου 26 του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας) όπως ισχύει (**Παράρτημα 4**) δεν μπορεί να κατηγορηθεί ότι παραμέλησε άλλες υποθέσεις που είναι εκτός της συγκεκριμένης εντολής.

Γ. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΕΙΔΩΝ ΕΥΘΥΝΗΣ – ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Τόσο τα όργανα της Διοίκησης και ο Εμπειρογνώμονας όσο και οι υπάλληλοι της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως εξάλλου και όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι, υπέχουν, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, για υπαίτια πράξη ή παράλειψη, τρία διαφορετικά είδη ευθύνης ήτοι, πειθαρχική, ποινική και αστική ευθύνη. Για τη στοιχειοθέτηση της κάθε είδους ευθύνης συντρέχουν διαφορετικές προϋποθέσεις και υπάρχουν διαφορετικές έννομες συνέπειες. Οι ευθύνες αυτές δεν ταυτίζονται μεταξύ τους αλλά δύναται να συντρέχουν παράλληλα.

1. Συγκεκριμένα, η **πειθαρχική ευθύνη** απορρέει από την ειδική έννομη σχέση η οποία συνδέει τον υπάλληλο με το Κράτος, σχετίζεται με την ορθή εκτέλεση των καθηκόντων του και επισύρει πειθαρχικές ποινές. Η πειθαρχική ευθύνη των υπαλλήλων ρυθμίζεται από τις διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου, το οποίο αποτελεί κομμάτι του Υπαλληλικού Κώδικα και περιλαμβάνει δύο επιμέρους τμήματα **α)** το ουσιαστικό πειθαρχικό δίκαιο το οποίο περιλαμβάνει τα πειθαρχικά παραπτώματα και τις πειθαρχικές ποινές ή κυρώσεις και **β)** το διαδικαστικό πειθαρχικό δίκαιο το

³ Απόφαση 1383/2010 του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

⁴ Απόφαση 62/2013 του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης.

οποίο προβλέπει τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα καθώς και τη διαδικασία επιβολής των προβλεπομένων πειθαρχικών ποινών.

2. Η **ποινική ευθύνη** γεννάται από πράξεις ή παραλείψεις των υπαλλήλων που, βάσει των κανόνων του ποινικού δικαίου, χαρακτηρίζονται ως αδικήματα και προσβάλλουν όχι μόνο την εύρυθμη λειτουργία της υπηρεσίας αλλά και την ομαλή κοινωνική συμβίωση. Οι ποινές που επιβάλλονται σε περίπτωση ενεργοποίησης της ποινικής ευθύνης είναι είτε χρηματικές ποινές, είτε ποινές στερητικές της ελευθερίας δηλ. φυλάκιση ή κάθειρξη, ανάλογα με τη βαρύτητα και τις συνθήκες τέλεσης του συγκεκριμένου ποινικού αδικήματος.
3. Τέλος, όσον αφορά την **αστική ευθύνη**, αυτή σχετίζεται με τη ζημία που οι υπάλληλοι μπορεί να προξενήσουν είτε στο Δημόσιο είτε στους διοικουμένους, με πράξεις ή παραλείψεις τους, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Η ευθύνη βέβαια αυτή υφίσταται μόνο έναντι του Δημοσίου και όχι έναντι τρίτων προσώπων-διοικουμένων που τυχόν βλάπτονται. Τούτο σημαίνει ότι οι διοικούμενοι δεν μπορούν, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων, να ασκήσουν ευθεία αγωγή αποζημίωσης κατά υπαλλήλων για ζημία που τους προξένησαν οι τελευταίοι κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Μπορούν, όμως, να καταθέσουν τέτοια αγωγή κατά του Δημοσίου, το οποίο είναι αστικώς υπεύθυνο για την αποκατάσταση της ζημίας την οποία προξένησαν οι υπάλληλοί του, το οποίο δύναται στη συνέχεια να στραφεί αναγωγικά κατά αυτών. Σε κάθε περίπτωση, απαιτείται έκδοση απόφασης των αρμοδίων διοικητικών δικαστηρίων.

Γ.1. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Όπως προαναφέρθηκε, η πειθαρχική ευθύνη των υπαλλήλων ρυθμίζεται από τους κανόνες του πειθαρχικού δικαίου (άρθρα 103 έως 146^β του ν. 3528/2007 όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν) το οποίο, διευκρινίζεται, ότι δεν αποβλέπει μόνο στην διασφάλιση της εύρυθμης και απρόσκοπτης λειτουργίας της δημόσιας υπηρεσίας αλλά και στην αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των υπαλλήλων.

Ειδικότερα, μια πράξη ή παράλειψη του υπαλλήλου, στο πλαίσιο εκτέλεσης των καθηκόντων του, στοιχειοθετεί πειθαρχική ευθύνη μόνο όταν υπάρχει υπαιτιότητα δηλ. δόλος ή αμέλεια από πλευράς του υπαλλήλου, η οποία θίγει την καλή λειτουργία της υπηρεσίας και παράλληλα η υπαίτια αυτή πράξη ή παράλειψη μπορεί να του καταλογιστεί, διαφορετικά δεν υφίσταται και η έννοια του πειθαρχικού παραπτώματος (**Παράρτημα 1, άρθρο 106 ΥΚ**).

α) Πειθαρχικά παραπτώματα

Η έννοια του πειθαρχικού παραπτώματος είναι θεμελιώδους σημασίας καθότι σηματοδοτεί τις συμπεριφορές εκείνες του υπαλλήλου οι οποίες τιμωρούνται από το νόμο. Η εκτεταμένη τροποποίηση των διατάξεων του πειθαρχικού δικαίου με τον ν. 4057/2012 (Α' 54) επέφερε μία βασική αλλαγή στα πειθαρχικά παραπτώματα. Εγκαταλείφθηκε η ενδεικτική απαρίθμησή τους και υιοθετήθηκε πλέον η **αποκλειστική και περιοριστική απαρίθμηση** αυτών. (**Παράρτημα 1, άρθρο 107, παρ. 1, περ. α' έως λγ' ΥΚ όπως έχει ήδη αντικατασταθεί από το ν. 4325/2015**). Η επιλογή αυτή αποσκοπεί να δημιουργήσει ένα περιβάλλον ασφάλειας δικαίου καθώς ο υπάλληλος γνωρίζει εκ των προτέρων το πλαίσιο μέσα στο οποίο οφείλει να κινείται και μπορεί να αποφεύγει πράξεις και συμπεριφορές που κρίνονται πειθαρχικά αποδοκιμαστές.

Επειδή ο Υπαλληλικός Κώδικας περιγράφει τα πειθαρχικά παραπτώματα με έναν αόριστο και γενικό τρόπο, τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα, όταν πρόκειται να ασκήσουν πειθαρχική δίωξη σε βάρος ενός υπαλλήλου, οφείλουν να προσδιορίζουν επακριβώς τα πραγματικά εκείνα περιστατικά που συνιστούν τη διάπραξη συγκεκριμένου κάθε φορά παραπτώματος, αποδίδοντας το σωστό νομικό χαρακτηρισμό της πράξης ή παράλειψης, έτσι ώστε ο υπάλληλος να γνωρίζει για ποιο λόγο διώκεται.

Για καλύτερη κατανόηση του νομικού πλαισίου από τους υπαλλήλους, ακολούθως παραθέτουμε **πραγματικά παραδείγματα** από πειθαρχικές υποθέσεις που απασχόλησαν τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα του οικείου φορέα :

- Η παθητική δωροληψία εφοριακού υπαλλήλου από ελεγχόμενη επιχείρηση προκειμένου να μην βεβαιώσει σε βάρος της διαπιστωθείσα φορολογική παράβαση (μη έκδοση απόδειξης/ τιμολογίου σε πελάτη κατά την πώληση αγαθών) χαρακτηρίστηκε, εκτός από παράβαση καθήκοντος κατά τον ποινικό κώδικα ή άλλους ειδικούς ποινικούς νόμους, και ως ανάρμοστη συμπεριφορά⁵ (**Παράρτημα 1, άρθρο 107 παρ. 1 περ. γ' και ε' ΥΚ**). Η πειθαρχική ποινή που επιβλήθηκε ήταν αυτή της οριστικής παύσης του υπαλλήλου.
- Η παράλειψη διενέργειας ελέγχου και απάντησης σε δελτία πληροφοριών που είχαν σταλεί από μία Δ.Ο.Υ. προς άλλη Δ.Ο.Υ. χαρακτηρίστηκε ως ατελής εκπλήρωση καθήκοντος. Ο υπάλληλος επικαλέστηκε φόρτο εργασίας για την παράλειψη, αλλά το Δικαστήριο έκρινε ότι η τρίμηνη προσωρινή παύση με αντίστοιχη στέρηση των αποδοχών του αποτελούσε εύλογη πειθαρχική ποινή, καθότι ο υπάλληλος ήταν ενήμερος για τα δελτία πληροφοριών και απέφευγε συστηματικά να απαντήσει σε αυτά ή να αναθέσει την απάντηση σε άλλον υπάλληλο.⁶ (**Παράρτημα 1, άρθρο 107 παρ. 1 περ. κη' ΥΚ**).
- Ο εσφαλμένος υπολογισμός της αντικειμενικής αξίας αγορασθείσας ακίνητης περιουσίας, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων για το Δημόσιο, καθώς η δηλωθείσα αξία ήταν χαμηλότερη από την πραγματική αξία του ακινήτου και ο φόρος που καταβλήθηκε χαμηλότερος από το φόρο

⁵ Απόφαση 1852/2005 του Συμβουλίου Επικρατείας.

⁶ Απόφαση 1020/2010 του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

που θα έπρεπε να έχει καταβληθεί, κρίθηκε από το Δικαστήριο ότι δεν συνιστά σε βάρος του υπαλλήλου πειθαρχικό παράπτωμα επειδή ο υπολογισμός της πραγματικής αξίας του ακινήτου απαιτούσε ειδικές γνώσεις που δε διέθετε ο υπάλληλος και κατά συνέπεια δεν είχε δόλο κατά την εσφαλμένη εκτέλεση των καθηκόντων του⁷.

- Ο εκβιασμός επιχειρηματία από ελεγκτή της Δ.Ο.Υ. να του καταβάλει ποσό ύψους 50.000 ευρώ ώστε να μην του καταλογίσει τις διαπιστωθείσες φορολογικές παραβάσεις οι οποίες επέσυραν πρόστιμα ύψους 500.000 ευρώ, χαρακτηρίστηκε, εκτός από παράβαση καθήκοντος κατά τον ποινικό κώδικα ή άλλους ειδικούς ποινικούς νόμους, και ως ανάρμοστη πράξη με αποτέλεσμα να του επιβληθεί η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης. **(Παράρτημα 1, άρθρο 107 παρ. 1 περ. γ' και ε' ΥΚ).**
- Υπάλληλος – ελεγκτής της Δ.Ο.Υ. καθυστέρησε να διεκπεραιώσει, εντός των προβλεπομένων προθεσμιών (στην προκειμένη περίπτωση εξήντα ημέρες από την κατάθεση της αίτησης), υπόθεση ελεύθερου επαγγελματία ο οποίος είχε υποβάλει αίτημα εγγραφής στο σύστημα VIES προκειμένου να πραγματοποιεί ενδοκοινοτικές συναλλαγές, με αποτέλεσμα να διωχθεί πειθαρχικά για το παράπτωμα της μη έγκαιρης απάντησης σε αιτήσεις και αναφορές πολιτών σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. **(Παράρτημα 1, άρθρο 107 παρ. 1 περ. ιγ' ΥΚ).**
- Υπάλληλος της Δ.Ο.Υ. παρερμηνεύοντας το αληθές περιεχόμενο μίας εισαγγελικής παραγγελίας χορήγησε, στον εν διαστάσει σύζυγο, μη σύννομα και πέραν του προβλεπομένου πιστοποιητικού για τα πάσης φύσεως εισοδήματα της συζύγου, επιπλέον οικονομικά και περιουσιακά στοιχεία της τελευταίας, προκειμένου να προσδιοριστεί το ύψος της διατροφής του ανήλικου τέκνου τους, με αποτέλεσμα την πειθαρχική δίωξη του υπαλλήλου για το παράπτωμα της ατελούς εκπλήρωσης του υπηρεσιακού καθήκοντος. **(Παράρτημα 1, άρθρο 107 παρ. 1 περ. κη' ΥΚ).**
- Υπάλληλος Δ.Ο.Υ. προσέρχεται το πρωί στην υπηρεσία υπογράφοντας στο σχετικό βιβλίο παρουσίας τόσο για την προσέλευση όσο και για την αποχώρησή του και στη συνέχεια αποχωρεί χωρίς άδεια του προϊσταμένου ή υπογράφει για την προσέλευση, αποχωρεί και επιστρέφει το μεσημέρι για να υπογράψει για την αποχώρηση, χωρίς να προσφέρει τις υπηρεσίες που νόμιμα ο προϊστάμενος του αναθέτει. Επιπλέον απέχει αδικαιολόγητα από την εκτέλεση των καθηκόντων του καθώς σχεδόν καθημερινά απουσιάζει χωρίς νόμιμη άδεια του προϊσταμένου, με αποτέλεσμα να διωχθεί πειθαρχικά για τα παραπτώματα **α)** της μη τήρησης του ωραρίου, **β)** της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των καθηκόντων του, **γ)** της άρνησης ή παρέλκυσης εκτέλεσης υπηρεσίας και **δ)** της σοβαρής απείθειας. **(Παράρτημα 1, άρθρο 107 παρ. 1 περ. κζ', ι', κ' και θ' ΥΚ).** Η πειθαρχική ποινή που επιβλήθηκε ήταν αυτή της οριστικής παύσης του υπαλλήλου.

⁷ Απόφαση 770/2013 του Συμβουλίου Επικρατείας.

- Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. έχοντας πρόσβαση στο σύστημα taxis και σε φορολογικά στοιχεία φορολογουμένων εκτός της αρμοδιότητάς του, χορηγούσε σε τρίτα πρόσωπα μέσω e-mails, πληροφορίες και στοιχεία φυσικών ή νομικών προσώπων, όπως τις διευθύνσεις τους, τα περιουσιακά τους στοιχεία, τις τυχόν οφειλές τους προς το Δημόσιο, τις πηγές των εισοδημάτων τους, στοιχεία διαχειριστών και ομορρύθμων εταίρων στις περιπτώσεις εταιρειών κλπ., με αποτέλεσμα να του ασκηθεί πειθαρχική δίωξη για το παράπτωμα της χρησιμοποίησης της δημοσιοϋπαλληλικής ιδιότητας ή πληροφοριών που κατέχει ο υπάλληλος λόγω της υπηρεσίας ή της θέσης του, για εξυπηρέτηση ιδιωτικών συμφερόντων του ιδίου ή τρίτων προσώπων. **(Παράρτημα 1, άρθρο 107, παρ. 1 περ. ιδ' ΥΚ).**
- Υπάλληλος Δ.Ο.Υ. απουσίαζε κατ' εξακολούθηση και αδικαιολογήτως αποχωρώντας από την υπηρεσία χωρίς άδεια του προϊσταμένου, οπότε με σχετική απόφαση του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. του έγινε η αντίστοιχη περικοπή αποδοχών. Κατά τη στιγμή που ο αρμόδιος υπάλληλος πήγε να του επιδώσει την σχετική απόφαση, παρουσία πολλών συναδέλφων, αρνούμενος να την αποδεχθεί την έσκισε και μίλαγε με απρεπείς εκφράσεις για τον προϊστάμενο, οπότε του ασκήθηκε πειθαρχική δίωξη για το παράπτωμα της κακόβουλης άσκησης κριτικής των πράξεων της προϊσταμένης αρχής που γίνεται δημοσίως, γραπτώς ή προφορικώς, με σκόπιμη χρήση εν γνώσει εκδήλως ανακριβών στοιχείων ή με χαρακτηριστικά απρεπείς εκφράσεις. **(Παράρτημα 1, άρθρο 107 παρ. 1. περ. ιζ' ΥΚ).**

β) Πειθαρχικές ποινές

Οι πειθαρχικές ποινές αποτελούν το μέσο με το οποίο η δημόσια διοίκηση εκδηλώνει την απαξία της σε σχέση με ορισμένη συμπεριφορά του υπαλλήλου και τον αποδοκιμάζει γι' αυτήν. Επιβάλλονται μόνο από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα, κατόπιν τήρησης της συγκεκριμένης πειθαρχικής διαδικασίας, όπως προβλέπεται στα άρθρα 122 και επόμενα του Υπαλληλικού Κώδικα.

Οι πειθαρχικές ποινές, όπως και τα πειθαρχικά παραπτώματα απαριθμούνται **περιοριστικά**, κατά σειρά βαρύτητας, στον Υπαλληλικό Κώδικα **(Παράρτημα 1, άρθρο 109 περ. α' έως η' ΥΚ)** και, κατά πάγια αρχή του πειθαρχικού δικαίου, οι σχετικές διατάξεις δεν επιδέχονται διασταλτική ερμηνεία. Τούτο σημαίνει ότι τα πειθαρχικά όργανα μπορούν να επιβάλουν μόνο τις ποινές που ρητά ορίζονται στο νόμο.

Οι πειθαρχικές ποινές συνιστούν διοικητικές κυρώσεις και ανήκουν ειδικότερα στις υπηρεσιακές κυρώσεις αφού αφορούν τη σχέση που συνδέει τους υπαλλήλους με το Κράτος, ενώ διακρίνονται από τα διοικητικά μέτρα, όπως είναι η αργία, στην οποία γίνεται αναφορά κατωτέρω.

Μία σημαντική αλλαγή που επήλθε με τον ν. 4325/2015 (Α' 47/11-05-2015) σχετικά με τις πειθαρχικές ποινές είναι ο περιορισμός του πεδίου εφαρμογής της αυστηρότερης ποινής της οριστικής παύσης, η

οποία μπορεί να επιβληθεί, πλέον, μόνο για την διάπραξη συγκεκριμένων πειθαρχικών παραπτωμάτων. (**Παράρτημα 1 άρθρο 109 παρ. 1 περ. η' ΥΚ**).

γ) Πειθαρχικά όργανα

Τα πειθαρχικά όργανα, όπως τα πειθαρχικά παραπτώματα και οι πειθαρχικές ποινές, απαριθμούνται στον Υπαλληλικό Κώδικα **περιοριστικά** και **αποκλειστικά** (**Παράρτημα 1, άρθρα 116 και 117 ΥΚ**). Τούτο σημαίνει ότι την πειθαρχική εξουσία δεν μπορεί να την ασκήσει άλλο όργανο πέραν αυτών που ρητά ορίζει ο νόμος, η δε σχετική αρμοδιότητα είναι αμεταβίβαστη. Έτσι, ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης δεν μπορεί να μεταβιβάσει την εκ του νόμου προερχόμενη πειθαρχική του αρμοδιότητα στον προϊστάμενο του τμήματος, ο οποίος δεν συγκαταλέγεται ανάμεσα στους πειθαρχικώς προϊσταμένους που ρητά προβλέπονται στο νόμο. Επειδή η πειθαρχική εξουσία δεν ανήκει στο πρόσωπο αλλά στη θέση που αυτό κατέχει, ο νόμιμος αναπληρωτής του πειθαρχικώς προϊσταμένου νομίμως ασκεί την πειθαρχική αρμοδιότητα.

Τα πειθαρχικά όργανα διακρίνονται σε **μονομελή** και **συλλογικά**.

Τα μονομελή πειθαρχικά όργανα είναι :

Οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι των υπαλλήλων. Ειδικότερα για τους υπαλλήλους της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων είναι ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης, ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης και ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Επιπλέον, πειθαρχική εξουσία στους υπαλλήλους ασκεί και ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης.

Κάθε πειθαρχικώς προϊστάμενος μπορεί να επιβάλλει την ποινή της έγγραφης επίπληξης, ενώ ανάλογα με την θέση που κατέχουν στην πυραμίδα της ιεραρχίας μπορούν να επιβάλλουν, ως ένα όριο την πειθαρχική ποινή του προστίμου. Επί παραδείγματι, ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων μπορεί να επιβάλλει μέχρι και τις αποδοχές ενός (1) μηνός του υπαλλήλου, ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης μέχρι και τα 2/3 των μηνιαίων αποδοχών του και ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης μέχρι και το ¼ των μηνιαίων αποδοχών. (**Παράρτημα 1, άρθρο 118 παρ. 1 περιπτώσεις δ', στ' και ζ' ΥΚ**).

Κάθε πειθαρχικώς προϊστάμενος που επιλαμβάνεται μίας υποθέσεως δύναται να την παραπέμψει σε οποιονδήποτε ανώτερο αυτού πειθαρχικώς προϊστάμενο, εφόσον κρίνει ότι το διαπραχθέν πειθαρχικό παράπτωμα επισύρει ποινή ανώτερη της αρμοδιότητάς του. Η περαιτέρω παραπομπή της υπόθεσης από πειθαρχικώς προϊστάμενο μπορεί να φθάσει μέχρι και τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Αν ο Διοικητής κρίνει ότι το διαπραχθέν πειθαρχικό παράπτωμα επισύρει ποινή ανώτερη της δικής του αρμοδιότητας, τότε παραπέμπει την υπόθεση στο πειθαρχικό συμβούλιο.

Τα συλλογικά πειθαρχικά όργανα είναι :

i) **Το Πειθαρχικό Συμβούλιο** του οικείου φορέα (ΑΑΔΕ), του οποίου η σύσταση και συγκρότηση προβλέπεται στις διατάξεις του ν. 4389/2016 (Α' 94/27-05-2016) περί «*Σύστασης Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων*» (**Παράρτημα 2, άρθρο 31, παρ. 1^α**). Το εν λόγω Συμβούλιο, όπως άλλωστε όλα τα πειθαρχικά συμβούλια, έχει γενική πειθαρχική αρμοδιότητα και μπορεί να επιβάλλει οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή, από την πιο ήπια που είναι η έγγραφη επίπληξη, μέχρι και την αυστηρότερη που είναι η οριστική παύση. Επιλαμβάνεται μίας υποθέσεως σε πρώτο βαθμό κατόπιν παραπομπής από τον Διοικητή και σε δεύτερο βαθμό ύστερα από άσκηση ένστασης κατά αποφάσεων των πειθαρχικώς προϊσταμένων.

ii) **Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο** του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης, το οποίο αποφαινεται, κατά κανόνα, ύστερα από ένσταση κατά αποφάσεων των πειθαρχικών συμβουλίων. (**Παράρτημα 1, άρθρο 120 ΥΚ**)

Εκτός από τα ανωτέρω διοικητικά συλλογικά πειθαρχικά όργανα, πειθαρχική εξουσία στους υπαλλήλους ασκούν και τα δικαστήρια και συγκεκριμένα

iii) **Το Διοικητικό Εφετείο** και

iv) **Το Συμβούλιο της Επικρατείας** κατόπιν άσκησης υπαλληλικής προσφυγής. (**Παράρτημα 1, άρθρο 116 ΥΚ**).

δ) Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

Ενόψει του γεγονότος ότι ως προς την καταπολέμηση της διαφθοράς και την τήρηση της αρχής της νομιμότητας από τους υπαλλήλους που υπηρετούν σε υπηρεσίες της Αρχής, σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων (Δ.ΕΣ.ΥΠ.) της Αρχής, κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούν ενδεικτικά οι βασικές αρμοδιότητές της που σχετίζονται μ' αυτό το στόχο και αναφέρονται στο **άρθρο 11 του Οργανισμού της ΑΑΔΕ**. Έτσι η εν λόγω Διεύθυνση, μεταξύ άλλων:

- Διενεργεί στοχευμένους οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους των δημοσίων υπολόγων και δημοσίων διαχειρίσεων και προβαίνει στον καταλογισμό των ευθυνομένων,
- Διενεργεί επιτόπιους ελέγχους σε οργανικές μονάδες της ΑΑΔΕ, προς διαπίστωση της τήρησης και της εφαρμογής των σχετικών διατάξεων, νόμων, κανονιστικών αποφάσεων και εγκυκλίων διαταγών, με σκοπό την πρόληψη, αλλά και την αποκάλυψη τυχόν παραβατικής συμπεριφοράς, εκ μέρους των αρμοδίων υπαλλήλων,
- Επανεξετάζει φορολογικές υποθέσεις για τις οποίες είχε ήδη διενεργηθεί έλεγχος, αποκλειστικά για την εξακρίβωση ποινικών αδικημάτων και πειθαρχικών παραπτωμάτων που διαπράττουν ή συμμετέχουν σε αυτά υπάλληλοι της ΑΑΔΕ,

- Εντοπίζει, διερευνά και εξιχνιάζει ποινικά αδικήματα και πειθαρχικά παραπτώματα που διαπράττονται από υπαλλήλους της Αρχής ή που συμμετέχουν σε αυτά, όπως αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 του ν. 3943/2011, όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει,
- Διενεργεί διοικητικές έρευνες, ένορκες διοικητικές εξετάσεις, προκαταρκτικές εξετάσεις ή προανακρίσεις, κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας ή αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν εντολής από αρμόδιο όργανο ή μετά από αυτόφωρη σύλληψη, είτε βάσει καταγγελιών ή πληροφοριών που έχουν συλλεχθεί, επεξεργαστεί και αξιολογηθεί για τη διερεύνηση των αδικημάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 του ν. 3943/2011, όπως ισχύει,
- Διενεργεί ελέγχους περιουσιακής κατάστασης των υπαλλήλων όλων των επιπέδων της ιεραρχίας της ΑΑΔΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 5 του ν. 3943/2011, όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει.
- Πέραν των ανωτέρω στη Δ.ΕΣ.ΥΠ. λειτουργεί Γραφείο Καταγγελιών το οποίο είναι αρμόδιο για την υποδοχή όλων των καταγγελιών, πληροφοριών και στοιχείων που σχετίζονται με την αποστολή της υπηρεσίας, τα οποία καταγράφει, καθώς και για τη διερεύνηση, την επεξεργασία, τη σύνθεση, την ανάλυση, την αξιολόγηση και την αξιοποίηση των ανωτέρω καταγγελιών και κάθε πληροφοριακού υλικού και στοιχείου που αφορά σε διάπραξη ποινικών αδικημάτων και πειθαρχικών παραπτωμάτων υπαλλήλων της ΑΑΔΕ, τα οποία στη συνέχεια τα θέτει υπόψη του Προϊσταμένου του Τμήματος για περαιτέρω επεξεργασία. **(Παράρτημα 2, άρθρο 11 της Απόφασης Διοικητή με αρ. Δ.ΟΡΓ. Α 1036960/10-03-2017, Β' 968/22-03-2017, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει).**

ε) Πειθαρχική διαδικασία

Η πειθαρχική διαδικασία περιλαμβάνει τόσο τις προπαρασκευαστικές πράξεις πριν την άσκηση της πειθαρχικής δίωξης, όσο και τα στάδια που ακολουθούν μέχρι και την έκδοση της πειθαρχικής απόφασης από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα.

Είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από κάθε άλλη διαδικασία.

Ακολουθως περιγράφονται τα στάδια της πειθαρχικής διαδικασίας, από την έναρξη συλλογής στοιχείων μέχρι την έκδοση της όποιας πειθαρχικής απόφασης.

1. Η προκαταρκτική εξέταση που είναι η **άτυπη** συλλογή και καταγραφή στοιχείων και πληροφοριών με σκοπό τη διαπίστωση ή μη τέλεσης του φερόμενου πειθαρχικού παραπτώματος και τις συνθήκες υπό τις οποίες αυτό τελέστηκε. **(Παράρτημα 1, άρθρο 125 ΥΚ).**
2. Η Ένορκη Διοικητική Εξέταση (Ε.Δ.Ε.) η οποία διενεργείται κάθε φορά που η Διοίκηση έχει σοβαρές υπόνοιες, δηλ. πληροφορίες αξιόλογες και σημαντικές ή σαφείς ενδείξεις για διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος. Αυτό σημαίνει ότι όταν συντρέχουν οι εν λόγω προϋποθέσεις η

αρμόδια υπηρεσία δεν μπορεί να το παραβλέψει αλλά οφείλει να διερευνήσει την υπόθεση, υπό τον τύπο της ΕΔΕ, καθώς έτσι διασφαλίζεται και το υπηρεσιακό κύρος αλλά και η προσωπικότητα του υπαλλήλου από αβάσιμες και αναπόδεικτες κατηγορίες ή και φήμες. Σκοπός της ΕΔΕ είναι η συλλογή στοιχείων, βάσει **τυπικής** διαδικασίας, για τη διαπίστωση της τέλεσης ή μη πειθαρχικού παραπτώματος, για τον προσδιορισμό των προσώπων που τυχόν ενέχονται και φέρουν ευθύνη και για τη διερεύνηση των συνθηκών υπό τις οποίες τελέστηκε το πειθαρχικό παράπτωμα. Αποτελεί ανακριτική μέθοδο, διατάσσεται από οποιονδήποτε πειθαρχικώς προϊστάμενο και, κατά ρητή διάταξη, δεν συνιστά έναρξη πειθαρχικής δίωξης, στοιχείο που την διαφοροποιεί από την πειθαρχική ανάκριση, η οποία διενεργείται μετά την έναρξη της πειθαρχικής δίωξης. Η ΕΔΕ ολοκληρώνεται με την υποβολή αιτιολογημένης έκθεσης από αυτόν που την διενεργεί προς τον πειθαρχικώς προϊστάμενο που την διέταξε. Εάν διαπιστωθεί η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος ο πειθαρχικώς προϊστάμενος υποχρεούται να ασκήσει πειθαρχική δίωξη **(Παράρτημα 1, άρθρο 126 ΥΚ).**

3. Η κλήση σε απολογία: εφόσον ο πειθαρχικώς προϊστάμενος ολοκληρώσει τη διαδικασία διερεύνησης της υπόθεσης και διαπιστώσει διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος καλεί τον υπάλληλο σε απολογία, εάν κρίνει ότι το παράπτωμα επισύρει ποινή την οποία μπορεί να επιβάλει ο συγκεκριμένος πειθαρχικώς προϊστάμενος. Διαφορετικά παραπέμπει την υπόθεση στον ανώτερο πειθαρχικώς προϊστάμενο μέχρι τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Εάν ο τελευταίος κρίνει ότι το διαπραχθέν πειθαρχικό παράπτωμα επισύρει ποινή ανώτερη και της δικής του αρμοδιότητας παραπέμπει την υπόθεση στο πειθαρχικό συμβούλιο. **(Παράρτημα 1, άρθρο 134 ΥΚ και Παράρτημα 2, άρθρο 14 περ. στ' του ν. 4389/2016).**

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι ο πειθαρχικώς προϊστάμενος δύναται, στις περιπτώσεις εκείνες όπου η διάπραξη του πειθαρχικού παραπτώματος είναι πραγματικό γεγονός αυταπόδεικτο, να προχωρήσει απευθείας στην κλήση σε απολογία χωρίς να προηγηθεί προκαταρκτική εξέταση.

Η κλήση σε απολογία αποτελεί απόλυτο ατομικό δικαίωμα του υπαλλήλου, υπό την έννοια ότι ο υπάλληλος δεν μπορεί να παραιτηθεί από το εν λόγω δικαίωμα. Είναι ουσιώδους τύπος της διαδικασίας και αυτό σημαίνει ότι η τυχόν παράλειψη του σταδίου της απολογίας επάγεται την ακυρότητα της πειθαρχικής απόφασης. Παρόλα αυτά η παράλειψη της κλήσης σε απολογία καλύπτεται από την υποβολή έγγραφης απολογίας. Η κλήση του υπαλλήλου σε απολογία από τον πειθαρχικώς προϊστάμενο ή η παραπομπή του στο πειθαρχικό συμβούλιο συνιστά έναρξη της πειθαρχικής δίωξης. —

4. Η πειθαρχική ανάκριση διεξάγεται κυρίως κατά τη διαδικασία ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος ενώ, μπορεί να διεξαχθεί και κατά τη διαδικασία ενώπιον των πειθαρχικώς προϊσταμένων, όταν κρίνεται απαραίτητο. **(Παράρτημα 1, άρθρο 127 και επ. ΥΚ).**
5. Η κατάθεση της απολογίας: ο διωκόμενος υπάλληλος, αφού κληθεί σε απολογία, καταθέτει την απολογία του εγγράφως. Ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου δύναται να καταθέσει προφορική συμπληρωματική απολογία. Παρέχεται η δυνατότητα στον πειθαρχικά διωκόμενο υπάλληλο, προτού καταθέσει την απολογία του να ζητήσει να λάβει γνώση και αντίγραφο του φακέλου της υπόθεσης. Επίσης έχει το δικαίωμα να ζητήσει εύλογη προθεσμία για να υποβάλλει, ενώπιον του πειθαρχικού οργάνου που τον κάλεσε, έγγραφα στοιχεία **(Παράρτημα 1, άρθρο 135 ΥΚ)**. Μετά την κατάθεση της απολογίας του υπαλλήλου είτε στον πειθαρχικώς προϊστάμενο είτε στο πειθαρχικό συμβούλιο περνάμε στο τελευταίο στάδιο της διαδικασίας.
6. Η εκτίμηση των αποδείξεων και η έκδοση της πειθαρχικής απόφασης:
- α) Όταν η υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον του πειθαρχικώς προϊσταμένου, μετά την κατάθεση της απολογίας του υπαλλήλου, ο πειθαρχικώς προϊστάμενος, που πλέον ενεργεί ως πειθαρχικός δικαστής, προβαίνει στην εκτίμηση των αποδείξεων **(Παράρτημα 1, άρθρο 139 ΥΚ)** και αφού μορφώσει άποψη τόσο για την ύπαρξη των πραγματικών περιστατικών, που συνιστούν την αντικειμενική υπόσταση του πειθαρχικού παραπτώματος, όσο και για την ύπαρξη της υπαιτιότητας και του καταλογισμού του υπαλλήλου, εκδίδει την πειθαρχική απόφαση, η οποία είτε απαλλάσσει τον υπάλληλο από την πειθαρχική του ευθύνη είτε επιβάλλει, κατά την κρίση του, ανάλογη ποινή εντός των πλαισίων της αρμοδιότητάς του.
- β) Όταν η υπόθεση παραπέμπεται στο πειθαρχικό συμβούλιο ο πρόεδρος του συμβουλίου, με πράξη του ορίζει τόπο, ημέρα και ώρα συνεδρίασης και την κοινοποιεί στον διωκόμενο υπάλληλο. Ο υπάλληλος έχει δικαίωμα να παρασταθεί ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου είτε αυτοπροσώπως, είτε διά είτε μετά πληρεξουσίου δικηγόρου. Μετά την ακρόαση του υπαλλήλου, το πειθαρχικό συμβούλιο εκτιμά το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων και αποφαινεται περί της ενοχής ή μη του υπαλλήλου εκδίδοντας τη σχετική πειθαρχική απόφαση. Η απόφαση αυτή είτε απαλλάσσει τον υπάλληλο από την πειθαρχική ευθύνη, είτε τον κρίνει ένοχο και του επιβάλλει πειθαρχική ποινή **(Παράρτημα 1, άρθρα 136 και 140 ΥΚ)**.
- Η πειθαρχική απόφαση φέρει πάντοτε τον έγγραφο τύπο και πρέπει να μνημονεύει αναγκαστικά, την αιτιολογία, τα πραγματικά περιστατικά και τα στοιχεία που συνιστούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του πειθαρχικού παραπτώματος, το ονοματεπώνυμο του κρινόμενου υπαλλήλου, την υποβολή ή μη απολογίας, τη γνώμη των μελών που τυχόν μειοψήφησαν. Η

πειθαρχική απόφαση κοινοποιείται στον υπάλληλο όπως και στα όργανα της διοίκησης που δικαιούνται να ασκήσουν ένσταση. Ιδιαίτερα στον υπάλληλο, του γνωστοποιούνται επιπλέον τα ένδικα μέσα με τα οποία δύναται να προσβάλει την πειθαρχική απόφαση κατά περίπτωση, δηλαδή ένσταση ή προσφυγή καθώς και η σχετική προθεσμία ασκήσεώς τους. **(Παράρτημα 1, άρθρο 140 ΥΚ).**

στ) Διοικητικά μέτρα και πειθαρχική διαδικασία

Όσον αφορά το διοικητικό μέτρο της αργίας κρίνεται απαραίτητο να διευκρινιστεί ότι μετά την ισχύ του ν. 4325/2015 περιορίστηκε κατά πολύ η εφαρμογή του μέτρου της αυτοδίκαιης αργίας σε σχέση με την πειθαρχική διαδικασία, αποκαθιστώντας εν πολλοίς το τεκμήριο της αθωότητας του υπαλλήλου.

Έτσι, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, πέραν της κίνησης της πειθαρχικής διαδικασίας, ενεργοποιείται η διαδικασία λήψης διοικητικών μέτρων σε βάρος των υπαλλήλων, ως ακολούθως :

- Όταν σε βάρος ενός υπαλλήλου επιβάλλεται η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης τίθεται **αυτοδίκαια σε αργία** από την ημέρα που θα του κοινοποιηθεί η σχετική πειθαρχική απόφαση, η οποία λήγει την τελευταία ημέρα της προθεσμίας άσκησης προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ή την ημέρα που δημοσιεύτηκε η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας στην περίπτωση που ασκήθηκε προσφυγή **(Παράρτημα 1 άρθρο 103 του ΥΚ).**
- Εκτός από την περίπτωση αυτή όπου ο υπάλληλος τίθεται σε αυτοδίκαιη αργία, προβλέπεται η δυνατότητα θέσης του υπαλλήλου σε **δυνητική αργία** εάν ασκηθεί σε βάρος του πειθαρχική δίωξη μόνο για τα πειθαρχικά παραπτώματα που επισύρουν την ποινή της οριστικής παύσης ή εάν υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις για έκνομη διαχείριση, οι οποίες στηρίζονται σε έκθεση της προϊσταμένης αρχής ή αρμόδιου επιθεωρητή **(Παράρτημα 1, άρθρο 104 περ. β' και γ' και άρθρο 109 περ. η' ΥΚ).** Στην περίπτωση της δυνητικής αργίας η διοίκηση λειτουργεί δυνητικά, και όχι υποχρεωτικά όπως συμβαίνει με την αυτοδίκαιη αργία, οπότε προηγείται γνωμοδότηση του πειθαρχικού συμβουλίου, όπου υποχρεωτικά καλείται ο υπάλληλος σε προηγούμενη ακρόαση. Η πράξη με την οποία ο υπάλληλος τίθεται σε αργία εκδίδεται από το Διοικητή της ΑΑΔΕ και φέρει τον τύπο της απόφασης. Η αργία ξεκινάει από την κοινοποίηση της σχετικής πράξης. Ομοίως και η πράξη επαναφοράς του υπαλλήλου εκδίδεται από το Διοικητή **(Παράρτημα 2, άρθρα 7 και 24 του ν.4389/2016).** Μετά την πάροδο έτους από την θέση σε αργία το πειθαρχικό συμβούλιο γνωμοδοτεί για την συνέχιση ή μη της αργίας, άλλως η αργία αίρεται, και εκδίδεται σχετική απόφαση από το Διοικητή. Σε κάθε περίπτωση η δυνητική αργία αίρεται αυτοδικαίως μετά την πάροδο διετίας από την έκδοση της απόφασης θέσης του υπαλλήλου σε αργία.

- Ο υπάλληλος που τελεί σε κατάσταση αργίας απέχει από τα κύρια και παρεπόμενα καθήκοντά του και λαμβάνει το ήμισυ των αποδοχών του (**Παράρτημα 1, άρθρο 105 του ΥΚ**).
- Σημειώνεται ότι πέραν των προαναφερομένων προϋποθέσεων όπου ο υπάλληλος τίθεται, είτε σε αυτοδίκαιη είτε σε δυνητική αργία στο πλαίσιο της πειθαρχικής διαδικασίας, υπάρχουν αντίστοιχα δύο ακόμη περιπτώσεις, που προβλέπονται στις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα, για τις οποίες γίνεται ρητή αναφορά παρακάτω στο κεφάλαιο της ποινικής ευθύνης, διότι εξαρτώνται από την ποινική διαδικασία.
- Πέραν της αυτοδίκαιης και δυνητικής αργίας, σε κατεπείγουσες περιπτώσεις επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος και πριν γνωμοδοτήσει το πειθαρχικό συμβούλιο, μπορεί να επιβληθεί σε βάρος υπαλλήλου της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων από το Διοικητή αυτής, ως το ανώτατο μονοπρόσωπο όργανο διοίκησής της, το **διοικητικό μέτρο της αναστολής άσκησης των καθηκόντων του**. Το εν λόγω μέτρο αίρεται αυτοδικαίως εάν το πειθαρχικό συμβούλιο δεν γνωμοδοτήσει για τη θέση του υπαλλήλου σε αργία μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την θέση του υπαλλήλου σε αναστολή άσκησης καθηκόντων (**Παράρτημα 1, άρθρο 104 παρ. 2 ΥΚ**).
- Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η αργία όπως και η αναστολή άσκησης καθηκόντων διαφοροποιείται από τις πειθαρχικές ποινές, αποτελεί εξαιρετικό διοικητικό μέτρο προσωρινού χαρακτήρα, το οποίο συνεπάγεται την, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, διακοπή της ενεργού άσκησης των υπηρεσιακών καθηκόντων του υπαλλήλου και δεν επιφέρει λύση της υπαλληλικής του σχέσης.

ζ) Ένδικα βοηθήματα κατά των πειθαρχικών αποφάσεων

Τα ένδικα βοηθήματα τα οποία δύναται ο υπάλληλος να ασκήσει κατά πειθαρχικών αποφάσεων είναι, κατά βάση, δύο: η ένσταση και η προσφυγή. Η ένσταση ασκείται ενώπιον διοικητικών οργάνων, ενώ η προσφυγή ενώπιον δικαστηρίων. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο υπάλληλος δύναται να ζητήσει επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας.

ι) Ένσταση

- Οι αποφάσεις των πειθαρχικώς προϊσταμένων (μονομελή πειθαρχικά όργανα), πλην του Διοικητή, υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του αρμοδίου πειθαρχικού συμβουλίου. Ο τιμωρηθείς υπάλληλος δύναται να ασκήσει ένσταση κατά της καταδικαστικής απόφασης ανεξαρτήτως του ύψους της ποινής. Πλην του υπαλλήλου, ένσταση δύναται να ασκήσει **α)** κάθε ανώτερος πειθαρχικώς προϊστάμενος και **β)** ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης ακόμη και στην περίπτωση της αθωωτικής απόφασης. Η ένσταση ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών, η

οποία αρχίζει από την επομένη της κοινοποίησης της σχετικής απόφασης (**Παράρτημα 1, άρθρο 141 ΥΚ**).

- Οι αποφάσεις του πειθαρχικού συμβουλίου (συλλογικό πειθαρχικό όργανο) υπόκεινται σε ένσταση, ενώπιον του Δευτεροβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου, από τον υπάλληλο που τιμωρήθηκε, μόνο στις περιπτώσεις επιβολής της πειθαρχικής ποινής του προστίμου αποδοχών τεσσάρων (4) μηνών και άνω, με εξαίρεση τις πειθαρχικές αποφάσεις που επιβάλλουν την ποινή του υποβιβασμού ή της οριστικής παύσης. Όταν η επιβληθείσα ποινή είναι πρόστιμο αποδοχών μικρότερο των τεσσάρων (4) μηνών τότε το δικαίωμα του υπαλλήλου να ασκήσει ένσταση γεννάται μόνο εφόσον κατά της απόφασης έχει ασκηθεί ένσταση υπέρ της διοίκησης. Και σ' αυτή την περίπτωση η προθεσμία άσκησης της ένστασης είναι είκοσι (20) ημέρες. Σημειωτέον ότι όλες οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων που κρίνουν σε πρώτο βαθμό υπόκειται σε ένσταση, υπέρ της διοίκησης, την οποία ασκεί είτε ο Διοικητής είτε ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης (**Παράρτημα 1, άρθρο 141 ΥΚ**).
- Όταν η ένσταση ασκείται μόνο από τον υπάλληλο ή υπέρ του, το πειθαρχικό συμβούλιο της οικείας υπηρεσίας και το Δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο δεν μπορούν να χειροτερεύσουν τη θέση του υπαλλήλου, δηλ. δεν μπορούν να του επιβάλουν αυστηρότερη ποινή. Όταν ασκείται ένσταση και από τον υπάλληλο και από τον πειθαρχικώς προϊστάμενο ή από τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης υπέρ της διοίκησης, το πειθαρχικό συμβούλιο ή το Δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να κρίνουν ελευθέρως δηλ. να επιβάλουν είτε βαρύτερη είτε ελαφρότερη ποινή (**Παράρτημα 1, άρθρο 141 ΥΚ**).

ii) Προσφυγή

Οι υπάλληλοι μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- κατά των αποφάσεων του Διοικητή της ΑΑΔΕ,
- κατά των αποφάσεων του Δευτεροβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου που επιβάλλουν οποιαδήποτε ποινή, πλην της έγγραφης επίπληξης, του προστίμου αποδοχών έως ενός μηνός, του υποβιβασμού και της οριστικής παύσης.
- κατά των αποφάσεων του πειθαρχικού συμβουλίου του οικείου φορέα που επιβάλλουν την πειθαρχική ποινή του προστίμου αποδοχών από ένα (1) έως τέσσερις (4) μήνες, εφόσον δεν ασκήθηκε ένσταση υπέρ της διοίκησης. (**Παράρτημα 1, άρθρο 142 ΥΚ**)

Οι υπάλληλοι μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- κατά των αποφάσεων του πειθαρχικού συμβουλίου του οικείου φορέα που επιβάλλουν τις ποινές της οριστικής παύσης ή του υποβιβασμού (**Παράρτημα 1, άρθρο 141 παρ. 8 ΥΚ, όπως προστέθηκε με την υποπαράγραφο ΣΤ.2. του ν. 4152/2013, Α' 107/09-05-2013**).
- κατά των αποφάσεων του Δευτεροβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου που επιβάλλουν τις ποινές της οριστικής παύσης ή του υποβιβασμού (**Παράρτημα 1, άρθρο 142 ΥΚ**).

Η προθεσμία άσκησης της προσφυγής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου και ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας είναι εξήντα (60) ημέρες από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης (**άρθρο 41 του Π.Δ. 18/1989 και άρθρο 66 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας**).

Το Διοικητικό Εφετείο και το Συμβούλιο της Επικρατείας, όταν κρίνουν μετά από προσφυγή του υπαλλήλου, δεν μπορούν να χειροτερεύσουν τη θέση του.

iii) Επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας

Πέραν των ανωτέρω, ο υπάλληλος που τιμωρήθηκε, καθώς και ο Διοικητής της ΑΑΔΕ έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας (**Παράρτημα 1, άρθρα 114 και 143 ΥΚ**).

- Ο τιμωρηθείς υπάλληλος μπορεί να ζητήσει την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, εάν μετά την έκδοση καταδικαστικής πειθαρχικής απόφασης, με την οποία του είχε επιβληθεί οποιαδήποτε ποινή, εκδοθεί αμετάκλητη αθωωτική ποινική απόφαση ή αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα για την πράξη ή την παράλειψη, για την οποία τιμωρήθηκε πειθαρχικά.
- Ο Διοικητής της ΑΑΔΕ μπορεί να ζητήσει την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας στις περιπτώσεις που, μετά την έκδοση απαλλακτικής πειθαρχικής απόφασης ή απόφασης που επιβάλλει ποινή κατώτερη της οριστικής παύσης, εκδοθεί για τα ίδια πραγματικά περιστατικά αμετάκλητη καταδικαστική ποινική απόφαση.
- Η επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας μπορεί να ζητηθεί τόσο από τον υπάλληλο όσο και από τον Διοικητή της ΑΑΔΕ, εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός έτους, από τη δημοσίευση της αμετάκλητης ποινικής απόφασης, κατά περίπτωση.

iv) Αίτηση ακύρωσης

Κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι, πέραν των ανωτέρω βασικών ένδικων βοηθημάτων που προβλέπονται στον Υπαλληλικό Κώδικα, στο πλαίσιο απονομής του πειθαρχικού δικαίου, οι υπάλληλοι μπορούν να προσβάλουν, ενώπιον του διοικητικού εφετείου, με το γενικό ένδικο βοήθημα της αίτησης ακύρωσης, όλες τις διοικητικές πράξεις που εκδίδονται προκειμένου να εκτελεστεί μία πειθαρχική απόφαση καθώς και τις αποφάσεις θέσης του υπαλλήλου σε αργία.

Γ.2. ΠΟΙΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Παράλληλα με την πειθαρχική ευθύνη τόσο της Διοίκησης και του Εμπειρογνώμονα όσο και των υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε. είναι δυνατόν να συντρέχει και η ποινική τους ευθύνη, όταν μία πράξη ή παράλειψη των υπαλλήλων συνιστά παράβαση διατάξεων του ποινικού δικαίου και συγκεκριμένα όταν εμπίπτει στην έννοια του ποινικού αδικήματος.

Οι υπάλληλοι εκτός της γενικής ποινικής ευθύνης υπέχουν την ιδιαίτερη ποινική ευθύνη, που προϋποθέτει την υπαλληλική ιδιότητα του δράστη, το πλαίσιο της οποίας καθορίζεται τόσο από τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α'95/11-06-2019 «Κύρωση του Ποινικού Κώδικα») όσο και από ειδικές ποινικές διατάξεις.

Όσον αφορά στην ποινική ευθύνη τόσο του Διοικητή, του Προέδρου, των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης και του Εμπειρογνώμονα όσο και των υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε., με την πρόσφατη τροποποίηση των διατάξεων του άρθρου 33 του ν. 4389/2016, **(Παράρτημα 2, άρθρο 33 του ν. 4389/2016 όπως ο τίτλος του και η παρ. 1 αντικαταστάθηκαν από την παρ. 1 του άρθρου 64 του ν. 4603/2019)**, ρυθμίστηκαν τα σχετικά θέματα ώστε, το υφιστάμενο ειδικό πλαίσιο ευθύνης που φέρουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, να ευθυγραμμιστεί προς τις γενικώς ισχύουσες διατάξεις του ποινικού κώδικα αλλά και τις ειδικές διατάξεις που ισχύουν για άλλες ελεγκτικές υπηρεσίες.

Συγκεκριμένα, οριοθετήθηκαν οι προϋποθέσεις εκείνες που είναι απαραίτητες για την στοιχειοθέτηση της ποινικής ευθύνης όλων των ανωτέρω προσώπων, για αιτιολογημένη γνώμη ή εισήγηση ή πρόταση που διατύπωσαν ή απόφαση που εξέδωσαν ή παράλειψή τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Έτσι, προκειμένου να ενεργοποιηθεί η ποινική τους ευθύνη απαιτείται διαζευτικά:

α) Πράξη που εμπεριέχει την έννοια του δόλου,

β) Πράξη που σκοπό έχει να προσπορίσει στον εαυτό τους ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος ή να βλάψει το Δημόσιο ή άλλον,

γ) Πράξη η οποία συνιστά παραβίαση του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 4174/2013 (Α' 170) όπως ισχύει **(Παράρτημα 4)**.

Για τους ελεγκτές βεβαίωσης και είσπραξης αλλά και για τα λοιπά όργανα της Α.Α.Δ.Ε. που είναι αρμόδια για την στόχευση και επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο καθώς και για την επιλογή των υποθέσεων που προτεραιοποιούνται προς έλεγχο, εν' όψει του σημαντικού αλλά και πολύπλοκου έργου που επιτελούν, με το άρθρο 64 παρ. 1 περ. β', γ' και δ' του ν. 4603/2019, **(Παράρτημα 2, άρθρο 33 του ν. 4389/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον ως άνω νόμο)** θεσπίστηκαν τα όρια και οι προϋποθέσεις για την ενεργοποίηση της ποινικής τους ευθύνης σε σχέση με το θέμα της παραγραφής των υποθέσεων που τους ανατίθενται προς έλεγχο και είσπραξη, δημιουργώντας ένα πλαίσιο

ασφάλειας δικαίου, ως προαπαιτούμενο για την επίτευξη των στόχων αλλά και την καλύτερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία των υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε.

- Ειδικότερα, για τα όργανα της Α.Α.Δ.Ε. που είναι αρμόδια για τον έλεγχο και τον βάσει αυτού προσδιορισμό των δημοσίων εσόδων η ποινική τους ευθύνη ως προς την παραγραφή, περιορίζεται μόνο για τις υποθέσεις που προτεραιοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 4174/2013 (Α' 170) **(Παράρτημα 4)** και αυτή ενεργοποιείται όταν συντρέξει μία εκ των κατωτέρω προϋποθέσεων που θέτει ο νόμος :

α) Εάν έπραξαν με δόλο ή

β) Με σκοπό να προσπορίσουν στον εαυτό τους ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος ή να βλάψουν το Δημόσιο ή άλλον ή

γ) Σε περίπτωση παραβίασης του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 4174/2013 (Α' 170) όπως ισχύει **(Παράρτημα 2, άρθρο 33, παρ. 1, περ. β' του ν. 4389/2016 όπως ισχύει).**

- Περαιτέρω, για τα όργανα της Α.Α.Δ.Ε. που είναι αρμόδια για τη στόχευση και επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο, καθώς και για την επιλογή των υποθέσεων που προτεραιοποιούνται προς έλεγχο, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 4174/2013, η ποινική τους ευθύνη ως προς την παραγραφή των λοιπών υποθέσεων που δεν επιλέγονται και δεν προτεραιοποιούνται προς έλεγχο, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, περιορίζεται μόνο στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος :

α) Εάν έπραξαν με δόλο ή

β) Με σκοπό να προσπορίσουν στον εαυτό τους ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος ή να βλάψουν το Δημόσιο ή άλλον ή

γ) Σε περίπτωση παραβίασης του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 4174/2013 (Α' 170) όπως ισχύει **(Παράρτημα 2, άρθρο 33, παρ. 1, περ. γ' του ν. 4389/2016 όπως ισχύει).**

- Ομοίως τα όργανα της Α.Α.Δ.Ε. στα οποία έχει ανατεθεί η αρμοδιότητα για την επιδίωξη της είσπραξης των δημοσίων εσόδων ή στα καθήκοντα των οποίων ανάγεται η λήψη μέτρων για την αναγκαστική είσπραξη των δημοσίων εσόδων, η πάσης φύσεως ευθύνη τους ως προς την παραγραφή ενεργοποιείται μόνο εάν δεν προχώρησαν στην διακοπή της παραγραφής αυτών είτε με την κοινοποίηση στον οφειλέτη ατομικής ειδοποίησης, όπως προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις, είτε με την επιβολή κατάσχεσης χρηματικών ποσών ή απαιτήσεων εις χείρας του οφειλέτη ή τρίτου σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις **(Παράρτημα 2, άρθρο 33, παρ. 1, περ. δ' του ν. 4389/2016 όπως ισχύει).**

- Σημειωτέον ότι οι ανωτέρω διατάξεις υπερσχύουν κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης και τυγχάνουν εφαρμογής και στις κατά την έναρξη ισχύος αυτών εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον πειθαρχικών οργάνων ή άλλων διοικητικών ή δικαστικών αρχών (**Παράρτημα 2, άρθρο 33, παρ. 1, περ. ζ' του ν. 4389/2016 όπως ισχύει και άρθρο 64, παρ. 2 του ν. 4603/2019**). –

- Με δεδομένο το γεγονός ότι η εντατικοποίηση των ελέγχων των τελευταίων χρόνων έφεραν τους υπαλλήλους της Α.Α.Δ.Ε. αντιμέτωπους με επιθέσεις, λεκτικές και σωματικές, προκειμένου να ενισχυθεί ο ρόλος τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, προβλέφθηκε για πρώτη φορά, με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 64 του ν. 4603/2019 η οποία αντικατέστησε την παρ. 4 του άρθρου 33 του ν. 4389/2016 (**Παράρτημα 2**), ότι συγκεκριμένες διατάξεις οι οποίες αναφέρονται στα αυτόφωρα εγκλήματα και στις συνοπτικές διαδικασίες, δεν εφαρμόζονται όταν, τα αδικήματα που διώκονται κατ' έγκληση, φέρεται ότι διαπράχθηκαν από υπαλλήλους της Α.Α.Δ.Ε. (**Παράρτημα 4, άρθρα 275, 409-413 και 417-424 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας - ΚΠοινΔ**).

Η ποινική ευθύνη διαφοροποιείται σε σχέση με την πειθαρχική ευθύνη ως προς τα τρία κύρια χαρακτηριστικά τους: **α)** τον σκοπό που επιδιώκουν, **β)** τη φύση των κυρώσεων και **γ)** την διαδικασία με την οποία επιβάλλονται:

α) σκοπός του πειθαρχικού κολασμού είναι η επιδίωξη της καλής λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών, η διασφάλιση της νομιμότητας της διοικητικής δράσης και εν τέλει η προστασία του δημοσίου συμφέροντος, μέσω της συμμόρφωσης των υπαλλήλων προς τα καθήκοντά τους.

Ενώ, σκοπός του ποινικού κολασμού είναι η εξασφάλιση της ομαλής κοινωνικής συμβίωσης και η προστασία της κοινωνίας από παραβατικές συμπεριφορές των πολιτών της, μέσω της τήρησης των επιταγών ποινικών νόμων από όλα τα μέλη της κοινωνίας.

β) οι πειθαρχικές κυρώσεις είναι διοικητικής φύσεως, αναφέρονται αποκλειστικά στην ειδική σχέση του υπαλλήλου με το κράτος και επιβάλλονται με πειθαρχικές αποφάσεις, οι οποίες είναι διοικητικές πράξεις, ενώ οι ποινικές κυρώσεις επιβάλλονται με δικαστικές αποφάσεις και ανήκουν στη σφαίρα της δικαστικής εξουσίας.

γ) η επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων αποτελεί άσκηση διοικητικής αρμοδιότητας και διενεργείται από τα πειθαρχικά όργανα, ενώ η επιβολή των ποινικών κυρώσεων γίνεται από τα δικαστήρια με δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τους κανόνες του ποινικού δικαίου και της ποινικής δικονομίας.

α) Σχέση πειθαρχικής και ποινικής ευθύνης

Σύμφωνα με το άρθρο 114 του Υπαλληλικού Κώδικα, η πειθαρχική διαδικασία είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από την ποινική δίκη. Το αυτοτελές σημαίνει ότι δεν ταυτίζεται με την ποινική δίκη και το ανεξάρτητο ότι, κατ' αρχάς, δεν επηρεάζεται από τις συνέπειες της ποινικής δίκης.

Ωστόσο υπάρχει ένας βαθμός αλληλεξάρτησης μεταξύ των δύο διαδικασιών:

- Όταν η αποδιδόμενη στον υπάλληλο πράξη ή παράλειψη συνιστά ταυτόχρονα την αντικειμενική υπόσταση ενός πειθαρχικού παραπτώματος και ενός ποινικού αδικήματος, στοιχειοθετεί δηλ. και πειθαρχική και ποινική ευθύνη του υπαλλήλου, τότε ξεκινούν δύο παράλληλες διαδικασίες, η πειθαρχική και η ποινική. Κλασικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση δωροληψίας υπαλλήλου η οποία εκτός από ποινικό αδίκημα, πειθαρχικά αποδίδεται με τα παραπτώματα της παράβασης καθήκοντος κατά τον ποινικό κώδικα και της αναξιοπρεπούς συμπεριφοράς υπαλλήλου. Ωστόσο οι δύο διαδικασίες έχουν διαφορετικές συνέπειες και επισύρουν δύο διαφορετικές κυρώσεις.
- Στην περίπτωση αυτή όπου τα πραγματικά περιστατικά ενός πειθαρχικού παραπτώματος στοιχειοθετούν και την αντικειμενική υπόσταση ενός ποινικού αδικήματος, οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι υποχρεούνται να ενημερώσουν, χωρίς καθυστέρηση, μέσω μηνυτήριας αναφοράς, τον αρμόδιο εισαγγελέα για τη διάπραξη του φερόμενου ως πειθαρχικού παραπτώματος. **(Παράρτημα 4, άρθρο 38 του ν. 4620/2019, Α' 96/11-06-2019 Κύρωση του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας - ΚΠοινΔ).**
- Αντίστοιχη υποχρέωση υφίσταται και ως προς τις δικαστικές αρχές οι οποίες οφείλουν να ενημερώσουν τη Διοίκηση σε περίπτωση που έχει ασκηθεί ποινική δίωξη σε βάρος ενός υπαλλήλου. **(Παράρτημα 1, άρθρο 114 του ΥΚ όπως ισχύει).**
- Οι βασικές αρχές που ισχύουν στο ουσιαστικό ποινικό δίκαιο και την ποινική δικονομία εφαρμόζονται αναλόγως και στο πλαίσιο της πειθαρχικής διαδικασίας, όπως για παράδειγμα η αρχή "*non bis in idem*", δηλ. μη διπλή καταδικαστική απόφαση για τα ίδια πραγματικά περιστατικά και το τεκμήριο της αθωότητας.
- Το πειθαρχικό όργανο δεσμεύεται από προηγούμενη αθωωτική απόφαση ποινικού δικαστηρίου αναφορικά με τα στοιχεία που καταφάσκονται στο πλαίσιο της ποινικής δίκης.⁸ Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι εάν ένας υπάλληλος έχει κριθεί αθώος από κάποιο ποινικό δικαστήριο, το πειθαρχικό όργανο δεν μπορεί να τον κρίνει ένοχο για τα ίδια πραγματικά περιστατικά καθότι το όργανο δεσμεύεται από την απόφαση του ποινικού δικαστηρίου.
- Παρότι η ποινική ευθύνη διαφοροποιείται από την πειθαρχική αξίζει να αναφερθεί ότι η τελευταία τροποποίηση του άρθρου 114 του Υπαλληλικού Κώδικα εισήγαγε νέες ρυθμίσεις σύμφωνα με τις οποίες⁹ η αρμόδια δικαστική αρχή οφείλει να ενημερώνει την υπηρεσία του υπαλλήλου σε κάθε

⁸ Σχετική η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της 27^{ης} Σεπτεμβρίου 2007, υπόθεση «B. Σταυρόπουλος κατά Ελλάδος».

⁹ Άρθρο 114 παρ. 6 του ν. 3528/2007 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 19 του ν. 4210/2014.

περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης σε βάρος του, έκδοσης βουλεύματος ή απόφασης, καθώς και εγκλεισμού του σε σωφρονιστικό κατάστημα, τα δε αρμόδια πειθαρχικά όργανα οφείλουν εντός είκοσι (20) ημερών να αποφαινόνται αιτιολογημένα για την άσκηση ή μη πειθαρχικής δίωξης. Σύμφωνα λοιπόν με τις ανωτέρω διατάξεις, πολύ συχνά, η ποινική δίωξη είναι δυνατόν να οδηγεί και σε πειθαρχική δίωξη.

β) Ποινικά αδικήματα

Τα βασικότερα από τα ποινικά αδικήματα για τα οποία μπορεί να κατηγορηθούν οι υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε., κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, είναι τα εξής:

- Πλαστογραφία (άρθρο 216 του Ποινικού Κώδικα-ΠΚ),
- Δωροληψία υπαλλήλου (άρθρο 235 του ΠΚ),
- Εμπορία επιρροής – μεσάζοντες (άρθρο 237^Α ΠΚ),
- Κατάχρηση εξουσίας (άρθρο 239 του ΠΚ),
- Παραβάσεις στην εκτέλεση των ποινών (άρθρο 240 του ΠΚ),
- Παραβίαση οικιακού ασύλου (άρθρο 241 του ΠΚ),
- Ψευδής βεβαίωση, νόθευση κ.λπ. (άρθρο 242 του ΠΚ),
- Νόθευση δικαστικού εγγράφου (άρθρο 243 του ΠΚ),
- **Παράνομη βεβαίωση ή είσπραξη δικαιωμάτων του Δημοσίου (άρθρο 244 του ΠΚ),**
- Παραβίαση υπηρεσιακού απορρήτου (άρθρο 252 του ΠΚ),
- Αποσιώπηση λόγου εξαίρεσης (άρθρο 254 του ΠΚ),
- Αθέμιτη συμμετοχή (άρθρο 255 του ΠΚ),
- Παράβαση καθήκοντος (άρθρο 259 του ΠΚ),
- Υπεξαίρεση (άρθρο 375 του ΠΚ),
- Εκβίαση (άρθρο 385 του ΠΚ),
- Απάτη (άρθρο 386 του ΠΚ),
- Απιστία (άρθρο 390 του ΠΚ).

Ειδικότερα ως προς την διάταξη του **άρθρου 259 ΠΚ** θα πρέπει να αναφέρουμε ότι, ως γενικότερη διάταξη που περιγράφει την παράβαση καθήκοντος, εφαρμόζεται στις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την στοιχειοθέτηση κάποιου άλλου από τα ανωτέρω ποινικά αδικήματα. Προκειμένου να αποσαφηνιστεί έτι περαιτέρω η έννοια του ποινικού αδικήματος της παράβασης καθήκοντος παραθέτουμε **ενδεικτικά δύο παραδείγματα** κατά τα οποία τα αρμόδια όργανα της ποινικής δικαιοσύνης απέδωσαν σε υπαλλήλους της ΑΑΔΕ το εν λόγω αδίκημα:

- Υπάλληλος του Τμήματος Εσόδων Δ.Ο.Υ. εξέδιδε κατ' εξακολούθηση παράνομα αποδεικτικά φορολογικής ενημερότητας (Α.Φ.Ε.), πάνω από εκατό στο σύνολο, σε τρίτα πρόσωπα-φορολογούμενους, χωρίς να πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις για την έκδοσή τους. Συγκεκριμένα μερικοί εξ αυτών ήταν οφειλέτες του Δημοσίου και δεν μπορούσαν να πάρουν φορολογική ενημερότητα, άλλοι δεν είχαν υποβάλει καν σχετική αίτηση για την χορήγηση του ΑΦΕ, ενώ άλλοι δεν είχαν υποβάλει δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των τελευταίων ετών (Ε1) ή την τελευταία εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α.
- Προϊστάμενος του Τμήματος Εσόδων μίας Δ.Ο.Υ. εξέδωσε παρανόμως, κάνοντας χρήση του κωδικού taxis και τη σφραγίδα άλλου υπαλλήλου, αποδεικτικά φορολογικής ενημερότητας (Α.Φ.Ε.) σε δύο συγγενικά του πρόσωπα τα οποία είχαν συνολικές οφειλές προς το Δημόσιο ύψους 180.000 € ο πρώτος και 6.000 € ο δεύτερος, βεβαιωμένες σε άλλη Δ.Ο.Υ. και παρότι ήταν υπόχρεοι δεν είχαν υποβάλλει δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος (Ε1) και δηλώσεις Φ.Π.Α.

Και στις δύο περιπτώσεις οι υπάλληλοι καταδικάστηκαν αμετάκλητα. Ωστόσο, κρίνεται αναγκαίο να αναφερθεί ότι, ενώ υπάρχουν πολλές περιπτώσεις άσκησης ποινικής δίωξης σε βάρος υπαλλήλων της ΑΑΔΕ για το αδίκημα της παράβασης καθήκοντος του 259 του Π.Κ., στη διαδικασία του ακροατηρίου αθλώνονται, είτε σε πρώτο είτε σε δεύτερο βαθμό.

Επίσης, ποινική ευθύνη των υπαλλήλων ενδέχεται να προκύψει και λόγω παράβασης των διατάξεων του κοινού ποινικού δικαίου οι οποίες είναι εφαρμοστέες σε όλους τους πολίτες, ανεξάρτητα δηλαδή από την ιδιότητά τους ως δημοσίων υπαλλήλων. Τέτοιες περιπτώσεις είναι η διάπραξη του κοινού ποινικού αδικήματος της πλαστογραφίας ή της χρήσης πλαστού εγγράφου (άρθρο 216 ΠΚ), της υπεξαίρεσης (άρθρο 375 ΠΚ), της εκβίασης (άρθρο 385 ΠΚ), της απάτης (άρθρο 386 ΠΚ), ή της απιστίας (άρθρο 390 ΠΚ).

Πέραν των ανωτέρω γενικών διατάξεων, υπάρχει επίσης ένα σύνολο ειδικών διατάξεων που προβλέπουν τόσο ειδικά ποινικά αδικήματα όσο και ποινικές κυρώσεις σε βάρος των δημοσίων υπαλλήλων, εφόσον έχουν διαπράξει ένα από τα εν λόγω αδικήματα σε βάρος του Δημοσίου. Για παράδειγμα, η διάταξη του άρθρου 159 του ν. 2960/2001 Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας (ΕΤΚ) (**Παράρτημα 4**), προβλέπει το αδίκημα της λαθρεμπορίας. Επίσης, ο ν. 3213/2003 όπως ισχύει αποτελεί παράδειγμα ειδικής διάταξης σύμφωνα με την οποία γεννάται ποινική ευθύνη ειδικών κατηγοριών δημοσίων υπαλλήλων σχετικά με την παράβαση της υποχρέωσης υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης.

Ακολούθως παραθέτουμε **παραδείγματα** πράξεων ή παραλείψεων υπαλλήλων οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί από τα αρμόδια όργανα της ποινικής δικαιοσύνης, ως ποινικά αδικήματα:

- Υπάλληλος ΔΟΥ κρίθηκε ένοχος δωροληψίας επειδή πρότεινε να λάβει χρήματα με σκοπό να μην καταχωρίσει φορολογική παράβαση κατά εταιρείας που είχε υποβληθεί σε έλεγχο για τη μη έκδοση απόδειξης πώλησης αγαθών. Η ποινή που επιβλήθηκε ήταν δέκα (10) μήνες φυλάκιση με τριετή αναστολή.¹⁰
- Υπάλληλος ΔΟΥ κρίθηκε ένοχος πλαστογραφίας διότι έλαβε το ποσό 1.050.000 δρχ. από φορολογούμενο χωρίς να καταχωρίσει το ποσό στο TAXIS ή στο σχετικό μητρώο του φορολογούμενου, ενώ εξέδωσε διπλότυπο εισπραξης, το οποίο δεν αποτελούσε νόμιμο αποδεικτικό μέσο πληρωμής στο οποίο τίθεται η υπογραφή και η σφραγίδα ταμιά της ΔΟΥ.¹¹
- Υπάλληλος ΔΟΥ κρίθηκε ένοχος υπεξαίρεσης διότι εισέπραξε μερική καταβολή οφειλής από φορολογούμενο χωρίς να την καταχωρίσει στο σχετικό μητρώο του φορολογούμενου, ενώ παρακράτησε το σχετικό ποσό για τον εαυτό του.¹²
- Υπάλληλοι ΔΟΥ κρίθηκαν ένοχοι ο ένας για απόπειρα εκβίασης κατ' επάγγελμα και παθητική δωροδοκία και ο άλλος για απλή συνέργεια στις ανωτέρω πράξεις επειδή εκβίαζαν επιχειρηματία κατά τον έλεγχο της επιχείρησης να τους δώσει χρηματικό ποσό, το οποίο και έλαβαν, προκειμένου να μην του καταλογίσουν φορολογικές παραβάσεις που διαπίστωσαν. Η ποινή που τους επιβλήθηκε ήταν έξι (6) χρόνια κάθειρξη και αποστέρηση πολιτικών δικαιωμάτων για τρία (3) έτη.
- Ασκήθηκε ποινική δίωξη σε βάρος υπαλλήλου της φορολογικής διοίκησης γιατί παραβίασε τις διατάξεις περί φορολογικού απορρήτου, άρθρο 85 του ν. 2238/1994 και ήδη άρθρο 17 του ν. 4174/2013 όπως ισχύει, Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας (**Παράρτημα 4**).
- Ασκήθηκε ποινική δίωξη σε βάρος υπαλλήλου ΔΟΥ γιατί εκβίασε επιχειρηματία απειλώντας με βλάβη την επιχείρηση του εξαναγκαζόμενου.
- Ασκήθηκε ποινική δίωξη σε βάρος υπαλλήλου ΔΟΥ επειδή ζήτησε και έλαβε δώρο από επιχειρηματία προκειμένου να μην του καταλογίσει διαπιστωθείσες παραβάσεις, το δε αθέμιτο όφελος από την πράξη του αυτή κρίθηκε ιδιαίτερα μεγάλης αξίας.

Αναφορικά με τη δυνατότητα υποβολής μήνυσης κατά δημοσίου υπαλλήλου, ενώπιον του αρμοδίου εισαγγελέα, έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής :

- Η κατάθεση αναφοράς ή μήνυσης στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών ή σε ανακριτικό υπάλληλο είναι δικαίωμα του κάθε πολίτη που βάσιμα θεωρεί ότι αδικήθηκε. Ωστόσο, αυτός που την καταθέτει θα πρέπει να έχει στη διάθεσή του επαρκή και ικανά αποδεικτικά στοιχεία για τη

¹⁰ Απόφαση 10.162/2001 του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών.

¹¹ Απόφαση 1558/2009 του Αρείου Πάγου.

¹² Απόφαση 1558/2009 του Αρείου Πάγου.

διάπραξη των ποινικών αδικημάτων που περιγράφονται ανωτέρω, διαφορετικά η υπόθεση θα τεθεί στο αρχείο (**Παράρτημα 4, άρθρα 42 και 43 του ΚΠοινΔ**).

- Η υποβολή μήνυσης ή αναφοράς από πολίτη σε βάρος υπαλλήλου δεν συνεπάγεται σε κάθε περίπτωση και άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος του. Συγκεκριμένα, ο εισαγγελέας πριν ασκήσει την ποινική δίωξη εξετάζει εάν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για τη στοιχειοθέτηση του καταγγελλόμενου ποινικού αδικήματος και ανάλογα ενεργεί (**Παράρτημα 4, άρθρο 43 του ΚΠοινΔ**).
- Στην περίπτωση όπου η μήνυση ή αναφορά δεν στηρίζεται στο νόμο ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία της ή ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης, ο εισαγγελέας θέτει την υπόθεση στο αρχείο και δεν ασκεί την ποινική δίωξη. (**Παράρτημα 4, άρθρο 43 παρ. 3 του ΚΠοινΔ**).
- Ο εισαγγελέας ασκεί την ποινική δίωξη μόνον στην περίπτωση όπου υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για την στοιχειοθέτηση διάπραξης του καταγγελλόμενου ποινικού αδικήματος.

γ) Διοικητικά μέτρα και ποινική διαδικασία

Η ενεργοποίηση της ποινικής ευθύνης των υπαλλήλων συνεπάγεται, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, τη λήψη διοικητικών μέτρων σε βάρος τους, πέραν της κίνησης της πειθαρχικής διαδικασίας.

- Έτσι, τίθεται σε **αυτοδίκαιη αργία** ένας υπάλληλος όταν στερείται την προσωπική του ελευθερία ύστερα από ένταλμα προσωρινής κράτησης ή δικαστική απόφαση, έστω και αν απολύθηκε με εγγύηση (**Παράρτημα 1 άρθρο 103 του ΥΚ**).
- Εκτός από την περίπτωση αυτή, όπου συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τη θέση του υπαλλήλου σε αυτοδίκαιη αργία ένεκα της ποινικής διαδικασίας, προβλέπεται η δυνατότητα θέσης του υπαλλήλου σε **δυνητική αργία** εφόσον έχει ασκηθεί σε βάρος του ποινική δίωξη για αδίκημα το οποίο μπορεί να επισύρει την έκπτωση από την υπηρεσία¹³ και ειδικά για το αδίκημα της παράβασης καθήκοντος εφόσον παραπεμφθεί στο ακροατήριο. (**Παράρτημα 1 άρθρο 104 ΥΚ**)
Η Διοίκηση και στην περίπτωση αυτή λειτουργεί δυνητικά, και όχι υποχρεωτικά όπως συμβαίνει με την αυτοδίκαιη αργία, οπότε προηγείται γνωμοδότηση του πειθαρχικού συμβουλίου, όπου

¹³ Τα αδικήματα αυτά προβλέπονται στο άρθρο 8 παρ. 1 περ. α' σε συνδυασμό με το άρθρο 149 του ν. 3528/2007 (ΥΚ) και είναι τα εξής : όλα τα κακουργήματα και επιπλέον η κλοπή, η υπεξαίρεση (κοινή και στην υπηρεσία), η απάτη, η εκβίαση, η πλαστογραφία, η απιστία δικηγόρου, η δωροδοκία, η καταπίεση, η απιστία περί την υπηρεσία, η παράβαση καθήκοντος, η καθ' υποτροπή συκοφαντική δυσφήμιση, καθώς και το οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και η λιποταξία.

καλείται ο υπάλληλος σε προηγούμενη ακρόαση και στη συνέχεια αποφασίζει ο Διοικητής, εκδίδοντας σχετική απόφαση.

- Ειδική περίπτωση δυνητικής αργίας, εκτός του Υπαλληλικού Κώδικα, προβλέπεται στο άρθρο 159 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα, όπου ο υπάλληλος δύναται να τεθεί σ' αυτή τη μορφή αργίας εφόσον έχει ασκηθεί σε βάρος του ποινική δίωξη για το αδίκημα της λαθρεμπορίας (**Παράρτημα 4, άρθρο 159 παρ. 1 ν. 2960/2001**).
- Πέραν της αυτοδίκαιης και δυνητικής αργίας που προβλέπονται στον Υπαλληλικό Κώδικα και ισχύουν για όλους τους δημοσίους υπαλλήλους, ειδικά και μόνο για τους υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών και της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του ν. 4389/2016, τυγχάνουν εφαρμογής δύο επιπλέον ειδικές διατάξεις που προβλέπουν τη θέση των υπαλλήλων σε **υποχρεωτική αργία**, μία μορφή αργίας που εξαρτάται πλήρως από την ποινική διαδικασία και σχετίζεται με τέλεση συγκεκριμένων ποινικών αδικημάτων. Ειδικότερα :

α)Υπάλληλος που παραπέμπεται στο ακροατήριο ποινικού δικαστηρίου για το αδίκημα της δωροδοκίας τίθεται υποχρεωτικώς σε αργία μέχρι εκδόσεως αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, λαμβάνοντας το ¼ των αποδοχών του. (**Παράρτημα 4, άρθρο 56 παρ. 1 ν. 2065/1992**).

β)Ομοίως, εάν ένας υπάλληλος παραπεμφθεί στο ακροατήριο ποινικού δικαστηρίου για τα αδικήματα της λαθρεμπορίας, της συμμετοχής ή της συνέργειας σε αυτή, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, τίθεται σε υποχρεωτική αργία και λαμβάνει το ¼ των αποδοχών του. (**Παράρτημα 4, άρθρο 159 παρ. 1 ν. 2960/2001**).

Αξίζει να σημειωθεί ότι και στις δύο αυτές περιπτώσεις η Διοίκηση λειτουργικά κατά δέσμια αρμοδιότητα και όχι με διακριτική ευχέρεια.

Γ.3. ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω η αστική ευθύνη τόσο της Διοίκησης, του Εμπειρογνώμονα όσο και των υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε. σχετίζεται με την αποκατάσταση τυχόν ζημίας που προξένησαν με γνώμη ή εισήγηση ή πρόταση που διατύπωσαν ή απόφαση που εξέδωσαν ή παράλειψή τους, στο πλαίσιο της άσκησης ή επ' ευκαιρία της άσκησης των καθηκόντων τους και υπό τις προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος. (**Παράρτημα 2, άρθρο 33, παρ. 1 περ. ε' του ν. 4389/2016, όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με την παρ. 1, του άρθρου 64 του ν. 4603/2019 (Α' 48/14-03-2019)**).

Κατ' αρχήν οι υπάλληλοι δεν υπέχουν άμεση αστική ευθύνη απέναντι στους πολίτες για τυχόν ζημία που τους προξένησαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Η ευθύνη των υπαλλήλων είναι μόνον

έμμεση, δηλαδή το Δημόσιο δύναται, αφού αποκαταστήσει τη ζημία που προκλήθηκε σε πολίτη από πράξεις ή παραλείψεις υπαλλήλων του, να αναχθεί στη συνέχεια κατά αυτών των υπαλλήλων.

α) Άμεση αστική ευθύνη του Δημοσίου

Σε περίπτωση που ένας υπάλληλος προξενήσει ζημία στους πολίτες κατά την άσκηση των καθηκόντων του, οι πολίτες δύνανται να αιτηθούν την αποκατάσταση της εν λόγω ζημίας με την άσκηση αγωγής αποζημίωσης, η οποία θα στρέφεται κατά του Δημοσίου.

Το Δημόσιο είναι αστικώς υπεύθυνο απέναντι στους πολίτες, για ζημία που προκαλείται από τα όργανά του, βάσει των άρθρων 104, 105 και 106 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (**Παράρτημα 5**).

β) Αστική ευθύνη του υπαλλήλου έναντι του Δημοσίου

Βάσει του άρθρου 38 του Υπαλληλικού Κώδικα και του άρθρου 68 του ν. 4129/2013 (Α'52) «Κύρωση του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο», (**Παράρτημα 5**) οι υπάλληλοι υπέχουν αστική ευθύνη έναντι του Δημοσίου για τυχόν ζημία που προκαλείται σε αυτό, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και οφείλεται σε δόλο ή βαρεία αμέλεια.

Ομοίως, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, οι υπάλληλοι υπέχουν αστική ευθύνη για την αποζημίωση που κατέβαλε το Δημόσιο σε τρίτους για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους (**Παράρτημα 5, άρθρο 38 ΥΚ**).

Άμεση συνέπεια της στοιχειοθέτησης της αστικής ευθύνης των υπαλλήλων είναι ότι υποχρεούνται να επιστρέψουν στο Δημόσιο το ποσό της ζημίας που προξένησαν σε βάρος του.

γ) Εξαιρετικές περιπτώσεις άμεσης αστικής ευθύνης υπαλλήλων έναντι των πολιτών

Μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν οι υπάλληλοι να υπέχουν άμεση αστική ευθύνη έναντι των πολιτών και επομένως οι πολίτες δύνανται να ασκήσουν άμεση αγωγή αποζημίωσης σε βάρος τους για τη ζημία που υπέστησαν, ειδικότερα υφίσταται προσωπική αστική ευθύνη υπαλλήλων :

- Σε περίπτωση παράλειψης συμμόρφωσης με τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας (**Παράρτημα 5, άρθρο 50 παρ. 4 του π.δ. 18/1989**) ή του Διοικητικού Εφετείου (**Παράρτημα 5, άρθρο 198 του ν. 2717/1999, Α'97**),
- Σε περίπτωση που έχουν διαπράξει πράξεις διαφθοράς ή έχουν παραλείψει να λάβουν μέτρα προκειμένου να αποτρέψουν πράξεις διαφθοράς. (**Παράρτημα 5, άρθρο 4 του ν. 2957/2001, Α'260**).

δ) Προσωπική ευθύνη για τη διαχείριση χρημάτων – δημόσιοι υπόλογοι

Οι υπάλληλοι της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων που είναι επιφορτισμένοι με τη διαχείριση χρημάτων ή τίτλων που ενσωματώνουν απαιτήσεις του Δημοσίου (δημόσιοι υπόλογοι), υπέχουν ιδιαίτερη ευθύνη κατά την εκτέλεση των διαχειριστικών τους καθηκόντων. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι οι εν λόγω υπάλληλοι ευθύνονται, έναντι του Δημοσίου, με την προσωπική τους περιουσία, σε περίπτωση ελλείμματος ή αχρεώστητης καταβολής ποσών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Η προσωπική αυτή ευθύνη των δημοσίων υπολόγων προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 152 του ν. 4270/2014 (Α'143) «*Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – Δημόσιο Λογιστικό και άλλες διατάξεις.*» (Παράρτημα 5).

Το οποιοδήποτε έλλειμμα πρέπει να αναπληρωθεί από τον δημόσιο υπόλογο εντός σαράντα οκτώ (48) ωρών, διαφορετικά απομακρύνεται από τη διαχείριση αμέσως και ταυτόχρονα καταλογίζεται σε βάρος του το ποσό του διαπιστωθέντος ελλείμματος το οποίο βεβαιώνεται ως δημόσιο έσοδο.

Όταν η δημιουργία του ελλείμματος οφείλεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια του δημοσίου υπολόγου τότε ευθύνεται και πειθαρχικά.

Στην περίπτωση που το έλλειμμα δεν δημιουργήθηκε από δόλο ή βαρεία αμέλεια του δημοσίου υπολόγου τότε το αρμόδιο για τον καταλογισμό όργανο μπορεί να εγκρίνει την τμηματική καταβολή του ελλείμματος μέχρι είκοσι τέσσερις (24) μηνιαίες δόσεις χωρίς προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής. (Παράρτημα 5, άρθρο 152 παρ. 5 ν. 4270/2014).

Το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων περί της ευθύνης των δημοσίων υπολόγων περιορίζεται συνεχώς καθώς μεγάλο μέρος των πληρωμών (φόροι, δασμοί κλπ) πραγματοποιείται μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή ταχυδρομείων.

Δ. ΠΑΡΟΧΗ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΛΥΨΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΤΟΝ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΑΘΜΙΔΩΝ ΤΗΣ Α.Α.Δ.Ε.

Επειδή η προστασία των υπαλλήλων, του Εμπειρογνώμονα και της Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε., η περαιτέρω θωράκιση και ενίσχυση του ελεγκτικού και εισπρακτικού μηχανισμού αλλά και όλων των υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε. κρίνεται επιβεβλημένη, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η έγκαιρη και αποτελεσματική νομική στήριξη όλων των οργάνων της Α.Α.Δ.Ε., τα οποία, πολύ συχνά, βρίσκονται αντιμέτωπα με επαπειλούμενες μηνύσεις, εγκλήσεις και αγωγές, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, αποτελεί βασικό πυλώνα διαμόρφωσης ενός ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος, θεσπίστηκε, για πρώτη φορά, ειδική περίπτωση παροχής νομικής υπεράσπισης και κάλυψης δικαστικών εξόδων τόσο για την Διοίκηση και τον Εμπειρογνώμονα, όσο και για το Προσωπικό όλων των βαθμίδων της Α.Α.Δ.Ε., υπό δύο

μορφές, είτε με νομική εκπροσώπηση από λειτουργούς του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ), είτε με νομική εκπροσώπηση από πληρεξούσιο δικηγόρο με κάλυψη των σχετικών εξόδων, όπως ορίζει ο νόμος. **(Παράρτημα 2, άρθρο 33^Α του ν. 4389/2016 όπως προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 66 του ν. 4557/2018, Α' 139/30-07-2018).**

Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία παροχής νομικής υπεράσπισης και κάλυψης δικαστικών εξόδων καθορίστηκαν με κάθε λεπτομέρεια, με την αρ. **A.1045/04-02-2019** Απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. η οποία παρατίθεται αυτούσια στο **Παράρτημα 3** της παρούσας και ως εκ τούτου, προς αποφυγή επαναλήψεων, δεν θα γίνει περαιτέρω ανάλυση. Ωστόσο, αξίζει να επισημανθούν βασικές παράμετροι της παρεχόμενης νομικής υπεράσπισης :

- Ενώ μέχρι σήμερα η παρεχόμενη νομική υπεράσπιση προς τους υπαλλήλους, στο πλαίσιο εκτέλεσης των καθηκόντων τους, περιοριζόταν στην εκπροσώπησή τους από λειτουργό του ΝΣΚ, προβλέφθηκε, για πρώτη φορά, η δυνατότητα εκπροσώπησής τους από πληρεξούσιο δικηγόρο της επιλογής τους και η κάλυψη των σχετικών εξόδων από την Α.Α.Δ.Ε., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο νόμο και την απόφαση του Διοικητή.
- Η παρεχόμενη νομική υπεράσπιση προς τη Διοίκηση και τους υπαλλήλους της Α.Α.Δ.Ε. δεν χορηγείται μόνο στο πλαίσιο μίας ποινικής διαφοράς αλλά επεκτάθηκε και στις αστικές,¹⁴
- Επιπλέον, στα πλαίσια της ποινικής διαφοράς η παρεχόμενη νομική υπεράσπιση δεν καλύπτει μόνο το στάδιο της ποινικής δίωξης και εντεύθεν αλλά και το προκαταρκτικό στάδιο, όπου ο υπάλληλος δεν είναι διωκόμενος αλλά εξεταζόμενος,
- Για πρώτη φορά καλύπτεται και η περίπτωση εκείνη όπου ο υπάλληλος, στο πλαίσιο μίας ποινικής δίκης, φέρει την ιδιότητα του πολιτικώς ενάγοντος. Στην περίπτωση αυτή καλύπτεται μόνο με κάλυψη εξόδων του πληρεξουσίου δικηγόρου και όχι με εκπροσώπηση από λειτουργό του ΝΣΚ,
- Η κάλυψη αφορά όχι μόνο τους εν' ενεργεία αλλά και τους συνταξιούχους,
- Η εκπροσώπηση από λειτουργούς του ΝΣΚ δεν προϋποθέτει την διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης αλλά τη θετική εισήγηση του προϊσταμένου της μονάδας που υπηρετεί ο αιτών, όπως περιγράφεται στον νόμο, γεγονός που καθιστά πολύ πιο ταχεία και αποτελεσματική την διαδικασία,
- Δίδεται η δυνατότητα στους δικαιούμενους της νομικής προστασίας, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, να αιτηθούν την αλλαγή της παρεχόμενης μορφής νομικής υπεράσπισης δηλ. εάν ξεκίνησε η νομική τους εκπροσώπηση από λειτουργό του ΝΣΚ μπορούν, στη συνέχεια, να αιτηθούν να εκπροσωπηθούν από πληρεξούσιο δικηγόρο της επιλογής τους. Αποκλείεται, ωστόσο, η παράλληλη εκπροσώπηση.

¹⁴ Εξαιρούνται οι διοικητικές και πειθαρχικές διαφορές.

- Επισημαίνουμε ότι ο υπάλληλος στερείται της νομικής αυτής κάλυψης στην περίπτωση κατά την οποία η άσκηση της ποινικής δίωξης εναντίον του προήλθε μετά από καταγγελία της ίδιας της υπηρεσίας.
- Επίσης, προκειμένου να θωρακιστεί, έτι περαιτέρω, ο ρόλος των υπαλλήλων, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, στην παρ. 1 του άρθρου 66 του ν. 4557/2018 (Α' 139) προβλέφθηκε ότι η τέλεση των εγκλημάτων των **άρθρων 308** (σωματική βλάβη), **309** (επικίνδυνη σωματική βλάβη), **310** (βαριά σωματική βλάβη), **311** (θανατηφόρα σωματική βλάβη), **333** (απειλή) και **361** (εξύβριση) σε βάρος των υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών και της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) συνιστά ιδιαίτερα επιβαρυντική περίσταση (**Παράρτημα 4**).

Μετά την κοινοποίηση της παρούσας, παύει η ισχύς της προηγούμενης εγκυκλίου με αρ. πρωτ. ΔΔΑΔ Δ 1101372 ΕΞ 2017 / 27-06-2017.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ:

1. Γραφείο Υπουργού κ. Ε. Τσακαλώτου,
2. Γραφείο Υφυπουργού κας Αικ. Παπανάτσιου,
3. Γραφείο Διοικητή ΑΑΔΕ,
4. Συμβούλιο Διοίκησης ΑΑΔΕ,
5. Εμπειρογνώμονας ΑΑΔΕ,
6. Γενικοί Διευθυντές ΑΑΔΕ,
7. Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Ε.Δ.Δ.)
8. Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΝΣΚ) – Κεντρική Υπηρεσία
9. Αποδέκτες Πίνακα Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ και ΣΤ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ (ΥΚ)

Άρθρο 25 του ν. 3528/2007 (Α'26) Υπαλληλικός Κώδικας (ΥΚ)

Νομιμότητα υπηρεσιακών ενεργειών

1. Ο υπάλληλος είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των καθηκόντων του και τη νομιμότητα των υπηρεσιακών του ενεργειών.
2. Ο υπάλληλος οφείλει να υπακούει στις διαταγές των προϊσταμένων του. Όταν όμως εκτελεί διαταγή, την οποία θεωρεί παράνομη, οφείλει, πριν την εκτέλεση, να αναφέρει εγγράφως την αντίθετη γνώμη του και να εκτελέσει τη διαταγή χωρίς υπαίτια καθυστέρηση. Η διαταγή δεν προσκτάται νομιμότητα εκ του ότι ο υπάλληλος οφείλει να υπακούσει σε αυτήν.
3. Αν η διαταγή είναι προδήλως αντισυνταγματική ή παράνομη, ο υπάλληλος οφείλει να μην την εκτελέσει και να το αναφέρει χωρίς αναβολή. Όταν σε διαταγή, η οποία προδήλως αντίκειται σε διατάξεις νόμων ή κανονιστικών πράξεων, διατυπώνονται επείγοντες και εξαιρετικοί λόγοι γενικότερου συμφέροντος ή όταν, ύστερα από άρνηση υπακοής σε πρώτη διαταγή που προδήλως αντίκειται σε τέτοιες διατάξεις, ακολουθήσει δεύτερη διαταγή που εκθέτει επείγοντες και εξαιρετικούς λόγους γενικότερου συμφέροντος, ο υπάλληλος οφείλει να εκτελέσει τη διαταγή και να αναφέρει συγχρόνως στην προϊσταμένη αρχή εκείνου που τον διέταξε. Επί νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, εφόσον εκείνος που διέταξε είναι το διοικητικό συμβούλιο ή το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης, η αναφορά υποβάλλεται στον εποπτεύοντα Υπουργό. Εάν εκείνος που διέταξε είναι ο Υπουργός, η αναφορά υποβάλλεται στον Πρωθυπουργό.
4. Αν ο υπάλληλος έχει αντίθετη γνώμη για εντελλόμενη ενέργεια, για την οποία είναι αναγκαία η προσυπογραφή ή η θεώρηση του, οφείλει να τη διατυπώσει εγγράφως για να απαλλαγεί από την ευθύνη. Εάν παραλείπει την προσυπογραφή ή θεώρηση, θεωρείται ότι προσυπέγραψε ή θεώρησε.
5. Οι προϊστάμενοι όλων των βαθμίδων οφείλουν να προσυπογράφουν τα έγγραφα που ανήκουν στην αρμοδιότητα τους και εκδίδονται με την υπογραφή του προϊσταμένου τους. Αν διαφωνούν, οφείλουν να διατυπώσουν εγγράφως τις τυχόν αντιρρήσεις τους. Αν παραλείψουν να προσυπογράψουν το έγγραφο, θεωρείται ότι το προσυπέγραψαν.
6. Ο υπάλληλος δεν έχει το δικαίωμα να αρνηθεί τη σύνταξη, με κάθε μέσο, εγγράφου για θέμα της αρμοδιότητας του, εφόσον διαταχθεί γι' αυτό από οποιονδήποτε από τους προϊσταμένους του. Αν διαφωνεί με το περιεχόμενο του εγγράφου, εφαρμόζεται η παρ. 4 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 103 του ΥΚ όπως ισχύει

Αυτοδίκαιη αργία

1. Τίθεται αυτοδίκαια σε αργία:

- α) Ο υπάλληλος ο οποίος στερήθηκε την προσωπική του ελευθερία, ύστερα από ένταλμα προσωρινής κράτησης ή δικαστική απόφαση, έστω και αν απολύθηκε με εγγύηση.
- β) Ο υπάλληλος στον οποίο επιβλήθηκε η ποινή της οριστικής παύσης. Η αργία αρχίζει από την κοινοποίηση της πειθαρχικής απόφασης και λήγει την τελευταία ημέρα της προθεσμίας άσκησης προσφυγής ενώπιον του

Συμβουλίου της Επικρατείας ή την ημέρα που δημοσιεύτηκε η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφόσον έχει ασκηθεί προσφυγή.

γ) Ο εκπαιδευτικός ή υπάλληλος που υπηρετεί σε σχολείο, σε βάρος του οποίου ασκήθηκε ποινική δίωξη για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή για οποιοδήποτε έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.

2. Ο υπάλληλος επανέρχεται αυτοδίκαια στα καθήκοντά του, εάν εκλείψει ο λόγος για τον οποίο έχει τεθεί σε αργία.

3. Η διαπιστωτική πράξη θέσης σε αργία ή επανόδου εκδίδεται από το αρμόδιο για το διορισμό όργανο.

Άρθρο 104 του ΥΚ όπως ισχύει

Δυνητική θέση σε αργία

Αναστολή άσκησης καθηκόντων

1. Αν συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος μπορεί να τίθεται σε αργία ο υπάλληλος, κατά του οποίου :

α) Έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για αδίκημα το οποίο μπορεί να επισύρει την έκπτωση από την υπηρεσία. Ειδικά, προκειμένου για το αδίκημα της παράβασης καθήκοντος ο υπάλληλος μπορεί να τίθεται σε αργία εφόσον έχει παραπεμφθεί στο ακροατήριο για το αδίκημα αυτό.

β) Έχει ασκηθεί πειθαρχική δίωξη για παράπτωμα, το οποίο μπορεί να επισύρει την ποινή της οριστικής παύσης ή

γ) Υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις για έκνομη διαχείριση, οι οποίες στηρίζονται σε έκθεση της προϊσταμένης αρχής ή αρμόδιου επιθεωρητή.

2. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος και πριν γνωμοδοτήσει το πειθαρχικό συμβούλιο, μπορεί να επιβληθεί στον υπάλληλο από το ανώτατο μονοπρόσωπο όργανο διοίκησης του φορέα όπου υπηρετεί το μέτρο της αναστολής άσκησης των καθηκόντων του. Μέσα σε τριάντα (30) ημέρες το πειθαρχικό συμβούλιο συνέρχεται και γνωμοδοτεί για τη θέση του υπαλλήλου σε αργία. Η αναστολή άσκησης των καθηκόντων αίρεται αυτοδικαίως, εάν το πειθαρχικό συμβούλιο δεν γνωμοδοτήσει για τη θέση σε αργία εντός της ανωτέρω προθεσμίας.

3. Η πράξη, με την οποία ο υπάλληλος τίθεται σε δυνητική αργία ή επαναφέρεται στα καθήκοντά του, εκδίδεται από τον οικείο Υπουργό ή το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή, αν δεν υπάρχει, από τον Πρόεδρο του συλλογικού οργάνου διοίκησης των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ύστερα από γνώμη του πειθαρχικού συμβουλίου. Για τη θέση του υπαλλήλου σε αργία απαιτείται προηγούμενη ακρόαση αυτού από το πειθαρχικό συμβούλιο.

4. Μετά την πάροδο έτους από την θέση σε αργία, το πειθαρχικό συμβούλιο υποχρεούται να γνωμοδοτήσει για τη συνέχιση ή μη της αργίας, άλλως η αργία αίρεται. Σε κάθε περίπτωση, η αργία αίρεται αυτοδικαίως μετά την πάροδο διετίας από την έκδοση της απόφασης θέσεως του υπαλλήλου σε αργία.

5. Η αργία αρχίζει από την κοινοποίηση στον υπάλληλο της σχετικής πράξης. Ο υπάλληλος επανέρχεται στα καθήκοντά του από την κοινοποίηση της πράξης επαναφοράς ή αυτοδίκαια από την τελεσιδικία της ποινικής απόφασης που δεν συνεπάγεται έκπτωση ή της πειθαρχικής απόφασης, η οποία δεν επιβάλλει την ποινή της οριστικής παύσης ή από την συμπλήρωση της διετίας κατά την προηγούμενη παράγραφο.

Άρθρο 105 του ΥΚ όπως ισχύει

Συνέπειες αργίας

1. Ο υπάλληλος ο οποίος τελεί σε κατάσταση αργίας απέχει από την άσκηση των κύριων και παρεπόμενων καθηκόντων του.
2. Στον υπάλληλο που τελεί σε κατάσταση αργίας καταβάλλεται το ήμισυ των αποδοχών του. Το υπόλοιπο ή μέρος αυτού μπορεί να αποδοθεί σε αυτόν, μετά από ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του πειθαρχικού συμβουλίου, εφόσον απαλλαγεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή τιμωρηθεί με πειθαρχική ποινή κατώτερη από την οριστική παύση. Εάν ο υπάλληλος απαλλαγεί από κάθε πειθαρχική ευθύνη ή αποδειχθεί αβάσιμη η υπόνοια για έκνομη διαχείριση, επιστρέφεται το μέρος των αποδοχών του που παρακρατήθηκε.
3. Ο υπάλληλος, στον οποίο επιβλήθηκε πειθαρχική ποινή οριστικής παύσης για το παράπτωμα της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των καθηκόντων του, δεν δικαιούται αποδοχές αργίας.
4. Οι διατάξεις των άρθρων 31-35 του παρόντος Κώδικα εφαρμόζονται και κατά τη διάρκεια της αργίας.

Άρθρο 106 του ΥΚ όπως ισχύει

Πειθαρχικό παράπτωμα

Το πειθαρχικό παράπτωμα συντελείται με υπαίτια πράξη ή παράλειψη του υπαλλήλου που μπορεί να του καταλογισθεί.

Άρθρο 107 του ΥΚ όπως ισχύει

Απαρίθμηση πειθαρχικών παραπτωμάτων

1. Πειθαρχικά παραπτώματα είναι:
 - α) πράξεις με τις οποίες εκδηλώνεται άρνηση αναγνώρισης του Συντάγματος ή έλλειψη αφοσίωσης στην Πατρίδα και τη Δημοκρατία,
 - β) κάθε παράβαση υπαλληλικού καθήκοντος που προσδιορίζεται από τις υποχρεώσεις που επιβάλλουν στον υπάλληλο οι κείμενες διατάξεις, εντολές και οδηγίες. Το υπαλληλικό καθήκον σε καμία περίπτωση δεν επιβάλλει στον υπάλληλο πράξη ή παράλειψη που να αντίκειται προς τις διατάξεις του Συντάγματος και των νόμων, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 25 του παρόντος,
 - γ) η παράβαση καθήκοντος κατά τον Ποινικό Κώδικα ή άλλους ειδικούς ποινικούς νόμους,
 - δ) η απόκτηση οικονομικού οφέλους ή ανταλλάγματος προς όφελος του ιδίου του υπαλλήλου ή τρίτου προσώπου, κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή εξ αφορμής αυτών,
 - ε) η αναξιοπρεπής ή ανάρμοστη ή ανάξια για υπάλληλο συμπεριφορά εντός ή εκτός υπηρεσίας. Ειδική περίπτωση παρόμοιας συμπεριφοράς αποτελεί οποιαδήποτε πράξη της γενετήσιας ελευθερίας ή οποιαδήποτε πράξη οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, στην οποία ενέχεται εκπαιδευτικός ή υπάλληλος που υπηρετεί σε σχολείο,
 - στ) η παράβαση της αρχής της αμεροληψίας,

ζ) η παραβίαση της αρχής της ισότητας, των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, σύμφωνα με τον ν. 3896/2010, και η χρήση γλώσσας έμφυλης διάκρισης, κατά την άσκηση των καθηκόντων *(αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 του ν. 4604/2019, Α' 50)*,

η) η παράβαση της υποχρέωσης εχεμύθειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του παρόντος,

θ) η σοβαρή απείθεια,

ι) η αδικαιολόγητη αποχή από την εκτέλεση των καθηκόντων,

ια) η παραβίαση των υποχρεώσεων του άρθρου 27 του παρόντος, καθώς και η αδικαιολόγητη προτίμηση νεότερων υποθέσεων με παραμέληση παλαιότερων,

ιβ) η άρνηση παροχής πληροφόρησης στους πολίτες και τις αρχές,

ιγ) η προδήλως αδικαιολόγητη μη εξυπηρέτηση των πολιτών και η υπαίτια μη έγκαιρη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις,

ιδ) η χρησιμοποίηση της δημοσιοϋπαλληλικής ιδιότητας ή πληροφοριών που κατέχει ο υπάλληλος λόγω της υπηρεσίας ή της θέσης του, για εξυπηρέτηση ιδιωτικών συμφερόντων του ίδιου ή τρίτων προσώπων,

ιε) η αδικαιολόγητη άρνηση προσέλευσης για ιατρική εξέταση,

ιστ) η άμεση ή μέσω τρίτου προσώπου συμμετοχή σε δημοπρασία την οποία διενεργεί επιτροπή, μέλος της οποίας είναι ο υπάλληλος ή όταν η επιτροπή αυτή υπάγεται στην αρχή στην οποία ο υπάλληλος υπηρετεί,

ιζ) η κακόβουλη άσκηση κριτικής των πράξεων της προϊσταμένης αρχής που γίνεται δημοσίως, γραπτώς ή προφορικά, με σκόπιμη χρήση εν γνώσει εκδήλως ανακριβών στοιχείων ή με χαρακτηριστικά απρεπείς εκφράσεις,

ιη) η άρνηση σύμπραξης, συνεργασίας, χορήγησης στοιχείων ή εγγράφων κατά τη διεξαγωγή έρευνας, επιθεώρησης ή ελέγχου από Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές, τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και τα ιδιαίτερα Σώματα και Υπηρεσίες Επιθεώρησης και Ελέγχου,

ιθ) η αδικαιολόγητα μη έγκαιρη σύνταξη ή η σύνταξη μεροληπτικής έκθεσης αξιολόγησης ή η σύνταξη έκθεσης με κρίσεις ή χαρακτηρισμούς που δεν εξειδικεύονται με αναφορά συγκεκριμένων στοιχείων,

κ) η άρνηση ή παρέλκυση εκτέλεσης υπηρεσίας,

κα) η χρησιμοποίηση τρίτων προσώπων για την απόκτηση υπηρεσιακής εύνοιας ή την πρόκληση ή ματαίωση εντολής της υπηρεσίας,

κβ) η σύναψη στενών κοινωνικών σχέσεων με πρόσωπα, με αφορμή το χειρισμό θεμάτων αρμοδιότητας του υπαλλήλου από την αντιμετώπιση των οποίων εξαρτώνται ουσιώδη συμφέροντα των προσώπων αυτών,

κγ) η φθορά λόγω ασυνήθιστης χρήσης, η εγκατάλειψη ή η παράνομη χρήση πράγματος το οποίο ανήκει στην υπηρεσία,

κδ) η παράλειψη από τα πειθαρχικά όργανα δίωξης και τιμωρίας πειθαρχικού παραπτώματος, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 110 του παρόντος,

κε) η άσκηση εργασίας ή έργου με αμοιβή χωρίς προηγούμενη άδεια της υπηρεσίας,

κστ) η απλή απείθεια,

κζ) η μη τήρηση του ωραρίου από τον υπάλληλο και η παράλειψη του προϊσταμένου να ελέγχει την τήρηση του,

κη) η αμέλεια ή ατελής εκπλήρωση του υπηρεσιακού καθήκοντος,

κθ) η άρνηση συνεργασίας με τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) και η μη εφαρμογή των διατάξεων περί απλούστευσης των διαδικασιών και καταπολέμησης της γραφειοκρατίας,

λ) το ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 130 του παρόντος νόμου, ήτοι (Η μη εμφάνιση ή η άρνηση κατάθεσης του μάρτυρα χωρίς εύλογη αιτία αποτελεί πλημμέλημα και αν είναι υπάλληλος και πειθαρχικό παράπτωμα).

λα) το ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα που προβλέπεται στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 144 του παρόντος νόμου, ήτοι (Παράλειψη εκτέλεσης της ποινής αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.)

λβ) το ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου τρίτου του παρόντος νόμου, ήτοι του ν. 4057/2012 (Η μη ανάρτηση ή η μη έγκαιρη ανάρτηση στο διαδίκτυο των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος (ν. 3861/2010 Α'112) συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για το όργανο που την εξέδωσε ή για τον υπάλληλο που έχει την ευθύνη για την ανάρτηση).

λγ) η κατάθεση, η χρήση, η συμπερίληψη και η διατήρηση στον ατομικό υπηρεσιακό φάκελο υπαλλήλου, πλαστού, νοθευμένου ή παραποιημένου πιστοποιητικού ή τίτλου ή βεβαιώσεως. (προστέθηκε με το άρθρο 29 του ν. 4305/2014 Α' 237)

2. Διατάξεις που ορίζουν ειδικά πειθαρχικά παραπτώματα διατηρούνται σε ισχύ.

3. Σε καμία περίπτωση δεν συνιστά ανάρμοστη συμπεριφορά ή αναξιοπρεπή ή ανάξια για υπάλληλο διαγωγή κατά την έννοια της περίπτωσης ε' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου η άσκηση συνδικαλιστικής, πολιτικής ή κοινωνικής δράσης.

Άρθρο 109 του ΥΚ όπως ισχύει

Πειθαρχικές ποινές

1. Οι πειθαρχικές ποινές που επιβάλλονται στους υπαλλήλους είναι:

α) η έγγραφη επίπληξη,

β) το πρόστιμο έως τις αποδοχές δώδεκα (12) μηνών,

γ) η στέρηση του δικαιώματος για προαγωγή από ένα (1) έως πέντε (5) έτη,

δ) η στέρηση του δικαιώματος συμμετοχής σε διαδικασία επιλογής προϊσταμένου οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου από ένα (1) έως πέντε (5) έτη,

ε) η αφαίρεση της άσκησης των καθηκόντων προϊσταμένου οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου για τη θητεία ή το υπόλοιπο της,

στ) ο υποβιβασμός έως δύο (2) βαθμούς,

ζ) η προσωρινή παύση από τρεις (3) έως δώδεκα (12) μήνες με πλήρη στέρηση των αποδοχών και

η) η ποινή της οριστικής παύσης, η οποία μπορεί να επιβληθεί μόνο για τα ακόλουθα παραπτώματα :

- της παράβασης του άρθρου 107 παρ. 1^α του παρόντος,

- της παράβασης καθήκοντος κατά τον Ποινικό Κώδικα ή άλλους ειδικούς νόμους,

- της απόκτησης οικονομικού οφέλους ή ανταλλάγματος προς όφελος του ιδίου του υπαλλήλου ή τρίτου προσώπου κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή εξ' αφορμής αυτών,

- της χαρακτηριστικώς αναξιοπρεπούς ή ανάξιας για υπάλληλο διαγωγής εντός ή εκτός υπηρεσίας,

- της παράβασης της υποχρέωσης εχεμύθειας,
- της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων πάνω από είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες συνεχώς ή πάνω από τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες σε διάστημα ενός (1) έτους ή πάνω από πενήντα (50) εντός μίας τριετίας,
- της εξαιρετικώς σοβαρής απείθειας,
- της άμεσης ή μέσω τρίτου προσώπου συμμετοχής σε δημοπρασία την οποία διενεργεί επιτροπή μέλος της οποίας είναι ο υπάλληλος ή όταν η επιτροπή αυτή υπάγεται στην αρχή στην οποία ο υπάλληλος υπηρετεί,
- της εμμονής σε άρνηση προσέλευσης για εξέταση από υγειονομική επιτροπή.

Επίσης, η ποινή της οριστικής παύσης μπορεί να επιβληθεί στον υπάλληλο για οποιοδήποτε παράπτωμα αν κατά την προηγούμενη της διάπραξής του διετία του είχαν επιβληθεί τρεις (3) τουλάχιστον πειθαρχικές ποινές ανώτερες του προστίμου αποδοχών ενός (1) μηνός ή κατά το προηγούμενο της διάπραξής του έτος είχε τιμωρηθεί για το ίδιο παράπτωμα με ποινή ανώτερη του προστίμου αποδοχών ενός (1) μηνός.

2. Για την επιβολή οποιασδήποτε πειθαρχικής ποινής σε υπάλληλο συνεκτιμώνται οι ιδιαίτερες συνθήκες τέλεσης του παραπτώματος, η εν γένει προσωπικότητα του υπαλλήλου, καθώς και η υπηρεσιακή του εικόνα όπως προκύπτει από το προσωπικό του μητρώο και τηρείται η αρχή της αναλογικότητας.

3. Όταν επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές των περιπτώσεων γ' έως ζ της παραγράφου 1 και συντρέχουν επιβαρυντικές περιστάσεις, το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να επιβάλει επιπλέον διοικητική κύρωση από 3.000 έως 30.000 ευρώ. Όταν επιβάλλεται η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης και πρόκειται για πειθαρχικά παραπτώματα των περιπτώσεων δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 του παρόντος που σχετίζονται με οικονομικό αντικείμενο, το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να επιβάλει επιπλέον διοικητική κύρωση από 10.000 έως 100.000 ευρώ.

4.α. Για τα παραπτώματα των περιπτώσεων α', γ', δ', θ', της παραγράφου 1 του άρθρου 107 δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή κατώτερη του υποβιβασμού.

Για το παράπτωμα της περίπτωσης ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή κατώτερη του υποβιβασμού εφόσον η αδικαιολόγητη αποχή από την εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων υπερβαίνει τις είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες συνεχώς ή τις τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες σε διάστημα ενός (1) έτους.

β. Για τα παραπτώματα των περιπτώσεων ιδ', ιε', ιστ', ιη', ιθ', κα', κβ', κδ' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή κατώτερη του προστίμου.

γ. Για τα λοιπά παραπτώματα μπορεί να επιβληθεί οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή.

Άρθρο 114 του ΥΚ όπως ισχύει

Σχέση της πειθαρχικής διαδικασίας με την ποινική δίκη

1. Η πειθαρχική διαδικασία είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από την ποινική ή άλλη δίκη.

2. Η ποινική δίκη δεν αναστέλλει την πειθαρχική διαδικασία. Το πειθαρχικό όργανο όμως μπορεί με απόφασή του, η οποία είναι ελευθέρως ανακλητή, να διατάξει, για εξαιρετικούς λόγους, την αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας, η οποία δεν πρέπει να υπερβαίνει το ένα (1) έτος. Αναστολή δεν επιτρέπεται σε περίπτωση που το πειθαρχικό παράπτωμα προκάλεσε δημόσιο σκάνδαλο ή θίγει σοβαρά το κύρος της υπηρεσίας.

3. Το πειθαρχικό όργανο δεσμεύεται από την κρίση που περιέχεται σε αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή σε αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα, μόνο ως προς την ύπαρξη ή την ανυπαρξία πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν την αντικειμενική υπόσταση πειθαρχικού παραπτώματος.

4. Αν μετά την έκδοση πειθαρχικής απόφασης με την οποία απαλλάσσεται ο υπάλληλος ή επιβάλλεται ποινή κατώτερη από την οριστική παύση, εκδοθεί αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου με την οποία διαπιστώνονται πραγματικά περιστατικά που συνιστούν την αντικειμενική υπόσταση παραπτώματος της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 109 του παρόντος, η πειθαρχική διαδικασία επαναλαμβάνεται με την διαδικασία του άρθρου 143. Επίσης επαναλαμβάνεται η πειθαρχική διαδικασία, αν μετά την έκδοση καταδικαστικής πειθαρχικής απόφασης, με την οποία επιβάλλεται οποιαδήποτε ποινή, εκδοθεί αμετάκλητη αθωωτική ποινική απόφαση ή αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα για την πράξη ή παράλειψη, για την οποία τιμωρήθηκε πειθαρχικά ο υπάλληλος.

5. Η επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας επιτρέπεται και όταν έχει εκδοθεί καταδικαστική πειθαρχική απόφαση, χωρίς να έχει λάβει υπόψη καταδικαστική ποινική απόφαση που προηγήθηκε.

6. Ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών έχει υποχρέωση να ανακοινώνει αμέσως στην προϊσταμένη αρχή του υπαλλήλου κάθε ποινική δίωξη που ασκείται κατ' αυτού. Ο Γραμματέας του Δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβουλίου υποχρεούται να ανακοινώνει αμέσως στην ίδια αρχή τα παραπεμπτικά ή απαλλακτικά βουλεύματα σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας καθώς και τις εκδιδόμενες σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας, καταδικαστικές ή αθωωτικές αποφάσεις κατά του υπαλλήλου. Σε περίπτωση εγκλεισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα, ο διευθυντής φυλακών γνωστοποιεί τούτο, χωρίς καθυστέρηση, στην προϊσταμένη αρχή του υπαλλήλου.

Με την επιφύλαξη των καταδικαστικών αποφάσεων όπου η άσκηση της πειθαρχικής δίωξης είναι υποχρεωτική, τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα οφείλουν εντός είκοσι (20) ημερών μετά την ως άνω ενημέρωσή τους να αποφαίνονται αιτιολογημένα για την άσκηση ή μη πειθαρχικής δίωξης σε βάρος του υπαλλήλου.

Άρθρο 116 του ΥΚ όπως ισχύει

Πειθαρχικά όργανα

Πειθαρχική εξουσία στους υπαλλήλους ασκούν :

α) οι πειθαρχικώς προϊστάμενοί τους,

β) το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου για τους υπαλλήλους του νομικού προσώπου,

γ) το πειθαρχικό συμβούλιο του οικείου φορέα,

δ) το πειθαρχικό συμβούλιο του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για τις περιπτώσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 117 του παρόντος, (καταργήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4325/2015).

ε) το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο,

στ) ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης,

ζ) το Διοικητικό Εφετείο και

η) το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Άρθρο 117 του ΥΚ όπως ισχύει

Πειθαρχικώς προϊστάμενοι

1. Πειθαρχικώς προϊστάμενοι των υπαλλήλων των κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών που ανήκουν στην αρμοδιότητά τους είναι:

- α) ο Υπουργός,
- β) ο Γενικός Γραμματέας Υπουργείου ή Γενικής Γραμματείας,
- γ) ο Γενικός Γραμματέας αυτοτελούς υπηρεσίας,
- δ) ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης,
- ε) ο Ειδικός Γραμματέας,
- στ) ο Ελεγκτής Νομιμότητας,

ζ) ο προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης,

η) ο προϊστάμενος διεύθυνσης.

2. Επίσης πειθαρχικώς προϊστάμενοι είναι:

- α) Ο αρχηγός των ενόπλων δυνάμεων και οι αρχηγοί του στρατού, του ναυτικού και της αεροπορίας, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος για τους πολιτικούς υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς.
- β) Οι διοικητές μονάδων και σχολών των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος για τους πολιτικούς υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς.
- γ) Οι διευθυντές καταστημάτων ή οι προϊστάμενοι υπηρεσιών εφόσον είναι ανώτατοι ή ανώτεροι αξιωματικοί, για τους πολιτικούς υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς.
- δ) Ο διοικητής του Αγίου Όρους για όλους τους πολιτικούς υπαλλήλους που υπάγονται στην αρμοδιότητα του.

ε) Ο πρόεδρος ή ο επικεφαλής ανεξάρτητης διοικητικής αρχής για τους υπαλλήλους της.

3. Πειθαρχικώς προϊστάμενοι για τους υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου είναι:

- α) Ο διοικητής ή ο πρόεδρος του συλλογικού οργάνου, ο οποίος ασκεί διοίκηση, ο υποδιοικητής, ο γενικός γραμματέας ή ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας, για όλους τους υπαλλήλους του νομικού προσώπου.
- β) Ο πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών για τους υπαλλήλους της.
- γ) Ο πρύτανης ΑΕΙ για όλους τους υπαλλήλους αυτού και ο κοσμήτορας σχολής ΑΕΙ για τους υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτόν.
- δ) Ο προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης ή ο προϊστάμενος διεύθυνσης για τους υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς.

Άρθρο 118 του ΥΚ όπως ισχύει

Αρμοδιότητα πειθαρχικώς προϊσταμένων

1. Όλοι οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι μπορούν να επιβάλουν την ποινή της έγγραφης επίπληξης. Την ποινή του προστίμου μπορούν να επιβάλλουν οι εξής με τις πιο κάτω διακρίσεις:

- α) Ο Υπουργός έως και τις αποδοχές τριών (3) μηνών.
- β) Ο Γενικός Γραμματέας Υπουργείου ή Γενικής Γραμματείας ή αυτοτελούς υπηρεσίας, ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο Ειδικός Γραμματέας, ο Ελεγκτής Νομιμότητας, ο αρχηγός των ενόπλων δυνάμεων

και οι αρχηγοί του στρατού ξηράς, του ναυτικού και της αεροπορίας, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος έως και τις αποδοχές δύο (2) μηνών.

γ) Οι διοικητές μονάδων και σχολών των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος, οι διευθυντές καταστημάτων και οι προϊστάμενοι στρατιωτικών υπηρεσιών ή υπηρεσιών των σωμάτων ασφαλείας ή του λιμενικού σώματος αν είναι ανώτατοι αξιωματικοί έως και τις αποδοχές ενός (1) μηνός και αν είναι ανώτεροι έως και το ένα δεύτερο των μηνιαίων αποδοχών.

δ) Ο διοικητής του Αγίου Όρους, ο πρόεδρος ή ο επικεφαλής ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, ο διοικητής ή ο πρόεδρος συλλογικού οργάνου, ο οποίος ασκεί διοίκηση, ο υποδιοικητής, ο γενικός γραμματέας ή ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας νομικού προσώπου έως και τις αποδοχές ενός (1) μηνός.

ε) Ο πρύτανης ΑΕΙ έως και τις αποδοχές ενός (1) μηνός. Ο κοσμήτορας σχολής ΑΕΙ, έως και τα δύο τρίτα των μηνιαίων αποδοχών.

στ) Ο προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης έως και τα δύο τρίτα των μηνιαίων αποδοχών.

ζ) Ο προϊστάμενος διεύθυνσης έως και το ένα τέταρτο των μηνιαίων αποδοχών.

2. Η αρμοδιότητα των πειθαρχικώς προϊσταμένων είναι αμεταβίβαστη, εκτός εάν από διάταξη νόμου προβλέπεται διαφορετικά.

3. Αρμόδιος πειθαρχικώς προϊστάμενος είναι εκείνος στον οποίο υπάγεται οργανικά ο υπάλληλος κατά το χρόνο τέλεσης του παραπτώματος, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 117. Αν ο υπάλληλος υπηρετεί σε άλλη υπηρεσία από αυτή της οργανικής του θέσης, αρμόδιος πειθαρχικώς προϊστάμενος είναι ο προϊστάμενος της υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος κατά το χρόνο τέλεσης του πειθαρχικού παραπτώματος, εφόσον το πειθαρχικό παράπτωμα σχετίζεται με την άσκηση καθηκόντων του στην υπηρεσία αυτή.

4. Οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι και το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου επιλαμβάνονται αυτεπαγγέλτως.

5. Αν έχουν επιληφθεί αρμοδίως περισσότεροι πειθαρχικώς προϊστάμενοι, η πειθαρχική διαδικασία συνεχίζεται μόνο από εκείνον που κάλεσε πρώτος σε απολογία τον υπάλληλο. Ο ανώτερος πειθαρχικώς προϊστάμενος ή το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου έχουν, σε κάθε περίπτωση, δικαίωμα να ζητήσουν την παραπομπή σε αυτούς της πειθαρχικής υπόθεσης, εφόσον δεν έχει εκδοθεί πειθαρχική απόφαση. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 117 του παρόντος ο Υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης νοείται ως ανώτερος πειθαρχικώς προϊστάμενος.

6. Αν ο πειθαρχικώς προϊστάμενος, ο οποίος έχει επιληφθεί, κρίνει ότι το παράπτωμα επισύρει ποινή ανώτερη της αρμοδιότητάς του, παραπέμπει την υπόθεση σε οποιονδήποτε ανώτερο αυτού πειθαρχικώς προϊστάμενο μέχρι και τον Υπουργό ή και το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, αν πρόκειται για υπάλληλο του νομικού προσώπου. Αν και ο Υπουργός ή το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου κρίνει ότι η προσήκουσα ποινή είναι ανώτερη και της δικής του αρμοδιότητας, παραπέμπει το θέμα στο πειθαρχικό συμβούλιο. Στην περίπτωση της παραγράφου 4 του άρθρου 117 του παρόντος η παραπομπή γίνεται στο πειθαρχικό συμβούλιο του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Αρμοδιότητα πειθαρχικών συμβουλίων

1. Τα πειθαρχικά συμβούλια μπορεί να επιβάλουν οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή. Τα πειθαρχικά συμβούλια κρίνουν σε πρώτο βαθμό ύστερα από παραπομπή της υπόθεσης σε αυτά και σε δεύτερο βαθμό ύστερα από άσκηση ένστασης κατά αποφάσεων πειθαρχικών προϊσταμένων. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφαινεται σε δεύτερο βαθμό ύστερα από ένσταση κατά αποφάσεων των πειθαρχικών συμβουλίων και σε πρώτο βαθμό για την εκδίκαση του παραπτώματος της παραγράφου 2 του άρθρου 122 του παρόντος. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο είναι το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο των ανωτάτων υπαλλήλων του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ., το οποίο κρίνει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

2. Αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο είναι το συμβούλιο της υπηρεσίας στην οποία υπάγεται οργανικά ο υπάλληλος κατά το χρόνο τέλεσης του παραπτώματος, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 117 του παρόντος. Προκειμένου για υπάλληλο ο οποίος κατά το χρόνο τέλεσης του παραπτώματος υπηρετεί με οποιαδήποτε υπηρεσιακή σχέση ή κατάσταση σε άλλη υπηρεσία, αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο είναι το συμβούλιο της υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί εφόσον το πειθαρχικό παράπτωμα σχετίζεται με την άσκηση των καθηκόντων του στην υπηρεσία αυτή.

3. Συγκρούσεις αρμοδιότητας μεταξύ περισσότερων πειθαρχικών συμβουλίων για την κρίση του ίδιου παραπτώματος αίρονται από τον πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Οι καταφατικές συγκρούσεις αίρονται, εφόσον δεν έχει εκδοθεί οριστική απόφαση ενός τουλάχιστον από τα συμβούλια που έχουν επιληφθεί. Οι αποφατικές συγκρούσεις αίρονται, εφόσον οι αποφάσεις δύο τουλάχιστον συμβουλίων που έχουν κηρυχθεί αναρμόδια, είναι τελεσίδικες. Για την άρση απαιτείται αίτηση της υπηρεσίας ή του υπαλλήλου. Αν πρόκειται για καταφατική σύγκρουση, την άρση μπορεί να τη ζητήσει και ο πρόεδρος ενός από τα πειθαρχικά συμβούλια που έχουν επιληφθεί.

Άρθρο 125 του ΥΚ όπως ισχύει

Προκαταρκτική εξέταση

1. Προκαταρκτική εξέταση είναι η **άτυπη** συλλογή και καταγραφή στοιχείων για να διαπιστωθεί η τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος και οι συνθήκες τέλεσης του.

2. Προκαταρκτική εξέταση μπορεί να ενεργήσει ή να διατάξει **κάθε πειθαρχικώς προϊστάμενος** του υπαλλήλου. Η προκαταρκτική εξέταση περατώνεται εντός μηνός από την ημερομηνία κατά την οποία ο πειθαρχικώς προϊστάμενος έλαβε γνώση των περιστατικών, που πιθανόν συνιστούν πειθαρχικό παράπτωμα ή, αν η προκαταρκτική εξέταση διεξάγεται από υπάλληλο ύστερα από εντολή του πειθαρχικώς προϊσταμένου, από την ημερομηνία που κοινοποιήθηκε στον υπάλληλο η απόφαση της ανάθεσης της.

3. Αν αυτός που ενεργεί προκαταρκτική εξέταση κρίνει, με βάση τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί, ότι δεν συντρέχει περίπτωση πειθαρχικής δίωξης, περατώνει την εξέταση με αιτιολογημένη έκθεση του. Στην περίπτωση αυτή δεν αποκλείεται η ενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης από ανώτερο πειθαρχικώς προϊστάμενο. Αν, αντιθέτως, αυτός που ενεργεί προκαταρκτική εξέταση κρίνει ότι έχει διαπραχθεί πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο τιμωρείται με ποινή της αρμοδιότητας του, καλεί τον υπάλληλο σε απολογία σύμφωνα με το άρθρο 134 του παρόντος. Αν κρίνει, είτε πριν από την κλήση του υπαλλήλου σε απολογία είτε μετά την απολογία του, ότι δικαιολογείται η επιβολή βαρύτερης ποινής, ενεργεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 6 του άρθρου

118 του παρόντος. Αν, τέλος, κρίνει ότι το πειθαρχικό παράπτωμα χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση, διατάσσει την ενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης.

«4. Κατά την προκαταρκτική εξέταση που ενεργείται για υποθέσεις σχετικές με τις αξιόποινες πράξεις των άρθρων 159, 159Α, 235, 236, 237 και 237Α του Ποινικού Κώδικα, προστατεύεται πλήρως η ανωνυμία των υπαλλήλων, οι οποίοι, χωρίς να εμπλέκονται καθ' οιονδήποτε τρόπο στην τέλεση των ως άνω πράξεων ή να αποβλέπουν σε ίδιον όφελος, συμβάλλουν ουσιωδώς, με τις πληροφορίες που παρέχουν, στην αποκάλυψη και δίωξη τους, ακόμα και αν αυτοί δεν έχουν χαρακτηριστεί ως μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος κατά το άρθρο 45Β του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Μετά το πέρας της προκαταρκτικής εξετάσεως η ανωνυμία του υπαλλήλου προστατεύεται εφόσον αυτός υπάγεται στο καθεστώς της παραγράφου 7 του άρθρου 9 του ν. 2928/2001.»

(Η παράγραφος 4 προστέθηκε με την υποπαράγραφο ΙΕ.17. περ.6 άρθρου πρώτου Ν.4254/2014, ΦΕΚ Α 85/7.4.2014).

Άρθρο 126 του ΥΚ όπως ισχύει

Ένορκη διοικητική εξέταση

1. Ένορκη διοικητική εξέταση (Ε.Δ.Ε.) ενεργείται κάθε φορά που η υπηρεσία έχει σοβαρές υπόνοιες ή σαφείς ενδείξεις για τη διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος. Η εξέταση αυτή αποσκοπεί στη συλλογή στοιχείων για τη διαπίστωση της τέλεσης πειθαρχικού παραπτώματος και τον προσδιορισμό των προσώπων που τυχόν ευθύνονται, καθώς και στη διερεύνηση των συνθηκών κάτω από τις οποίες αυτό έχει τελεστεί. **Η ένορκη διοικητική εξέταση δεν συνιστά έναρξη πειθαρχικής δίωξης.**

2. Η ένορκη διοικητική εξέταση διατάσσεται από οποιονδήποτε πειθαρχικώς Προϊστάμενο και ενεργείται από μόνιμο υπάλληλο με βαθμό Α' του ίδιου Υπουργείου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Η ενέργεια της ένορκης διοικητικής εξέτασης μπορεί να ανατίθεται και σε μόνιμο δημόσιο υπάλληλο με βαθμό Α' άλλου Υπουργείου ή, προκειμένου για νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, του Υπουργείου που το εποπτεύει.

(αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 41 παρ.1 του ν. 4590/2019, Α 17),

Η ένορκη διοικητική εξέταση περατώνεται εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία που κοινοποιήθηκε στον υπάλληλο η απόφαση ανάθεσης διεξαγωγής της. Ο υπάλληλος, ο οποίος διεξάγει την ένορκη διοικητική εξέταση, μπορεί να ζητήσει, με πλήρως αιτιολογημένη αίτηση του, παράταση της προθεσμίας αυτής έως ένα μήνα.

Αν ο υπάλληλος, στον οποίο αποδίδεται η διάπραξη του πειθαρχικού παραπτώματος, είναι προϊστάμενος οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου, η εντολή για διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης ανατίθεται σε προϊστάμενο τουλάχιστον ίδιου επιπέδου οργανικής μονάδας.

3. Κατά την εξέταση του υπαλλήλου, στον οποίο αποδίδεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 130 παράγραφος 3 και 132 του παρόντος.

4. Η ένορκη διοικητική εξέταση ολοκληρώνεται με την υποβολή αιτιολογημένης έκθεσης του υπαλλήλου που την ενεργεί. Η έκθεση αυτή υποβάλλεται, με όλα τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν, στον πειθαρχικώς προϊστάμενο ο οποίος διέταξε τη διενέργεια της εξέτασης. Εφόσον με την έκθεση διαπιστώνεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος από συγκεκριμένο υπάλληλο, ο πειθαρχικώς Προϊστάμενος ασκεί την πειθαρχική δίωξη εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή της έκθεσης. **(αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 41 παρ.2 του ν. 4590/2019, Α' 17).**

5. Διατάξεις που προβλέπουν τη διενέργεια ένορκων διοικητικών εξετάσεων οποιασδήποτε μορφής από ειδικά όργανα δεν θίγονται.
6. Οι διατάξεις των παραγράφων 5, 7 και 8 του άρθρου 127, καθώς και οι διατάξεις των άρθρων 129 και 131 του παρόντος, εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο 127 του ΥΚ όπως ισχύει

Πειθαρχική ανάκριση

1. Πειθαρχική ανάκριση διεξάγεται υποχρεωτικά κατά τη διαδικασία ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου. Κατ' εξαίρεση δεν είναι υποχρεωτική η ανάκριση στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) όταν τα πραγματικά περιστατικά που συνιστούν την αντικειμενική υπόσταση του πειθαρχικού παραπτώματος προκύπτουν από το φάκελο κατά τρόπο αναμφισβήτητο,
 - β) όταν ο υπάλληλος ομολογεί με την απολογία του κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση ότι διέπραξε το πειθαρχικό παράπτωμα,
 - γ) όταν ο υπάλληλος συλλαμβάνεται επ' αυτοφώρω κατά τη διάπραξη ποινικού αδικήματος που αποτελεί συγχρόνως και πειθαρχικό παράπτωμα,
 - δ) όταν έχει προηγηθεί ανάκριση ή προανάκριση συμφώνως με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για ποινικό αδίκημα που αποτελεί και πειθαρχικό παράπτωμα,
 - ε) όταν έχει διενεργηθεί, πριν την έκδοση του παραπεμπτηρίου εγγράφου, Ε.Δ.Ε. ή άλλη ένορκη εξέταση κατά την οποία διαπιστώθηκε διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος από συγκεκριμένο υπάλληλο. Το ίδιο ισχύει όταν η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος προκύπτει από έκθεση δικαστικού οργάνου ή άλλου ελεγκτικού οργάνου της διοίκησης.
2. Η πειθαρχική ανάκριση διεξάγεται από υπάλληλο τουλάχιστον ομοιόβαθμο του διωκομένου που μπορεί να είναι και μέλος του πειθαρχικού συμβουλίου. Αν σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου δεν υπάρχει επαρκής αριθμός υπαλλήλων που να πληροί την ανωτέρω προϋπόθεση, η διεξαγωγή της πειθαρχικής ανάκρισης ανατίθεται σε υπάλληλο του εποπτεύοντος Υπουργείου.
3. Δεν ενεργούν πειθαρχική ανάκριση: α) τα πρόσωπα στα οποία αποδίδεται το πειθαρχικό παράπτωμα, β) οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι που έχουν εκδώσει την πειθαρχική απόφαση η οποία κρίνεται κατ' ένσταση, γ) τα πρόσωπα που έχουν ενεργήσει ένορκη διοικητική εξέταση και δ) τα πρόσωπα που έχουν ασκήσει την πειθαρχική δίωξη. Ο εγκαλούμενος μπορεί να ζητήσει με έγγραφη αίτηση μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την κλήση του για εξέταση την εξαίρεση εκείνου που διεξάγει την ανάκριση. Στην αίτηση πρέπει να εκτίθενται κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο οι λόγοι της εξαίρεσης και να αναφέρονται τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνονται οι προβαλλόμενοι ισχυρισμοί. Για την αίτηση εξαίρεσης αποφασίζει το πειθαρχικό συμβούλιο χωρίς τη συμμετοχή εκείνου, του οποίου ζητείται η εξαίρεση, που αναπληρώνεται νομίμως. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, οι ανακριτικές πράξεις που στο μεταξύ ενεργήθηκαν, είναι άκυρες και επαναλαμβάνονται εξ αρχής.
4. Όποιος διεξάγει ανάκριση δικαιούται να ενεργήσει ανακριτικές πράξεις και εκτός της έδρας του. Επίσης, δικαιούται να ζητήσει την ενέργεια ανακριτικών πράξεων και εκτός της έδρας του από οποιαδήποτε διοικητική αρχή.
5. Η πειθαρχική ανάκριση είναι μυστική.

6. Η πειθαρχική ανάκριση περατώνεται εντός μηνός από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής απόφασης του πειθαρχικού συμβουλίου στον υπάλληλο, που θα τη διενεργήσει, ο οποίος μπορεί να ζητήσει με πλήρως αιτιολογημένη αίτηση του, παράταση της προθεσμίας αυτής. Η παράταση αυτή δεν υπερβαίνει τον ένα (1) μήνα.
7. Η πειθαρχική ανάκριση μπορεί να επεκταθεί στην έρευνα και άλλων παραπτωμάτων του ίδιου υπαλλήλου εφόσον προκύπτουν επαρκή στοιχεία.
8. Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί υπάλληλος ο οποίος ορίζεται από τον ενεργούντα την ανάκριση.

Άρθρο 134 του ΥΚ όπως ισχύει

Κλήση σε Απολογία

1. Πειθαρχική ποινή δεν επιβάλλεται, εάν ο υπάλληλος δεν κληθεί προηγουμένως σε απολογία. Η εξέταση του διωκομένου κατά το στάδιο της ένορκης διοικητικής εξέτασης ή της πειθαρχικής ανάκρισης δεν αναπληρώνει την κλήση σε απολογία.
2. Στην κλήση σε απολογία καθορίζεται σαφώς το αποδιδόμενο πειθαρχικό παράπτωμα και τάσσεται εύλογη προθεσμία για απολογία. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι βραχύτερη από δύο (2) ημέρες, όταν ο υπάλληλος καλείται σε απολογία από τον πειθαρχικώς προϊστάμενο και από τρεις (3) ημέρες όταν αυτός καλείται από συμβούλιο. Η προθεσμία για απολογία μπορεί να παραταθεί μία μόνο φορά και έως το τριπλάσιο της αρχικής προθεσμίας μετά από αιτιολογημένη έγγραφη αίτηση του διωκομένου. Εκπρόθεσμη απολογία λαμβάνεται υποχρεωτικώς υπόψη, εφόσον υποβάλλεται πριν από την έκδοση της απόφασης. Η παράλειψη της κλήσης σε απολογία καλύπτεται από την υποβολή έγγραφης απολογίας.
3. Όταν μετά την κλήση του διωκομένου σε απολογία ακολουθεί παραπομπή σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 118 του παρόντος σε ανώτερο πειθαρχικώς προϊστάμενο ή στο πειθαρχικό συμβούλιο ή στα όργανα του άρθρου 119 του παρόντος, δεν απαιτείται νέα κλήση σε απολογία.
4. Μετά την κλήση σε απολογία η υπόθεση περατούται με την έκδοση απόφασης.

Άρθρο 135 του ΥΚ όπως ισχύει

Απολογία

1. Η απολογία υποβάλλεται εγγράφως. Ενώπιον συλλογικού πειθαρχικού οργάνου επιτρέπεται στον διωκόμενο και η προφορική συμπληρωματική απολογία.
2. Η απολογία παραδίδεται με απόδειξη στο όργανο το οποίο καλεί σε απολογία. Μπορεί όμως και να αποσταλεί ταχυδρομικώς με συστημένη επιστολή. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου το εμπρόθεσμο της υποβολής της κρίνεται από το χρόνο της ταχυδρόμησης.
3. Πριν από την απολογία ο διωκόμενος έχει δικαίωμα να λάβει γνώση και αντίγραφα, με δαπάνες του, του φακέλου της πειθαρχικής υπόθεσης. Το γεγονός ότι έλαβε γνώση αποδεικνύεται με πράξη η οποία υπογράφεται από τον υπάλληλο, ο οποίος τηρεί το φάκελο και τον διωκόμενο ή μόνο από τον πρώτο, αν ο δεύτερος αρνηθεί να υπογράψει. Αν ο διωκόμενος υπάλληλος δεν υπηρετεί στην έδρα του οργάνου που τον καλεί σε απολογία, του χορηγείται σχετική άδεια.
4. Με την απολογία του ο υπάλληλος έχει δικαίωμα να ζητήσει εύλογη προθεσμία για να υποβάλει έγγραφα

στοιχεία. Η παροχή της προθεσμίας και η διάρκεια της εναπόκειται στην κρίση του οργάνου το οποίο τον καλεί σε απολογία.

Άρθρο 136 του ΥΚ όπως ισχύει

Προσδιορισμός ημέρας συνεδρίασης

Παράσταση διωκόμενου

1. Μετά την υποβολή της απολογίας ή την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής της ο πρόεδρος του πειθαρχικού συμβουλίου προσδιορίζει με πράξη του την ημέρα κατά την οποία θα συζητηθεί η υπόθεση. Η ημέρα, η ώρα και ο τόπος της συνεδρίασης κοινοποιούνται κατά το άρθρο 138 στον διωκόμενο πριν από τέσσερις (4) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες.
2. Ο διωκόμενος υπάλληλος έχει δικαίωμα να παραστεί είτε αυτοπροσώπως είτε δια ή μετά πληρεξουσίου δικηγόρου ενώπιον των πειθαρχικών συμβουλίων και των διοικητικών συμβουλίων των Ν.Π.Δ.Δ.. Η μη προσέλευση του διωκόμενου δεν εμποδίζει την πρόοδο της διαδικασίας.
3. Αν το πειθαρχικό συμβούλιο κρίνει ανεπαρκή τα αποδεικτικά στοιχεία, αναβάλλει την κρίση της υπόθεσης και διατάσσει συμπληρωματική ανάκριση.
4. Η υπηρεσία του διωκόμενου υποχρεούται να του χορηγεί ανάλογη άδεια για να προσέλθει ενώπιον συλλογικού πειθαρχικού οργάνου κατά την κρίση της υπόθεσης του.

Άρθρο 139 του ΥΚ όπως ισχύει

Εκτίμηση αποδείξεων

1. Το πειθαρχικό όργανο εκτιμά ελευθέρως τις αποδείξεις. Για να μορφώσει την κρίση του, μπορεί να λάβει υπόψη του και αποδεικτικά στοιχεία που δεν προκύπτουν από την πειθαρχική διαδικασία αλλά από άλλη νόμιμη διαδικασία, εφόσον έλαβε γνώση τους ο διωκόμενος.
2. Συναφή πειθαρχικά παραπτώματα, τα οποία διαπιστώνονται κατά την εκτίμηση των αποδείξεων, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο της ίδιας πειθαρχικής κρίσης μόνον εφόσον ο διωκόμενος κληθεί σε απολογία και γι' αυτά.
3. Η κρίση πρέπει να στηρίζεται σε αποδεδειγμένα πραγματικά γεγονότα και να είναι ειδικώς αιτιολογημένη.

Άρθρο 140 του ΥΚ όπως ισχύει

Πειθαρχική απόφαση

1. Η πειθαρχική απόφαση διατυπώνεται εγγράφως.
2. Στην απόφαση μνημονεύονται:
 - α) ο τόπος και ο χρόνος έκδοσης της,
 - β) το ονοματεπώνυμο, η ιδιότητα και ο βαθμός του μονομελούς πειθαρχικού οργάνου ή των μελών του συλλογικού πειθαρχικού οργάνου,
 - γ) το ονοματεπώνυμο, η ιδιότητα και ο βαθμός του κρινόμενου,

δ) τα πραγματικά περιστατικά και στοιχεία που συνιστούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του πειθαρχικού παραπτώματος, προσδιορισμένα κατά τόπο και χρόνο,

ε) η υποβολή ή όχι απολογίας,

στ) η αιτιολογία της απόφασης,

ζ) η γνώμη των μελών του συλλογικού οργάνου που μειοψήφησαν και

η) η απαλλαγή του κρινόμενου ή η ποινή που του επιβάλλεται.

Αν η πειθαρχική απόφαση περί της ενοχής του διωκόμενου λαμβάνεται κατά πλειοψηφία, όλα τα μέλη του πειθαρχικού συμβουλίου ψηφίζουν για την επιβλητέα ποινή. Λευκή ψήφος ή αποχή από την ψηφοφορία δεν επιτρέπεται. Η παράλειψη των στοιχείων που αναφέρονται στα εδάφια α', β' και γ' εκτός του ονοματεπώνυμου, δεν συνεπάγεται ακυρότητα της απόφασης, εφόσον αυτά προκύπτουν από το φάκελο της υπόθεσης.

3. Η πειθαρχική απόφαση υπογράφεται από το όργανο που την εκδίδει. Όταν αυτή εκδίδεται από συλλογικό όργανο, υπογράφεται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα.

4. Η πειθαρχική απόφαση κοινοποιείται σε αντίγραφο με τη φροντίδα της υπηρεσίας στον υπάλληλο και γνωστοποιείται στα όργανα που δικαιούνται να ασκήσουν ένσταση. Η κοινοποίηση της απόφασης στον υπάλληλο ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 138 του παρόντος. Στον υπάλληλο γνωστοποιείται επίσης η τυχόν δυνατότητα ασκήσεως ενστάσεως ή προσφυγής, κατά περίπτωση, ενώπιον του αρμοδίου οργάνου και η σχετική προθεσμία ασκήσεως της.

5. Η πειθαρχική απόφαση δεν ανακαλείται.

Άρθρο 141 του ΥΚ όπως ισχύει

Ένσταση

1. Οι αποφάσεις των πειθαρχικώς προϊσταμένων, εκτός αυτών που ορίζονται στο άρθρο 142 παράγραφος 2 περίπτωση α' και των συλλογικών οργάνων του άρθρου 119 του παρόντος, υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του αρμοδίου πειθαρχικού συμβουλίου.

2. Οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων που κρίνουν σε πρώτο βαθμό υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, από τον υπάλληλο που τιμωρήθηκε, στις περιπτώσεις επιβολής της πειθαρχικής ποινής του προστίμου αποδοχών τεσσάρων (4) μηνών και άνω μέχρι την ποινή της οριστικής παύσης, καθώς και στις περιπτώσεις επιβολής ποινής προστίμου αποδοχών από ένα (1) έως τέσσερις (4) μήνες, εφόσον κατά της απόφασης του πειθαρχικού συμβουλίου έχει ασκηθεί ένσταση υπέρ της διοίκησης. Όλες οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων που κρίνουν σε πρώτο βαθμό υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, υπέρ της διοίκησης, κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση β' της επόμενης παραγράφου.

3. Ένσταση ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου ή του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου δικαιούνται να ασκήσουν:

α) ο υπάλληλος που τιμωρήθηκε και

β) υπέρ της διοίκησης ή υπέρ του υπαλλήλου, κάθε πειθαρχικώς προϊστάμενος, οι πρόεδροι των συλλογικών οργάνων του άρθρου 119 του παρόντος, ο Υπουργός, καθώς και ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης.

4. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης ή την πλήρη

γνώση αυτής από τον υπάλληλο ή από την περιέλευσή της στα όργανα που δικαιούνται να ασκήσουν ένσταση. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά είκοσι (20) ημέρες για εκείνους που διαμένουν στο εξωτερικό. Ειδικά στην περίπτωση επιβολής ποινής προστίμου αποδοχών από ένα (1) έως τέσσερις (4) μήνες, όταν ασκείται ένσταση υπέρ της διοίκησης, η προθεσμία για την άσκηση ένστασης εκ μέρους του υπαλλήλου αρχίζει από την κοινοποίηση σε αυτόν αντιγράφων της πειθαρχικής απόφασης και της ένστασης υπέρ της διοίκησης ή από την πλήρη γνώση αυτών. Αν δεν ασκηθεί ένσταση υπέρ της διοίκησης, η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής από τον υπάλληλο ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού εφετείου αρχίζει από την κοινοποίηση σε αυτόν αντιγράφου της πειθαρχικής απόφασης που συνοδεύεται από βεβαίωση περί μη ασκήσεως ενστάσεως από τη διοίκηση ή από την πλήρη γνώση αυτών.

5. Τα πειθαρχικά συμβούλια και το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, όταν κρίνουν μετά από ένσταση του υπαλλήλου ή υπέρ του, δεν μπορούν να χειροτερεύουν τη θέση του. Όταν κρίνουν ένσταση υπέρ της διοίκησης, δεν μπορούν να επιβάλουν ελαφρότερη ποινή από αυτήν που επιβλήθηκε. Όταν ασκούνται ενστάσεις τόσο από τον υπάλληλο όσο και υπέρ της διοίκησης, το οικείο συμβούλιο τις κρίνει από κοινού και δεν δεσμεύεται ως προς την ποινή που θα επιβάλει.

6. Η προθεσμία για την άσκηση ένστασης και η άσκηση της αναστέλλουν την εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης. Το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να αποφασίζει την άμεση εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης αν συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος εκτός εάν με αυτή έχει επιβληθεί η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης ή του υποβιβασμού. Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν την υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων κατά το χρόνο της αναστολής διατηρούνται σε ισχύ.

7. Η ένσταση κατά των αποφάσεων των πειθαρχικώς προϊσταμένων κατατίθεται, με ποινή απαραδέκτου, στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο, συντασσόμενης εκθέσεως. Η ένσταση κατά αποφάσεων του πειθαρχικού συμβουλίου που έκρινε σε πρώτο βαθμό κατατίθεται, με ποινή απαραδέκτου, σε αυτό, συντασσόμενης εκθέσεως, το οποίο τη διαβιβάζει αμελλητί στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο με τον πλήρη φάκελο της πειθαρχικής υπόθεσης. Η ένσταση του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης αποστέλλεται σε κάθε περίπτωση με συστημένη αλληλογραφία στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο για τη σύνταξη εκθέσεως κατάθεσης. Ως ημερομηνία κατάθεσης λογίζεται η ημερομηνία κατάθεσης της συστημένης αλληλογραφίας από το Γραφείο του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης στο Ταχυδρομικό Κατάστημα.

8. Οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων που εκδίδονται μετά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ν. 4152/2013/Α' 107/9-5-2013) και επιβάλλουν τις πειθαρχικές ποινές του υποβιβασμού και της οριστικής παύσης δεν υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου αλλά σε προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Άρθρο 142 του ΥΚ όπως ισχύει

Προσφυγή

1. Δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας έχουν οι μόνιμοι υπάλληλοι κατά των αποφάσεων του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που επιβάλλουν τις πειθαρχικές ποινές του υποβιβασμού ή της οριστικής παύσης.

2. Δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του διοικητικού εφετείου έχουν οι μόνιμοι υπάλληλοι κατά:

α) των πειθαρχικών αποφάσεων του Υπουργού, του Διοικητή του Αγίου Όρους, του προέδρου ή του επικεφαλής ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, καθώς και του διοικητή ή του προέδρου συλλογικού οργάνου, ο οποίος ασκεί τη διοίκηση νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου,

β) των αποφάσεων του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που επιβάλλουν οποιαδήποτε ποινή πλην της έγγραφης επίπληξης και του προστίμου των αποδοχών έως ενός (1) μηνός με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου,

γ) των αποφάσεων των πειθαρχικών συμβουλίων, όταν επιβάλλουν την πειθαρχική ποινή του προστίμου αποδοχών ενός (1) μηνός έως και τεσσάρων (4) μηνών κατά των οποίων δεν μπορούν να ασκήσουν ένσταση με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 141.

3. Δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης κατά των αποφάσεων του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που επιβάλλουν τις πειθαρχικές ποινές της προσωρινής παύσης και του υποβιβασμού με αίτημα την επιβολή της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης. Το αίτημα πρέπει να στηρίζεται σε συγκεκριμένα στοιχεία του πειθαρχικού φακέλου. Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής αρχίζει από την περιέλευση των πειθαρχικών αποφάσεων στο γραφείο του. Η προσφυγή υπογράφεται από τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και κατά τη συζήτηση παρίσταται μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Αν ο υπάλληλος έχει ασκήσει ήδη ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού εφετείου προσφυγή, κατά της απόφασης του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, που επιβάλλει σε αυτόν την πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσης, ή την ασκεί ενόσω εκκρεμεί η ανωτέρω προσφυγή του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, το εν λόγω δικαστήριο οφείλει να παραπέμψει την υπόθεση στο Συμβούλιο της Επικρατείας προς συνεκδίκαση.

4. Η προθεσμία για την άσκηση της ανωτέρω προσφυγής αρχίζει από την κοινοποίηση ή την πλήρη γνώση της απόφασης. Η προθεσμία και η άσκηση της προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του αρμόδιου Διοικητικού Εφετείου διέπονται από τις κείμενες διατάξεις με την επιφύλαξη της διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 141 και των διατάξεων του πρώτου εδαφίου της επόμενης παραγράφου.

5. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης, με εξαίρεση τις πειθαρχικές αποφάσεις που επιβάλλουν την ποινή της οριστικής παύσης ή του υποβιβασμού. Το αρμόδιο διοικητικό εφετείο μπορεί, ύστερα από αίτηση του προσφεύγοντος, με απόφαση του να αναστείλει την εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης, εφόσον πιθανολογείται ανεπανόρθωτη βλάβη του προσφεύγοντος ή ευδοκίμηση της προσφυγής, εκτός εάν λόγοι δημοσίου συμφέροντος αποκλείουν τη χορήγηση της αναστολής. Στην περίπτωση χορήγησης αναστολής, η εκδίκαση της προσφυγής γίνεται μέσα σε προθεσμία οκτώ (8) μηνών από τη χορήγηση της, άλλως η χορηγηθείσα αναστολή εκτέλεσης της πειθαρχικής απόφασης παύει να ισχύει.

6. Σε κάθε περίπτωση, η εκδίκαση της προσφυγής από το Συμβούλιο της Επικρατείας ή από το αρμόδιο διοικητικό εφετείο γίνεται μέσα σε οκτώ (8) μήνες από την περιέλευσή της στο οικείο δικαστήριο.

7. Το Συμβούλιο της Επικρατείας ή το διοικητικό εφετείο, όταν κρίνουν ύστερα από προσφυγή του υπαλλήλου, δεν μπορούν να χειροτερεύσουν τη θέση του.

Επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας

1. Την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 114 του παρόντος, μπορούν να ζητήσουν: α) τα όργανα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 123 του παρόντος, όταν εκδοθεί καταδικαστική ποινική απόφαση και β) ο υπάλληλος, όταν έχει εκδοθεί αθωωτική ποινική απόφαση εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) έτους από τη δημοσίευσή της.
2. Η αίτηση για την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας απευθύνεται στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο ή στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο κατά περίπτωση, στο οποίο υπαγόταν ο υπάλληλος κατά το χρόνο τέλεσης του παραπτώματος.
3. Αν έχει εκδοθεί καταδικαστική ποινική απόφαση, κατά την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, μπορεί να επιβληθεί πειθαρχική ποινή ανώτερη από αυτήν που είχε επιβληθεί. Αν έχει εκδοθεί αθωωτική ποινική απόφαση, μπορεί να επιβληθεί ελαφρότερη ποινή ή να απαλλαγεί ο υπάλληλος. Αν ο υπάλληλος είχε τιμωρηθεί με οριστική ή προσωρινή παύση ή υποβιβασμό, το υπηρεσιακό συμβούλιο μπορεί μετά την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας και την έκδοση απόφασης του πειθαρχικού συμβουλίου να αποφασίσει και την βαθμολογική ή μισθολογική του αποκατάσταση. Αν δεν υπάρχει κενή θέση, ο υπάλληλος παραμένει υπεράριθμος και καταλαμβάνει την πρώτη θέση που κενώνεται.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ **ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ (ΑΑΔΕ), ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΤΟΥΣ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ & ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ** **ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΑΔΕ - ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ**

Άρθρο 7 του ν. 4389/2016 (Α'94/27-05-2016)

Όργανα Διοίκησης της Αρχής

Τα όργανα Διοίκησης της Αρχής είναι το Συμβούλιο Διοίκησης και ο Διοικητής.

Άρθρο 8 του ν. 4389/2016

Συμβούλιο Διοίκησης

1. Το Συμβούλιο Διοίκησης είναι πενταμελές, αποτελούμενο από τον Πρόεδρο και τέσσερα (4) ακόμη τακτικά μέλη, τα οποία δεν είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Διοίκησης συμμετέχει ο Διοικητής της Αρχής ως εκ της ιδιότητάς του, χωρίς δικαίωμα ψήφου.
2. Η θητεία των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης ορίζεται πενταετής και μπορεί να ανανεωθεί μόνο μία φορά. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, δύο (2) από τα πέντε (5) μέλη κληρώνονται αμέσως μετά από τη λήψη της απόφασης επιλογής τους και διορίζονται για θητεία τριών (3) ετών, άλλα δύο (2) για θητεία τεσσάρων (4) ετών και ένα (1) μέλος για θητεία πέντε (5) ετών, αντίστοιχα. Αν ανανεωθεί η θητεία μέλους που σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο διορίστηκε για περιορισμένη θητεία, η ανανέωση χωρεί για πλήρη θητεία πέντε (5) ετών.
3. Κατά τα πρώτα πέντε (5) έτη λειτουργίας της Αρχής, στο Συμβούλιο Διοίκησης θα παρέχει εξειδικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες, σε ζητήματα βέλτιστων διεθνών πρακτικών, Εμπειρογνώμονας με εμπειρία σε ζητήματα φορολογικής διοίκησης που έχει αποκτηθεί στο εξωτερικό. Ο Εμπειρογνώμονας, ο οποίος δύναται να συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Διοίκησης χωρίς δικαίωμα ψήφου, έχει τα ίδια δικαιώματα πρόσβασης στα έγγραφα και στοιχεία της αρχής με τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, καθώς και τις ίδιες υποχρεώσεις. Κατόπιν πρότασης του Συμβουλίου Διοίκησης, ο Υπουργός Οικονομικών δύναται, με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, να παρατείνει το ανωτέρω χρονικό διάστημα έως πέντε (5) ακόμη έτη.
4. Το Συμβούλιο Διοίκησης, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, έχει την υποχρέωση να υπηρετεί με συνέπεια τους σκοπούς της Αρχής και να ασκεί τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται από τον παρόντα νόμο και από την εκάστοτε κείμενη νομοθεσία, με γνώμονα την επίτευξη των στόχων αυτής και την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία και δράση της Αρχής.
5. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, καθώς και ο Εμπειρογνώμονας, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, έχουν υποχρέωση να τηρούν τις αρχές της αντικειμενικότητας και αμεροληψίας.

Άρθρο 14 του ν. 4389/2016

Αρμοδιότητες Διοικητή

1. Όλες οι αρμοδιότητες της Αρχής που προβλέπονται στον παρόντα νόμο ή σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας ασκούνται από τον Διοικητή της, πλην αυτών που ρητώς ορίζεται ότι ασκούνται από το Συμβούλιο Διοίκησης.
2. Στο πλαίσιο αυτό, ο Διοικητής, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά:

α) β) γ) δ) ε)

στ) Λαμβάνει μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την καταπολέμηση της διαφθοράς στις υπηρεσίες που υπάγονται στην Αρχή, συμπεριλαμβανομένης και της κίνησης της διαδικασίας πειθαρχικής δίωξης και ενώπιον των αρμόδιων Πειθαρχικών Συμβουλίων.

ζ) η)

3. Ως προς το προσωπικό της Αρχής, ο Διοικητής, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά:

α)

β)

γ) Αποφασίζει για τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια πρόσληψης προσωπικού στην Αρχή και για την υποβολή στους αρμόδιους φορείς και στο Α.Σ.Ε.Π. των αντίστοιχων αιτημάτων για τις σχετικές προκηρύξεις, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

δ)..... ε).....

Άρθρο 24 του ν. 4389/2016 όπως ισχύει

Οργανικές Θέσεις και Στελέχωση

1. Το σύνολο των οργανικών θέσεων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (Γ.Γ.Δ.Ε.), συμπεριλαμβανομένων και των προσωποπαγών, μεταφέρονται αυτοδικαίως στην Αρχή και αποτελούν στο σύνολό τους τις οργανικές θέσεις αυτής. Στις θέσεις που μεταφέρονται, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο περιλαμβάνονται και οι θέσεις των Ελεγκτών Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους της Γ.Γ.Δ.Ε..

2 α) Για την υποβολή του Διοικητή της Αρχής στην άσκηση των καθηκόντων του συνιστώνται τρεις (3) θέσεις διοικητικών υπαλλήλων, η μία εκ των οποίων κατηγορίας ΠΕ, τρεις (3) θέσεις ειδικού συμβούλου και τέσσερις (4) θέσεις ειδικού συνεργάτη, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Στο Γραφείο του Διοικητή της Αρχής συνιστάται θέση Διευθυντή, η οποία καλύπτεται από έναν εκ των ανωτέρω ειδικών συνεργατών. Ο Διευθυντής του Γραφείου του Διοικητή ασκεί, κατ' αντιστοιχία, τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 56 του π.δ. 63/2005 (Α' 98), εφαρμοζομένης της παρ. 3 του ίδιου άρθρου. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του π.δ. 63/2005. Για τις αποδοχές των ανωτέρω έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του ν. 4354/2015 (Α' 176) που αφορούν τους μετακλητούς υπαλλήλους που υπηρετούν στα πολιτικά γραφεία των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών.

β) Συνιστώνται τρεις (3) θέσεις, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, οι οποίες καλύπτονται κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του π.δ. 63/2005 (Α' 98), για τους ειδικούς συνεργάτες των πολιτικών γραφείων των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών, πλην όσων ρητά ορίζονται διαφορετικά στον παρόντα νόμο, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ως εξής:

αα) Για τη γραμματειακή και εν γένει υποστήριξη του Συμβουλίου Διοίκησης της Αρχής δύο (2) θέσεις Γραμματέων και

ββ) για την υποστήριξη του Διοικητή, για τα θέματα του Συμβουλίου Διοίκησης, μια (1) θέση.

Ειδικότερα, για την πλήρωση των ανωτέρω θέσεων απαιτείται εμπειρία τουλάχιστον δύο (2) ετών εντός της τελευταίας πενταετίας στο αντικείμενο της εταιρικής διακυβέρνησης για τις θέσεις γραμματειακής υποστήριξης του Συμβουλίου Διοίκησης της ως άνω περίπτωσης α' και επιπλέον άριστη γνώση της Αγγλικής γλώσσας για όλες τις ανωτέρω θέσεις. Για τις αποδοχές των ανωτέρω έχουν εφαρμογή οι γενικές διατάξεις του ν. 4354/2015 (Α' 176), που αφορούν στους μετακλητούς υπαλλήλους που υπηρετούν στα πολιτικά γραφεία των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών, όπως εξειδικεύονται ακολούθως: Οι κάτοχοι πτυχίου ανώτατης εκπαίδευσης κατατάσσονται στο ΜΚ 8 της κατηγορίας ΠΕ, οι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στο ΜΚ 10 της κατηγορίας ΠΕ και οι κάτοχοι διδακτορικού τίτλου σπουδών στο ΜΚ 12 της κατηγορίας ΠΕ.

(Η υποπαράγραφος β' προστέθηκε με το άρθρο 123 παρ.2 του ν.4537/2018, ΦΕΚ Α 84/15.5.2018).

3. Η Αρχή στελεχώνεται από μόνιμους δημοσίους υπαλλήλους και υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, οι οποίοι διέπονται από τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύει, καθώς και των εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων περί προσωπικού ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και καταλαμβάνουν αντίστοιχες οργανικές θέσεις, συμπεριλαμβανομένων των προσωποπαγών θέσεων.

Η πλήρωση των κενών θέσεων γίνεται με διορισμό μέσω ΑΣΕΠ, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994 (Α' 28), τις ισχύουσες γενικές διατάξεις για τις Ανεξάρτητες Αρχές και με βάση τόσο τα τυπικά προσόντα που καθορίζονται στις διατάξεις του π.δ. 50/2001 (Α' 39) και στον Οργανισμό της Αρχής, όσο τα κριτήρια που τίθενται από την Αρχή, με βάση τις εκάστοτε επιχειρησιακές της ανάγκες. Ο υπάλληλος, μετά από το διορισμό του, τοποθετείται σε θέση για την κατάληψη της οποίας συμμετείχε στη διαδικασία διορισμού, μετά από γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου. Γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου δεν απαιτείται, εάν από τη διαδικασία διορισμού προκύπτουν η θέση και η υπηρεσιακή μονάδα, στην οποία πρόκειται να διορισθεί ο υπάλληλος.

4. Κάλυψη των κενών οργανικών θέσεων της Αρχής δύναται, επίσης, να γίνει και με μετάταξη υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών ή άλλου Υπουργείου ή άλλων δημόσιων υπηρεσιών κάθε μορφής ή Ν.Π.Δ.Δ., ενώ είναι δυνατή και η απόσπαση για την κάλυψη έκτακτων αναγκών.

5. Οι θέσεις των Ελεγκτών Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους (Ελεγκτές) καλύπτονται από υπαλλήλους της Αρχής με απόφαση του Διοικητή, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο.

6. Για τη λύση της υπαλληλικής σχέσης, την απόλυση, τη λήξη εμμίσθου εντολής, καθώς και την καταγγελία σύμβασης εργασίας ή έργου εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 3528/2007, όπως εκάστοτε ισχύουν, οι διατάξεις για το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου και άλλες ειδικές διατάξεις, στο βαθμό που δεν αντίκεινται στον παρόντα νόμο.

7. Οι ατομικές πράξεις που αναφέρονται στο παρόν άρθρο εκδίδονται από τον Διοικητή της Αρχής.

Άρθρο 31 του ν. 4389/2016 όπως ισχύει

Πειθαρχικά Συμβούλια

1.α) Με απόφαση του Διοικητή της Αρχής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνιστάται και συγκροτείται το Πειθαρχικό Συμβούλιο της Αρχής, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα, περί των Πειθαρχικών Συμβουλίων των Υπουργείων και των Ν.Π.Δ.Δ., με αποκλειστική

αρμοδιότητα την άσκηση της πειθαρχικής εξουσίας στους υπαλλήλους της Αρχής, πλην των ανώτατων υπαλλήλων της Αρχής για τους οποίους, το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο σε πρώτο και τελευταίο βαθμό είναι το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του άρθρου 146Α του ν. 3528/2007 (Α'26).

Για την αρμοδιότητα του Πειθαρχικού Συμβουλίου της Αρχής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 120 του ν. 3528/2007 (Α' 26), όπως εκάστοτε ισχύει.

Με όμοια απόφαση καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα λειτουργίας αυτού, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Ο Πρόεδρος, τα μέλη, τακτικά και αναπληρωματικά και ο γραμματέας του Πειθαρχικού Συμβουλίου ορίζονται και αντικαθιστώνται με απόφαση του Διοικητή της Αρχής.

β) Αρμόδιο πειθαρχικό όργανο για να κρίνει σε δεύτερο βαθμό το προσωπικό της Αρχής που υπάγεται στην αρμοδιότητα του Πειθαρχικού Συμβουλίου αυτής και σε πρώτο και δεύτερο βαθμό τους ανώτατους υπαλλήλους της Αρχής, καθώς και σε κάθε περίπτωση που προβλέπεται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις είναι το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο του άρθρου 146Α του ν. 3528/2007, όπως εκάστοτε ισχύει.

Σε περίπτωση που κρίνονται υπάλληλοι της Αρχής, στο ως άνω Πειθαρχικό Συμβούλιο συμμετέχει αντί του μέλους που προβλέπεται στην περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 146 Α, ο προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης της Αρχής που είναι αρμόδια για τα θέματα του προσωπικού αυτής, ο οποίος ορίζεται, με αναπληρωτή του άλλον προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης της Αρχής ή Διεύθυνσης αυτής, με απόφαση του Διοικητή της Αρχής, πριν από την έναρξη λειτουργίας του Συμβουλίου.

2.α) Για κάθε παράβαση των υποχρεώσεων του Προέδρου και των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης, του Διοικητή και του Εμπειρογνώμονα που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, τις πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού και λοιπές, γενικές και ειδικές κείμενες διατάξεις, τα ως άνω όργανα της Αρχής υπέχουν πειθαρχική ευθύνη.

β) Συνιστάται στην Αρχή Ειδικό Πειθαρχικό Συμβούλιο, το οποίο είναι αρμόδιο για την άσκηση πειθαρχικής εξουσίας στον Πρόεδρο και στα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, καθώς και στο Διοικητή και στον Εμπειρογνώμονα. Το εν λόγω Συμβούλιο αποφασίζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό και συγκροτείται από έναν Σύμβουλο Επικρατείας, έναν Αρεοπαγίτη και έναν Νομικό Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Καθήκοντα Προέδρου ασκεί ο αρχαιότερος των δικαστικών λειτουργών. Γραμματέας του Συμβουλίου ορίζεται με απόφαση του Διοικητή, υπάλληλος της Αρχής. Ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας του Συμβουλίου ορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές.

Ειδικά, τα μέλη του Συμβουλίου που είναι δικαστικοί λειτουργοί, υποδεικνύονται με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου και ο Νομικός Σύμβουλος από τον Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ..

γ) Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Ειδικού Πειθαρχικού Συμβουλίου ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία εκδίδεται μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

δ) Η αμοιβή του Προέδρου, των μελών και του γραμματέα καθορίζεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

ε) Σε περίπτωση που ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης είναι δικαστικοί λειτουργοί, η υπόθεση εκδικάζεται από τα όργανα που προβλέπονται στο Σύνταγμα και στον Κώδικα Δικαστικών λειτουργών.

στ) Την πειθαρχική διαδικασία ενώπιον του Ειδικού Πειθαρχικού Συμβουλίου κινεί ο Υπουργός Οικονομικών. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 106 επ. του ν. 3528/2007 όπως ισχύει, επιφυλασσομένων των σχετικών διατάξεων του παρόντος και της ειδικής σχετικής νομοθεσίας.

ζ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθορίζεται ο ειδικότερος τρόπος λειτουργίας του Ειδικού αυτού Πειθαρχικού Συμβουλίου, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 33 του ν. 4389/2016 όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθρο 64 παρ. 1 και 4

του ν. 4603/2019 (Α' 48/14-03-2019)

«Ευθύνη - Ειδικές ρυθμίσεις»

1.α. Ο Διοικητής, ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, ο Εμπειρογνώμονας και οι υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε. δεν εξετάζονται, δεν διώκονται και δεν υπέχουν ποινική ευθύνη για αιτιολογημένη γνώμη ή εισήγηση ή πρόταση που διατύπωσαν ή απόφαση που εξέδωσαν ή παράλειψή τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, εκτός από την περίπτωση που έπραξαν με δόλο ή με σκοπό να προσπορίσουν στον εαυτό τους ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος ή να βλάψουν το Δημόσιο ή άλλον κατά τα οριζόμενα στις εκάστοτε εφαρμοστέες ποινικές διατάξεις ή σε περίπτωση παραβίασης του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 4174/2013 (Α' 170).

β. Τα όργανα της Α.Α.Δ.Ε. που είναι αρμόδια για τον έλεγχο και τον βάσει αυτού προσδιορισμό των δημοσίων εσόδων δεν υπέχουν ποινική ευθύνη για την παραγραφή των υποθέσεων που τους ανατίθενται ή τους έχουν ανατεθεί προς έλεγχο, πλην αυτών που προτεραιοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 4174/2013. Στην περίπτωση παραγραφής των προτεραιοποιημένων υποθέσεων ευθύνονται εφόσον έπραξαν με δόλο ή με σκοπό να προσπορίσουν στον εαυτό τους ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος ή να βλάψουν το Δημόσιο ή άλλον, κατά τα οριζόμενα στις εκάστοτε εφαρμοστέες ποινικές διατάξεις ή σε περίπτωση παραβίασης του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 4174/2013.

γ. Τα όργανα της Α.Α.Δ.Ε. που είναι αρμόδια για τη στόχευση και επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο, καθώς και για την επιλογή των υποθέσεων που προτεραιοποιούνται προς έλεγχο, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 4174/2013, δεν υπέχουν ποινική ευθύνη κατά την άσκηση των καθηκόντων τους για την παραγραφή των λοιπών υποθέσεων που δεν επιλέγονται και δεν προτεραιοποιούνται προς έλεγχο, εκτός από την περίπτωση που έπραξαν με δόλο ή με σκοπό να προσπορίσουν στον εαυτό τους ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος ή να βλάψουν το Δημόσιο ή άλλον κατά τα οριζόμενα στις εκάστοτε εφαρμοστέες ποινικές διατάξεις ή σε περίπτωση παραβίασης του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 4174/2013.

δ. Τα όργανα της Α.Α.Δ.Ε. στα οποία έχει ανατεθεί η αρμοδιότητα για την επιδίωξη της είσπραξης των δημοσίων εσόδων ή στα καθήκοντα των οποίων ανάγεται η λήψη μέτρων για την αναγκαστική είσπραξη των δημοσίων

εσόδων, δεν υπέχουν ποινική και πειθαρχική ευθύνη, καθώς και αστική ευθύνη έναντι του Δημοσίου, για την παραγραφή, εφόσον έχει διακοπεί η παραγραφή αυτών τουλάχιστον:

αα) με την κοινοποίηση στον οφειλέτη ατομικής ειδοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 4174/2013 σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του ν. 4174/2013 ή την περίπτωση η' της παρ. 1 του άρθρου 138 του ν. 4270/2014 (Α' 143) ή

ββ) με την επιβολή κατάσχεσης χρηματικών ποσών ή απαιτήσεων εις χείρας του οφειλέτη ή τρίτου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 356/1974 (Α' 90).

ε. Ο Διοικητής, ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, ο Εμπειρογνώμονας και οι υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε. υπέχουν αστική ευθύνη, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, μόνο έναντι του Δημοσίου, για γνώμη ή εισήγηση ή πρόταση που διατύπωσαν ή απόφαση που εξέδωσαν ή παράλειψή τους, στο πλαίσιο της άσκησης ή επ' ευκαιρία της άσκησης των καθηκόντων τους και μόνο εφόσον ενήργησαν με δόλο ή σε περίπτωση παραβίασης του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 4174/2013.

στ. Ο Διοικητής, ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης και ο Εμπειρογνώμονας υπέχουν πειθαρχική ευθύνη, εφόσον παραβαίνουν εκ δόλου τα καθοριζόμενα από τον παρόντα νόμο και τις λοιπές γενικές και ειδικές κείμενες διατάξεις, καθήκοντα και υποχρεώσεις ή σε περίπτωση παραβίασης του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 4174/2013. Ειδικά για τους υπαλλήλους της Αρχής, για υπαίτια πράξη ή παράλειψή τους, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 103 επ. του ν. 3528/2007 (Α' 26), όπως εκάστοτε ισχύουν.

ζ. Οι ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου κατισχύουν κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 50 του π.δ. 18/1989 (Α' 8) και της παρ. 2 του άρθρου 198 του ν. 2717/1999 (Α' 97).».

Ο τίτλος και η παρ. 1 αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 64 παρ. 1 του ν. 4603/2019, (Α' 48/14-03-2019) με την παρ.2 του οποίου ορίζεται ότι:

«2. Οι διατάξεις των περιπτώσεων α' έως στ' της παραγράφου 1 έχουν εφαρμογή και στις κατά την έναρξη ισχύος αυτών εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον πειθαρχικών οργάνων ή άλλων διοικητικών ή δικαστικών αρχών»,

και με την παρ. 3 του ιδίου άρθρου ορίζεται ότι :

«3. Οι περιπτώσεις α' έως ε' και ζ' έως η' της παρ. 2 του άρθρου 61 του ν. 4342/2015 (Α' 143) καταργούνται».

2. Την πειθαρχική δίωξη ασκεί:

α) για τον Διοικητή, ο Υπουργός Οικονομικών,

β) για τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Διοίκησης, ο Υπουργός Οικονομικών,

γ) για τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης και τον Εμπειρογνώμονα, ο Υπουργός Οικονομικών,

δ) Για τους Προϊσταμένους οργανικών μονάδων κάθε επιπέδου και τους υπαλλήλους της Αρχής εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις του ν. 3528/2007, όπως ισχύει, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της περίπτωσης στ' της παρ. 2 του άρθρου 14 του παρόντος.

3. Σε περίπτωση υπαλλήλων άλλων Υπουργείων ή Φορέων, αποσπασμένων στην Αρχή, η πειθαρχική δίωξη ασκείται με βάση τη διάταξη του άρθρου 118 παρ. 3 του ν. 3528/2007.

«4. Για τα αδικήματα που δίδονται κατ' έγκληση και φέρεται ότι, διαπράχθηκαν από υπάλληλο της Α.Α.Δ.Ε. κατά την εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων του και σε σχέση με αυτά, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 275, 409-413 και 417-424 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας».

Η παρ. 4 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 64 παρ.4 του ν.4603/2019, (Α' 48/14.3.2019).

Άρθρο 33Α του ν. 4389/2016 όπως προστέθηκε και ισχύει με το άρθρο 66 παρ. 2 του ν. 4557/2018

(Α' 139/30-07-2018)

«Νομική Υπεράσπιση – Δικαστικά Έξοδα

1. Ο Διοικητής ο Πρόεδρος τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης ο Εμπειρογνώμονας και οι υπάλληλοι της ΑΑΔΕ, εν ενεργεία και διατελέσαντες, εφόσον εξετάζονται ή δίδονται ή ενάγονται για πράξεις ή παραλείψεις κατά την εκτέλεση ή με αφορμή την εκτέλεση των καθηκόντων τους ενώπιον των ποινικών ή πολιτικών δικαστηρίων, παρίστανται και εκπροσωπούνται από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ύστερα από απόφαση του Προέδρου του, κατόπιν εγγράφου αιτήματος του Διοικητή της ΑΑΔΕ προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Το εν λόγω αίτημα υποβάλλεται υποχρεωτικά από τον Διοικητή, εφόσον περιέλθει σε αυτόν έγγραφη αίτηση εξεταζόμενου, διωκόμενου ή εναγόμενου υπαλλήλου, η οποία συνοδεύεται από θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης στην οποία υπάγεται η υπηρεσία που υπηρετεί ή του Προϊσταμένου Διεύθυνσης ή Αυτοτελούς Τμήματος ή του Υπευθύνου Αυτοτελούς Γραφείου, στις περιπτώσεις υπηρεσιών, που υπάγονται απευθείας στον Διοικητή. Στις περιπτώσεις του Διευθυντή Γραφείου του Διοικητή, των Προϊσταμένων Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης ή Αυτοτελούς Τμήματος ή των Υπευθύνων Αυτοτελών Γραφείων που υπάγονται στον Διοικητή, η έγγραφη αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της ΑΑΔΕ, στην περίπτωση δε του τελευταίου, από θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου της ΑΑΔΕ.

2. Η εκπροσώπηση του Διοικητή, του Προέδρου, των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης, του Εμπειρογνώμονα και των υπαλλήλων της ΑΑΔΕ από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους δεν αποκλείει την εκπροσώπησή τους διά ή μετά πληρεξουσίου δικηγόρου της επιλογής τους σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή. Η εκπροσώπησή τους διά ή μετά πληρεξουσίου δικηγόρου αποκλείει την εκπροσώπησή τους παράλληλα και από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Σε περίπτωση εκπροσώπησης του Διοικητή, του Προέδρου, των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης, του Εμπειρογνώμονα και των υπαλλήλων της ΑΑΔΕ, εν ενεργεία ή διατελεσάντων, διά ή μετά πληρεξουσίου δικηγόρου, η ΑΑΔΕ υποχρεούται, με απόφαση του Διοικητή, να καλύψει τα έξοδα στα οποία υποβάλλονται κατά την προκαταρκτική διαδικασία ή με την ιδιότητα του κατηγορουμένου, του εναγόμενου ή του πολιτικώς ενάγοντος, σε δίκες που αφορούν πράξεις ή παραλείψεις που έλαβαν χώρα κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και εξ αφορμής αυτών και μέχρι την αμετάκλητη εκδίκαση των σχετικών υποθέσεων, εφόσον υποβληθεί σχετικό προς τούτο αίτημα, συνοδευόμενο από θετική εισήγηση. Στην περίπτωση υπαλλήλου της ΑΑΔΕ, απαιτείται θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης, στην οποία υπάγεται η υπηρεσία που υπηρετεί ή του Προϊσταμένου Διεύθυνσης ή Αυτοτελούς Τμήματος ή του Υπευθύνου Αυτοτελούς Γραφείου, στις περιπτώσεις υπηρεσιών που υπάγονται απευθείας στον Διοικητή. Στις περιπτώσεις του Διευθυντή Γραφείου του

Διοικητή ΑΑΔΕ, των Προϊσταμένων Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης ή Αυτοτελούς Τμήματος ή των Υπευθύνων Αυτοτελών Γραφείων που υπάγονται στον Διοικητή, το σχετικό αίτημα απαιτείται να συνοδεύεται από θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της ΑΑΔΕ, στην περίπτωση δε του τελευταίου, από θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου της ΑΑΔΕ. Στην περίπτωση του Διοικητή, του Προέδρου, των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης και του Εμπειρογνώμονα, για την εκπροσώπησή τους αρκεί μόνο η υποβολή αιτήματος τους προς τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της ΑΑΔΕ.

Στις ανωτέρω δίκες, καθώς και σε εκείνες στις οποίες ο Διοικητής, ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, ο Εμπειρογνώμονας και οι υπάλληλοι της ΑΑΔΕ έχουν την ιδιότητα του ενάγοντος και αφορούν την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή εξ αφορμής αυτών, έχουν εφαρμογή οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί ατελειών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

4. Σε περίπτωση που δεν υπάρξει θετική εισήγηση, τα ως άνω έξοδα καταβάλλονται εκ των υστέρων, εφόσον για τις ποινικές υποθέσεις εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση, με την οποία τα ως άνω πρόσωπα κηρύσσονται αθώα ή απαλλάσσονται των κατηγοριών ή τελεσίδικο βούλευμα δικαστικού συμβουλίου με το οποίο παύει οριστικά η ποινική δίωξη εναντίον τους ή τίθεται η υπόθεση στο αρχείο. Για όσους φέρουν την ιδιότητα του πολιτικώς ενάγοντος απαιτείται να έχει εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση από την οποία να προκύπτει η διάπραξη του σε βάρος τους εγκλήματος κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή εξαιτίας αυτών. Για τις αστικές υποθέσεις απαιτείται η έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, με την οποία απορρίπτεται η σε βάρος τους ασκηθείσα αγωγή.

5. Το σχετικό κόστος επιβαρύνει τον προϋπολογισμό της ΑΑΔΕ, στον οποίο εγγράφονται οι σχετικές πιστώσεις. Η καταβολή των ανωτέρω δαπανών γίνεται εφόσον προσκομισθούν τα νόμιμα παραστατικά. Το αιτούμενο ποσό δεν δύναται να υπερβαίνει το τριπλάσιο του ποσού αναφοράς κάθε διαδικαστικής πράξης ή υπηρεσίας, όπως προσδιορίζεται στους πίνακες του Κώδικα Δικηγόρων και των παραρτημάτων αυτού, όπως εκάστοτε ισχύουν.

6. Εάν ο Διοικητής, ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, ο Εμπειρογνώμονας ή υπάλληλος της ΑΑΔΕ καταδικασθούν αμετάκλητα ή γίνει αμετάκλητα δεκτή αγωγή εναντίον τους για πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ή απορριφθεί αμετάκλητα αγωγή ή πολιτική αγωγή που άσκησαν για αδικήματα και πράξεις ή παραλείψεις που έλαβαν χώρα σε βάρος τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και εξ αφορμής αυτών, υποχρεούνται να επιστρέψουν στην ΑΑΔΕ τις ως άνω δαπάνες. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση αμετάκλητης αθώωσης του καθ' ου η πολιτική αγωγή.

7. Με απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία παροχής νομικής υπεράσπισης και κάλυψης των παραπάνω εξόδων, το ύψος του ποσού που καταβάλλεται ως δικηγορική αμοιβή, η προθεσμία υποβολής του αιτήματος για την πληρωμή των δαπανών, η διαδικασία επιστροφής των δαπανών, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

8. Οι ρυθμίσεις του παρόντος κατισχύουν κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης.».

Το άρθρο 33Α προστέθηκε με το άρθρο 66 παρ . 2 του ν .4557/2018, (Α' 139/30.7.2018) με την παράγραφο 3 του οποίου ορίζεται :

3. Τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 έως και 6 του άρθρου 33Α του ν. 4389/2016 έχουν εφαρμογή και στις κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος εκκρεμείς υποθέσεις για διαδικαστικές πράξεις που ασκούνται ή υπηρεσίες που παρέχονται από 1.1.2018 και μετά.

Απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ Δ.ΟΡΓ. Α 1036960/10-03-2017 (ΦΕΚ Β' 968/22-03-2017) όπως ισχύει

Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

Άρθρο 11

Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων (Δ.ΕΣ.ΥΠ.)

1. Η Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων (Δ.ΕΣ.ΥΠ.) είναι Ειδική Αποκεντρωμένη Υπηρεσία και υπάγεται απευθείας στον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.).

2. Οι επιχειρησιακοί στόχοι της Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων είναι οι ακόλουθοι:

(α) Ο εντοπισμός και η άμεση και αποτελεσματική διερεύνηση και εξιχνίαση υποθέσεων διαφθοράς, η οποία συντελείται με την εμπλοκή υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε., σε ποινικά αδικήματα και πειθαρχικά παραπτώματα.

(β) Η διασφάλιση της νόμιμης συμπεριφοράς των υπαλλήλων των υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε..

(γ) Ο συντονισμός των υφιστάμενων υπηρεσιών της Διεύθυνσης για την καταγραφή των λειτουργικών διαδικασιών αυτών και η συνεργασία με το Τμήμα Γ' – Ανάλυσης Πολιτικής της Παραγωγικότητας της Διεύθυνσης Οργάνωσης για την ενσωμάτωσή τους στα σχετικά εγχειρίδια, την έκδοση των οποίων επιμελείται το ως άνω Τμήμα.

3. Η Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων, η οποία έχει έδρα τον Νομό Αττικής, διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) Αυτοτελή Τμήματα και ένα (1) Αυτοτελές Γραφείο, υπαγόμενα απευθείας στον Προϊστάμενο αυτής και σε μία (1) Υποδιεύθυνση, η οποία εδρεύει εκτός της έδρας της Διεύθυνσης, στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης και διαρθρώνεται σε δύο (2) Τμήματα και ένα (1) Αυτοτελές Γραφείο, υπαγόμενο απευθείας στον Προϊστάμενο της Υποδιεύθυνσης, ως κατωτέρω:

Α. ΤΜΗΜΑΤΑ ΥΠΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

α) Αυτοτελές Τμήμα Α' - Ελέγχου Ποινικών Αδικημάτων και Πειθαρχικών Παραπτωμάτων

- Στο Τμήμα λειτουργούν τέσσερα (4) Γραφεία, τα οποία εδρεύουν εκτός της έδρας της Διεύθυνσης, ως κατωτέρω:

(αα) Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων Πελοποννήσου, με έδρα την Τρίπολη

(ββ) Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων Δυτικής Ελλάδας, με έδρα την Πάτρα

(γγ) Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων Βορείου Αιγαίου, με έδρα την Μυτιλήνη

(δδ) Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων Κρήτης, με έδρα το Ηράκλειο

β) Αυτοτελές Τμήμα Β' - Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης

γ) Αυτοτελές Τμήμα Γ' - Διαχείρισης Πληροφοριακών Συστημάτων και Στρατηγικής, στο οποίο λειτουργεί **Γραφείο Καταγγελιών**

δ) Αυτοτελές Τμήμα Δ' – Στοχευμένων Οικονομικών και Διαχειριστικών Ελέγχων και Επανεξέτασης Φορολογικών Υποθέσεων

ε) Αυτοτελές Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης

Β. ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

α) Τμήμα Ε' - Ελέγχου Ποινικών Αδικημάτων και Πειθαρχικών Παραπτωμάτων

-Στο Τμήμα λειτουργούν τρία (3) Γραφεία, τα οποία εδρεύουν εκτός της έδρας της Υποδιεύθυνσης, ως κατωτέρω:

(αα) Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, με έδρα την Κομοτηνή

(ββ) Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων Ηπείρου, με έδρα τα Ιωάννινα

(γγ) Γραφείο Εσωτερικών Υποθέσεων Θεσσαλίας, με έδρα την Λάρισα.

β) Τμήμα ΣΤ' - Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης

γ) Αυτοτελές Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης της Υποδιεύθυνσης

4. - Ι. Η κατά τόπον αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων εκτείνεται σε όλη την Ελληνική Επικράτεια.

II. Η κατά τόπον αρμοδιότητα των οργανικών της μονάδων είναι η κατωτέρω:

1) Των Αυτοτελών Τμημάτων Γ' - Διαχείρισης Πληροφοριακών Συστημάτων και Στρατηγικής και Δ' – Στοχευμένων Οικονομικών και Διαχειριστικών Ελέγχων και Επανεξέτασης Φορολογικών Υποθέσεων εκτείνεται σε όλη την επικράτεια,

2) α) της Υποδιεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων, των Τμημάτων και του Αυτοτελούς Γραφείου της, ως προς την άσκηση των καθ' ύλην αρμοδιοτήτων τους, εκτείνεται στα όρια των:

(αα) Διοικητικών Περιφερειών της:

i. Κεντρικής Μακεδονίας,

ii. Δυτικής Μακεδονίας,

iii. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης,

iv. Ηπείρου,

v. Θεσσαλίας και

(ββ) των Περιφερειακών Ενοτήτων Κέρκυρας και Λευκάδας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

β) Στα Γραφεία Εσωτερικών Υποθέσεων του Τμήματος Ε' - Ελέγχου Ποινικών Αδικημάτων και Πειθαρχικών Παραπτωμάτων μπορούν να ανατίθενται υποθέσεις αρμοδιότητας του Τμήματος αυτού, καθώς και του Τμήματος ΣΤ' - Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης της Υποδιεύθυνσης.

3) α) των Αυτοτελών Τμημάτων Α' - Ελέγχου Ποινικών Αδικημάτων και Πειθαρχικών Παραπτωμάτων, Β' - Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης και του Αυτοτελούς Γραφείου της Διεύθυνσης, ως προς την άσκηση των καθ' ύλην αρμοδιοτήτων τους, εκτείνεται στα όρια των:

(αα) Περιφερειακών Ενοτήτων Ζακύνθου, Κεφαλληνίας και Ιθάκης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων και

(ββ) Διοικητικών Περιφερειών της Επικράτειας, εκτός όσων ανήκουν στην κατά τόπον αρμοδιότητα της Υποδιεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων, των Τμημάτων και του Αυτοτελούς Γραφείου της.

β) Στα Γραφεία Εσωτερικών Υποθέσεων του Αυτοτελούς Τμήματος Α' - Ελέγχου Ποινικών Αδικημάτων και Πειθαρχικών Παραπτωμάτων μπορούν να ανατίθενται υποθέσεις αρμοδιότητας του Τμήματος αυτού, καθώς και του Τμήματος Β' - Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης.

III. Με ειδική εντολή του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., μπορεί να ανατίθεται στην Διεύθυνση και στην Υποδιεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων, στα Τμήματα και στα Γραφεία αυτών η διενέργεια ελέγχων και ερευνών, στα πλαίσια της καθ' ύλην αρμοδιότητάς τους και εκτός των ορίων της κατά τόπον αρμοδιότητας αυτών.

5. - Η Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων ασκεί τις αρμοδιότητες που καθορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3943/2011 (Α' 66), όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις της παραγράφου 18 του άρθρου 55 του ν. 4002/2011 (Α' 180) και του άρθρου 12 του ν. 4110/2013 (Α' 17) και συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 105 του ν. 4446/2016 (Α' 240), όπως εκάστοτε ισχύουν.

Επιπροσθέτως, διενεργεί : **α)** στοχευμένο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο των δημοσίων υπολόγων και δημοσίων διαχειρίσεων και προβαίνει στον καταλογισμό των ευθυνομένων, **β)** επιτόπιους ελέγχους σε οργανικές μονάδες της Α.Α.Δ.Ε., προς διαπίστωση της τήρησης και της εφαρμογής των σχετικών διατάξεων νόμων, κανονιστικών αποφάσεων και εγκυκλίων διαταγών, με σκοπό την πρόληψη, αλλά και την αποκάλυψη τυχόν παραβατικής συμπεριφοράς, εκ μέρους των αρμόδιων υπαλλήλων και **γ)** διαχειριστικό και οικονομικό έλεγχο του εξουσιοδοτημένου Οργανισμού για την έκδοση και τη χορήγηση δελτίων TIR και για την παροχή εγγύησης. Επιπλέον, επανεξετάζει φορολογικές υποθέσεις για τις οποίες είχε ήδη διενεργηθεί έλεγχος, αποκλειστικά για την εξακρίβωση ποινικών αδικημάτων και πειθαρχικών παραπτωμάτων που διαπράττουν ή συμμετέχουν σε αυτά υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε.. Οι ανωτέρω αρμοδιότητες κατανέμονται μεταξύ των Αυτοτελών Τμημάτων και του Αυτοτελούς Γραφείου της Διεύθυνσης, καθώς και των Τμημάτων και του Αυτοτελούς Γραφείου της Υποδιεύθυνσης, ως κάτωθι:

A. ΤΜΗΜΑΤΑ ΥΠΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

I. Αυτοτελές Τμήμα Α' - Ελέγχου Ποινικών Αδικημάτων και Πειθαρχικών Παραπτωμάτων

i.- (α) Ο εντοπισμός, η διερεύνηση και η εξιχνίαση των ποινικών αδικημάτων και των πειθαρχικών παραπτωμάτων, που διαπράττουν ή συμμετέχουν σε αυτά υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε., όπως αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 του ν. 3943/2011, όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει.

(β) Η διενέργεια διοικητικής έρευνας, ένορκης διοικητικής εξέτασης, προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης, κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας ή αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν εντολής από το αρμόδιο όργανο ή μετά από αυτόφωρη σύλληψη, είτε βάσει καταγγελιών ή πληροφοριών που έχουν συλλεχθεί, επεξεργαστεί και αξιολογηθεί, για την διερεύνηση των αδικημάτων, που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 του ν. 3943/2011, όπως ισχύει.

(γ) Η διενέργεια των απαιτούμενων διαδικασιών για την πειθαρχική ή/και ποινική δίωξη των υπαλλήλων, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις περί πειθαρχικού δικαίου, του Ποινικού Κώδικα ή άλλων ειδικών ποινικών νόμων, καθώς και η διαβίβαση στο Αυτοτελές Τμήμα Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης της Διεύθυνσης ή στο Τμήμα Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης της Υποδιεύθυνσης, ανάλογα, των φακέλων των υποθέσεων, για τις οποίες προέκυψαν, σε βάρος υπαλλήλων, πειθαρχικά παραπτώματα και ποινικά αδικήματα, προκειμένου να διενεργηθεί Έλεγχος της Περιουσιακής Κατάστασης αυτών ή πληροφοριακού υλικού, εφόσον απαιτείται.

(δ) Η συλλογή, η διερεύνηση, η επεξεργασία, η σύνθεση, η ανάλυση, η αξιολόγηση και η αξιοποίηση των πληροφοριών, καταγγελιών και στοιχείων, που αφορούν στην εμπλοκή υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε. σε αδικήματα, που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 του ν. 3943/2011, όπως ισχύει.

(ε) Η διενέργεια διαχειριστικού και οικονομικού ελέγχου του εξουσιοδοτημένου Οργανισμού για την έκδοση και τη χορήγηση δελτίων TIR και για την παροχή εγγύησης.

II. Αυτοτελές Τμήμα Β' - Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης

i.- (α) Η διενέργεια ελέγχων της περιουσιακής κατάστασης των υπαλλήλων όλων των επιπέδων της ιεραρχίας της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 5 του ν. 3943/2011, όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει και ειδικότερα:

(αα) στοχευμένων και δειγματοληπτικών ελέγχων που πραγματοποιούνται σε ετήσια βάση, σύμφωνα με τα κριτήρια, το προσδιορισμένο δείγμα και την διαδικασία που καθορίζονται με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε..

(ββ) σε υπαλλήλους για τους οποίους περιέχεται στην Διεύθυνση οποιαδήποτε πληροφορία που περιέχει στοιχεία που δύνανται να προκαλέσουν βάσιμες υπόνοιες αδικαιολόγητης μεταβολής της περιουσιακής τους κατάστασης, των συζύγων αυτών και μελών της οικογενείας τους, τόσο στην ημεδαπή όσο και στην αλλοδαπή.

Για τον προσδιορισμό της εννοίας των ως άνω μελών, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 2238/1994 (Α' 151) ή αυτών του άρθρου 11 του ν. 4172/2013 (Α' 167), ανάλογα με τις διατάξεις που εκάστοτε ισχύουν για τη φορολογία εισοδήματος σε κάθε ελεγχόμενη περίοδο και υπό την προϋπόθεση, ότι τα μέλη αυτά δεν είναι υπόχρεα σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

(γγ) σε υπαλλήλους για τους οποίους διενεργείται έρευνα, προκαταρκτική εξέταση, προανάκριση ή Ε.Δ.Ε. από τη Διεύθυνση, για τη διερεύνηση της τέλεσης αδικημάτων της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3943/2011, όπως ισχύει και κρίνεται αναγκαίος ο έλεγχος της περιουσιακής τους κατάστασης.

(β) Η εισήγηση στον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. των κριτηρίων για τον προσδιορισμό του δείγματος, που θα επιλεγεί προς έλεγχο.

(γ) Η διενέργεια των απαιτούμενων διαδικασιών για την πειθαρχική ή/και την ποινική δίωξη των υπαλλήλων, αντίστοιχα, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις περί πειθαρχικού δικαίου, Ποινικού Κώδικα ή άλλων ειδικών ποινικών νόμων, καθώς και η διαβίβαση σε υπηρεσίες της φορολογικής ή άλλης Αρχής ή στα Τμήματα Ελέγχου Ποινικών Αδικημάτων και Πειθαρχικών Παραπτωμάτων της Διεύθυνσης και της Υποδιεύθυνσης των φακέλων των υποθέσεων, προκειμένου να διενεργηθεί Ένορκη Διοικητική Εξέταση, όταν μετά από την διενέργεια στοχευμένων ή δειγματοληπτικών ελέγχων περιουσιακής κατάστασης προκύψουν πειθαρχικά παραπτώματα και ποινικά αδικήματα.

(δ) Η έκδοση, αποκλειστικά από το Τμήμα, εντολών ελέγχου της περιουσιακής κατάστασης των υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε., με προσδιορισμό του χρόνου ολοκλήρωσης, σε περίπτωση που το κρίνει ως απαραίτητο το όργανο που εκδίδει την εντολή.

(ε) Οι έλεγχοι περιουσιακής κατάστασης διενεργούνται βάσει: αα) καθορισμένης ελεγκτικής μεθοδολογίας, ββ) ελάχιστων απαιτούμενων ελεγκτικών επαληθεύσεων και γγ) ελάχιστων απαιτούμενων ελεγκτικών διασταυρώσεων, οι οποίες καθορίζονται με αποφάσεις του Διοικητή.

III. Αυτοτελές Τμήμα Γ' - Διαχείρισης Πληροφοριακών Συστημάτων και Στρατηγικής

i. - (α) Η επιχειρησιακή και η στρατηγική ανάλυση των υφιστάμενων πληροφοριακών στοιχείων και δεδομένων.

(β) Η κατάρτιση του στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδίου της Διεύθυνσης, σε συνεργασία με όλες τις οργανικές μονάδες αυτής.

(γ) Η διαχείριση των οικείων ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων για την υποστήριξη του έργου της Διεύθυνσης και της Υποδιεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων.

(δ) Οι ενέργειες για την άμεση ενημέρωση και διαβίβαση του πληροφοριακού υλικού, που περιέρχεται σε γνώση του Τμήματος, στα αρμόδια Τμήματα της Διεύθυνσης και της Υποδιεύθυνσης, καθώς και στις Εισαγγελικές Δικαστικές Αρχές, εφόσον αυτό αξιολογηθεί ότι χρήζει περαιτέρω διερεύνησης.

(ε) Η τήρηση σε ηλεκτρονική μορφή αρχείων:

(αα) του πληροφοριακού υλικού που έχει περιέλθει σε γνώση του Τμήματος, καθώς και του αρχείου των υποθέσεων που χειρίζεται η υπηρεσία και ο κάθε υπάλληλος χωριστά και η συνεχής ενημέρωση και αξιοποίηση αυτών.

(ββ) των καταγγελιών, πληροφοριών και στοιχείων, που τίθενται στο αρχείο, γιατί αξιολογούνται ως ασαφείς, γενικόλογες ή ασήμαντες.

(γγ) των παλαιών υποθέσεων που επανεξετάζονται για τον εντοπισμό στοιχείων που μπορούν να αξιοποιηθούν προς περαιτέρω έρευνα.

- Στο Τμήμα λειτουργεί **ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ**, το οποίο είναι αρμόδιο για την υποδοχή όλων των καταγγελιών, πληροφοριών και στοιχείων, που σχετίζονται με την αποστολή της υπηρεσίας, τα οποία καταγράφει, καθώς και για τη διερεύνηση, την επεξεργασία, τη σύνθεση, την ανάλυση, την αξιολόγηση και την αξιοποίηση των ανωτέρω καταγγελιών και κάθε πληροφοριακού υλικού και στοιχείου, που αφορά σε διάπραξη ποινικών αδικημάτων και πειθαρχικών παραπτωμάτων υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε., τα οποία στη συνέχεια τα θέτει υπόψη του Προϊσταμένου του Τμήματος για περαιτέρω επεξεργασία.

IV. Αυτοτελές Τμήμα Δ' – Στοχευμένων Οικονομικών και Διαχειριστικών Ελέγχων και Επανεξέτασης Φορολογικών Υποθέσεων

i.-(α) Η διενέργεια στοχευμένου οικονομικού και διαχειριστικού ελέγχου δημοσίων υπολόγων και δημοσίων διαχειρίσεων και ο καταλογισμός των ευθυνομένων.

(β) Η διενέργεια οικονομικού και διαχειριστικού ελέγχου των υποθέσεων, που ανάγονται σε χρόνο προγενέστερο της έναρξης ισχύος της αριθ. Δ.ΟΡΓ.Α. 1036960 ΕΞ 2017/ 10.03.2017 (Β' 968/22.03.2017 και 1238) απόφασής μας, καταλογισμού των ευθυνομένων, καθώς και η διενέργεια εκκρεμών καταλογισμών κατά την έναρξη ισχύος της ως άνω απόφασης.

(γ) Η διενέργεια επανεξέτασης φορολογικών υποθέσεων για τις οποίες είχε, ήδη, διενεργηθεί έλεγχος, αποκλειστικά για την εξακρίβωση ποινικών αδικημάτων και πειθαρχικών παραπτωμάτων που διαπράττουν ή συμμετέχουν σε αυτά υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε..

(δ) Η διενέργεια επιτόπιων ελέγχων σε οργανικές μονάδες της Α.Α.Δ.Ε., προς διαπίστωση της τήρησης και της εφαρμογής των σχετικών διατάξεων νόμων, κανονιστικών αποφάσεων και εγκυκλίων διαταγών, με σκοπό την πρόληψη, αλλά και την αποκάλυψη τυχόν παραβατικής συμπεριφοράς, εκ μέρους των αρμοδίων υπαλλήλων.

(ε) Η, κατ' αναλογία, άσκηση των αρμοδιοτήτων, των στοιχείων β' και γ' της υποπερίπτωσης ι της περίπτωσης Ι «Αυτοτελές Τμήμα Α'-Ελέγχου Ποινικών Αδικημάτων και Πειθαρχικών Παραπτωμάτων» της υποπαραγράφου Α της παραγράφου 5, εφόσον διαπιστωθούν πειθαρχικά παραπτώματα ή ποινικά αδικήματα των υπό έλεγχο υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε..

V. Αυτοτελές Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης

(α) Η διοικητική και η γραμματειακή υποστήριξη της Διεύθυνσης.

(β) Η εκτίμηση των αναγκών για έπιπλα, σκεύη, μηχανολογικό και πάσης φύσεως ηλεκτρονικό εξοπλισμό και η συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε. για την προμήθεια αυτών, την συντήρηση και την επισκευή τους, καθώς και για την εξασφάλιση όλων των απαιτούμενων για την εύρυθμη και ασφαλή λειτουργία της υπηρεσίας, καθώς και για την υγιεινή των κτιριακών εγκαταστάσεων.

(γ) Η διάθεση υπαλλήλων της Διεύθυνσης, ως γραμματέων στις διοικητικές έρευνες και εξετάσεις που διενεργούνται.

(δ) Η τήρηση και η διαχείριση του Αρχείου της Διεύθυνσης, καθώς και του Αρχείου των Υπηρεσιών της Κεντρικής Υπηρεσίας της πρώην Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Επιθεώρησης, οι οποίες έπαυσαν να λειτουργούν την 30/06/2014, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της υποπαραγράφου 3 της παραγράφου Ε' του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 (Α' 85) και των οποίων η αρμοδιότητα δεν μεταφέρθηκε σε άλλη υπηρεσία της τέως Γ.Γ.Δ.Ε. ή του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και των Περιφερειακών Υπηρεσιών αυτής, που λειτουργούσαν, κατά την ίδια ημερομηνία, στα όρια της χωρικής αρμοδιότητας του Αυτοτελούς Γραφείου και οι οποίες έπαυσαν να λειτουργούν, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις, πλην του Αρχείου αυτών, το οποίο μεταφέρθηκε σε άλλη Υπηρεσία, λόγω αρμοδιότητας.

- Στα Γραφεία Εσωτερικών Υποθέσεων του Τμήματος Α' - Ελέγχου Ποινικών Αδικημάτων και Πειθαρχικών Παραπτωμάτων, τα οποία λειτουργούν εκτός της έδρας αυτού, μπορεί να τηρείται το σχετικό Αρχείο.

B. ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Οι αρμοδιότητες της Υποδιεύθυνσης κατανέμονται μεταξύ των Τμημάτων και του Αυτοτελούς Γραφείου της και ασκούνται στα πλαίσια της κατά τόπον αρμοδιότητάς της, ως κάτωθι:

I. Τμήμα Ε' - Ελέγχου Ποινικών Αδικημάτων και Πειθαρχικών Παραπτωμάτων

ι. Το Τμήμα ασκεί καθ' ύλην αρμοδιότητες ίδιες με τις αρμοδιότητες του Αυτοτελούς Τμήματος Α'- Ελέγχου Ποινικών Αδικημάτων και Πειθαρχικών Παραπτωμάτων της Διεύθυνσης.

II. Τμήμα ΣΤ' - Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης

ι. Το Τμήμα ασκεί καθ' ύλην αρμοδιότητες ίδιες με τις αρμοδιότητες των περιπτώσεων α' έως και γ' του Αυτοτελούς Τμήματος Β' - Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης της Διεύθυνσης.

III. Αυτοτελές Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης της Υποδιεύθυνσης

(α) Αρμοδιότητες ίδιες με τις καθ' ύλην αρμοδιότητες του Αυτοτελούς Γραφείου Γραμματειακής Υποστήριξης της Διεύθυνσης, για την διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη της Υποδιεύθυνσης.

(β) Η τήρηση και η διαχείριση του Αρχείου της Υποδιεύθυνσης και του Αρχείου των Περιφερειακών Υπηρεσιών της πρώην Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Επιθεώρησης, που έπαυσαν να λειτουργούν την 30/6/2014, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της υποπαραγράφου 3 της παραγράφου Ε' του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 (Α' 85) στα όρια της χωρικής αρμοδιότητας του Αυτοτελούς Γραφείου της Υποδιεύθυνσης, πλην του αρχείου το οποίο μεταφέρθηκε σε άλλη Υπηρεσία, λόγω αρμοδιότητας.

(γ) Η διενέργεια όλων των προβλεπόμενων διαδικαστικών ενεργειών, βάσει του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου περί προμηθειών, για την ανάθεση προμηθειών και υπηρεσιών, προς κάλυψη των αναγκών της Υποδιεύθυνσης και των υφιστάμενων υπηρεσιών αυτής.

- Στα Γραφεία Εσωτερικών Υποθέσεων του Τμήματος Ε' - Ελέγχου Ποινικών Αδικημάτων και Πειθαρχικών Παραπτωμάτων, τα οποία λειτουργούν εκτός της έδρας αυτού, μπορεί να τηρείται το σχετικό Αρχείο.

ii. Σε κάθε ένα από τα Αυτοτελή Τμήματα της Διεύθυνσης Α' - Ελέγχου Ποινικών Αδικημάτων και Πειθαρχικών Παραπτωμάτων, Β' - Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης, Γ' - Διαχείρισης Πληροφοριακών Συστημάτων και Στρατηγικής και Δ' - Στοχευμένων Οικονομικών και Διαχειριστικών Ελέγχων και Επανεξέτασης Φορολογικών Υποθέσεων και από τα Τμήματα της Υποδιεύθυνσης Ε' - Ελέγχου Ποινικών Αδικημάτων και Πειθαρχικών Παραπτωμάτων και ΣΤ' - Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης ανήκουν, κατά το μέρος των αρμοδιοτήτων τους και οι κατωτέρω αρμοδιότητες :

(α) Η παροχή απόψεων στα Διοικητικά Δικαστήρια επί αιτήσεων ακυρώσεως ή ανακλήσεως διοικητικών πράξεων, καθώς επίσης και η παροχή απόψεων στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, στα Ποινικά Δικαστήρια και στις Εισαγγελικές Αρχές, επί υποθέσεων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης.

(β) Η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών και στοιχείων, που σχετίζονται με το αντικείμενο του Τμήματος, με άλλες Αρχές, Υπηρεσίες και Φορείς του εσωτερικού και εξωτερικού και η συμμετοχή σε θεσμοθετημένα διυπηρεσιακά Όργανα και Φορείς.

(γ) Η τήρηση αρχείου των υποθέσεων που χειρίζεται το Τμήμα και η εισήγηση στον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης για την αρχειοθέτηση των καταγγελιών, πληροφοριών και στοιχείων, που κρίνονται ασαφή ή ασήμαντα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, καθώς και για την επανεξέταση παλαιών υποθέσεων για τον εντοπισμό στοιχείων που μπορούν να αξιοποιηθούν προς περαιτέρω έρευνα.

6. - Η υποβολή στον Διοικητή μιας ολοκληρωμένης ετήσιας έκθεσης απολογισμού του έργου και των δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης και η εισήγηση μέτρων για την αντιμετώπιση, την πρόληψη και την καταστολή της διαφθοράς στις υπηρεσίες, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 15 του άρθρου 5 του ν. 3943/2011, όπως ισχύει, μετά από τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 105 του ν. 4446/2016.

7. - (α) Η διερεύνηση των αδικημάτων της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ν. 3943/2011, που αφορούν σε υπαλλήλους της Α.Α.Δ.Ε., ανατίθεται, υποχρεωτικά, από τον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. στην Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων.

(β) Εντολές που εκδόθηκαν από την πρώην Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων, η οποία υπαγόταν στον Υπουργό Οικονομικών και στην συνέχεια στον Γενικό Γραμματέα της Γ.Γ.Δ.Ε., καθώς και από την Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της Γ.Γ.Δ.Ε. και αφορούν σε υπαλλήλους της πρώην Γ.Γ.Δ.Ε. ή σε υπαλλήλους που κατά το χρόνο έκδοσης της εντολής υπηρετούσαν στη Γ.Γ.Δ.Ε., σύμφωνα με τις κατά περίπτωση ισχύουσες διατάξεις, παραμένουν σε ισχύ και εκτελούνται από την Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της Α.Α.Δ.Ε..

(γ) Με την επιφύλαξη των διατάξεων της υποπαραγράφου β' της παρούσας παραγράφου, για τις εκκρεμείς υποθέσεις της Διεύθυνσης και της Υποδιεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων, που αφορούσαν σε προσωπικό της Γ.Γ.Δ.Ε., που μεταφέρθηκε στην Α.Α.Δ.Ε. για τις οποίες οι εντολές εκδόθηκαν πριν από την ημερομηνία μεταφοράς της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων στην Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, με την αριθ. Δ6Α

1113773ΕΞ2013/15-7-2013 (Β' 1748) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, όπου απαιτείται η έκδοση απόφασης ανάκλησης ή τροποποίησης εκδοθείσας εντολής ή παράτασης οριζόμενης προθεσμίας, αυτές εκδίδονται από τον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε..

(δ) Οι διατάξεις των παραγράφων 6, 8, 19, 21 και 22 του άρθρου 30 του ν. 3296/2004 (Α' 253) και της παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 2343/1995 (Α' 211) ισχύουν και για την Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων και το προσωπικό αυτής.

(ε) Ο οικονομικός και διαχειριστικός έλεγχος των υποθέσεων που ανάγονται σε χρόνο προγενέστερο της έναρξης ισχύος της παρούσας απόφασης και οι καταλογισμοί αυτών, καθώς και οι εκκρεμείς καταλογισμοί κατά την έναρξη ισχύος της απόφασης αυτής, διενεργούνται από την Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων.

**ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΗ ΤΗΣ ΑΑΔΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ
ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΛΥΨΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

**I. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ & ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ Δ' - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ &
ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ**

Ταχ. Δ/ση : Καρ. Σερβίας 10
Ταχ. Κώδικας : 101 84 Αθήνα
Πληροφορίες : Δ. Καλπακίδου
Τηλέφωνο : 210 33 75 159
Fax : 210 33 75 386
E-mail : d.kalpakidou@aade.gr

II. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Ερμού 23- 25
Ταχ. Κώδικας : 105 63 Αθήνα
A) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Πληροφορίες : Ι. Κοράκη, Θ. Σαπουνά
Τηλέφωνο : 213 1624 264
Fax : 213 1624 249
E-mail : i.koraki@aade.gr
t.sapouna@aade.gr

**B) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ**

Πληροφορίες : Α. Παπαϊωάννου, Χ. Καούνι
Τηλέφωνο : 213 1624 206, 211
Fax : 213 1624 213
E-mail : x.kaouni@aade.gr
a.papaioannou2@aade.gr

ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ως προς την προσθήκη
των αριθ. ΦΕΚ και ΑΔΑ

ΑΔΑ : 7ΧΜΝ46ΜΠ3Ζ-ΙΓ1

Αριθ. ΦΕΚ : Β' 2492/24-06-2019

Αθήνα 4 Φεβρουαρίου 2019

Αριθμ. Πρωτ. : Α. 1045

ΠΡΟΣ : ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΙΝΑΚΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΘΕΜΑ : Προϋποθέσεις και διαδικασία παροχής νομικής υπεράσπισης και κάλυψης δικαστικών εξόδων για την
Διοίκηση, τον Εμπειρογνώμονα και το Προσωπικό όλων των βαθμίδων της ΑΑΔΕ σύμφωνα με τη
διάταξη του άρθρου 33Α του ν. 4389/2016 (Α'94) όπως προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου
66 του ν. 4557/2018 (Α'139).

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 33Α του Κεφαλαίου Α' περί «Σύστασης της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» του ν. 4389/2016(Α' 94), όπως προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 66 του ν. 4557/2018 (Α' 139/30-07-2018).
2. Την αριθ. Δ.ΟΡΓ. Α 1036960 ΕΞ 2017/10-03-2017 (Β' 968) απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ)» όπως ισχύει.
3. Το ν. 4270/2014 (Α' 143) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις.»
4. Το ΠΔ 80/2016 (Α' 145) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες» και ιδιαίτερα τις διατάξεις του άρθρου 9 αυτού.
5. Το ΠΔ 54/2018 (Α' 103/13-6-2018) «Ορισμός του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης.»
6. Την απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με αριθ. πρωτ. 2/58493/ΔΠΓΚ (Β' 3240/7-8-2018) με θέμα: Οικονομική και Διοικητική Ταξινόμηση του Κρατικού Προϋπολογισμού, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει με τις αποφάσεις Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών με αριθ. πρωτ. οικ.2/65280/ΔΠΓΚ/5-9-2018 με ΑΔΑ: 6ΜΨ4Η-Κ4Ψ και με αριθ. πρωτ. οικ.2/84018/ΔΠΓΚ/15-11-2018 και ΑΔΑ: ΩΛΙΠΗ-Ξ1Φ.
7. Την αριθ. 1 της 20-01-2016 (ΥΟΔΔ 18) Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου «Επιλογή και διορισμός του Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών», σε συνδυασμό με τις διατάξεις του α' εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 41 του ν. 4389/2016 και την αριθ. 39/3 της 30-11-2017 (Υ.Ο.Δ.Δ. 689) απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. «Ανανέωση της θητείας του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων».
8. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης προκαλείται δαπάνη σε βάρος του λογαριασμού 2420901001 για το έτος 2019 και εφεξής, του τακτικού προϋπολογισμού της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, στο πλαίσιο του ΜΠΔΣ 2019-2022, το ύψος της οποίας δεν μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς και εκ των προτέρων, καθώς βασίζεται σε πραγματικά γεγονότα και εξαρτάται από τον αριθμό των αιτήσεων για νομική υπεράσπιση δια ή μετά πληρεξουσίου δικηγόρου.
9. Την υφιστάμενη υπηρεσιακή ανάγκη καθορισμού των προϋποθέσεων και της διαδικασίας παροχής νομικής υπεράσπισης, καθώς και των δικαιολογητικών κάλυψης των εξόδων.

Αποφασίζουμε

Καθορίζουμε τις προϋποθέσεις και την διαδικασία βάσει των οποίων παρέχεται νομική υπεράσπιση στο Διοικητή, στον Πρόεδρο, στα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, στον Εμπειρογνώμονα και στους υπαλλήλους της ΑΑΔΕ, εν ενεργεία και διατελέσαντες, κατ' εφαρμογή της παραγρ. 7 του άρθρου 33Α του ν. 4389/2016, όπως προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 66 του ν. 4557/2018, εφόσον εξετάζονται ή διώκονται ή ενάγονται για πράξεις ή παραλείψεις κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή εξ' αφορμής αυτών, ως ακολούθως:

Α. Νομική εκπροσώπηση από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΝΣΚ)

1. Στην περίπτωση που ο εξεταζόμενος ή διωκόμενος ή εναγόμενος, επιλέξει να παρασταθεί και εκπροσωπηθεί ενώπιον των πολιτικών ή ποινικών δικαστηρίων ή δικαστικών αρχών από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του

Κράτους (ΝΣΚ), υποβάλλει **γραφτώς σχετική αίτηση** προς το Τμήμα Δ'-Πειθαρχικής Διαδικασίας και Δεοντολογίας της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού, συνοδευόμενη υποχρεωτικά από θετική εισήγηση. Η εν λόγω θετική εισήγηση συντάσσεται από :

- Τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης στην οποία υπάγεται η υπηρεσία που υπηρετεί ο αιτών,
- Τον Προϊστάμενο Διεύθυνσης ή του Αυτοτελούς Τμήματος ή του Υπευθύνου Αυτοτελούς Γραφείου στις περιπτώσεις που ο αιτών υπηρετεί σε υπηρεσία που υπάγεται απευθείας στον Διοικητή,
- Τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της ΑΑΔΕ στις περιπτώσεις που ο αιτών είναι ο Διευθυντής του Γραφείου του Διοικητή, Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης ή Αυτοτελούς Τμήματος ή Υπευθύνου Αυτοτελούς Γραφείου που υπάγεται απευθείας στον Διοικητή και
- Τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου στην περίπτωση που ο αιτών είναι ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της ΑΑΔΕ.

2. Ακολούθως ο Διοικητής της ΑΑΔΕ διαβιβάζει το σχετικό αίτημα με τη θετική εισήγηση στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, προκειμένου να εκδοθεί από τον Πρόεδρο αυτού η σχετική απόφαση περί χορήγησης νομικής υπεράσπισης στον αιτούντα.

3. Στην περίπτωση που το αίτημα για εκπροσώπηση από μέλος του ΝΣΚ αφορά τον Διοικητή, τον Πρόεδρο, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης και τον Εμπειρογνώμονα, αρκεί η υποβολή του αιτήματός τους προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

4. Η εκπροσώπηση του αιτούντος από μέλος του ΝΣΚ, δεν αποκλείει την εκπροσώπησή του από πληρεξούσιο δικηγόρο της επιλογής του σε οποιοδήποτε στάδιο της δικαστικής διαδικασίας. Στην περίπτωση, όμως, που επιλέξει την εκπροσώπηση από πληρεξούσιο δικηγόρο, δε συνεχίζει η εκπροσώπηση από μέλος του ΝΣΚ.

Β. Νομική Εκπροσώπηση από πληρεξούσιο δικηγόρο

Κατά την έναρξη του οικείου οικονομικού έτους εκδίδεται οίκοθεν από την Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών συγκεντρωτική απόφαση ανάληψης υποχρέωσης, ως προαπαιτούμενο για την οποιαδήποτε περαιτέρω κάλυψη των σχετικών εξόδων.

Β.1. Κάλυψη εξόδων κατόπιν θετικής εισήγησης

1. Στην περίπτωση που ο δικαιούμενος της νομικής υπεράσπισης επιλέξει να εκπροσωπηθεί κατά την προκαταρκτική διαδικασία ή εφόσον είναι κατηγορούμενος, εναγόμενος ή πολιτικώς ενάγων **από πληρεξούσιο δικηγόρο της επιλογής του** και όχι από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, απαιτείται η υποβολή **εγγράφου αιτήματος** προς το Τμήμα Δ'-Πειθαρχικής Διαδικασίας και Δεοντολογίας της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού, **το οποίο πρέπει να συνοδεύεται από θετική εισήγηση**, προκειμένου να εκδοθεί σχετική απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων για κάλυψη των εξόδων μέχρι του προβλεπόμενου στο νόμο ανώτατου ορίου.

Η θετική εισήγηση συντάσσεται, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ως άνω Α παράγραφο.

Στην περίπτωση αυτή, τα έξοδα, όπως αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 33Α του ν. 4389/2016, καταβάλλονται με την έκδοση τακτικών Χρηματικών Ενταλμάτων (ΧΕ), ακόμα και πριν την έκδοση οποιασδήποτε δικαστικής απόφασης, μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από την υποβολή όλων των δικαιολογητικών στη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης της ΓΔΟΥ.

- 2.** Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την έκδοση Χρηματικού Εντάλματος (ΧΕ), είναι τα εξής:
- i.** Απόφαση Ανάληψης Υποχρέωσης (για την οποία ισχύουν τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 9 του ΠΔ 80/2016).
 - ii.** Κατάσταση Πληρωμής Δαπάνης σε δύο (2) αντίτυπα υπογεγραμμένα από τον αρμόδιο διατάκτη. Αρμόδιος διατάκτης για τις ανάγκες της παρούσας ορίζεται ο Προϊστάμενος της Γεν. Δ/σης στον οποίο υπάγεται το τμήμα Δ' – Πειθαρχικής Διαδικασίας και Δεοντολογίας της Δ/σης Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού.
 - iii.** Αντίγραφο Απόφασης Διοικητή για κάλυψη εξόδων.
 - iv.** Αντίγραφο της θετικής εισήγησης.
 - v.** Αίτηση της παρ. 3 της παρούσας απόφασης του δικαιούχου για την εξόφληση των εξόδων.
 - vi.** Πρωτότυπο Τιμολόγιο - Απόδειξη παροχής υπηρεσιών για την αμοιβή της νομικής υποστήριξης.
 - vii.** Νόμιμα παραστατικά που να αποδεικνύουν τα δικαστικά έξοδα.
 - viii.** Πίνακας πραγματοποιηθεισών δαπανών από το δικηγόρο, που θα απεικονίζει και το τριπλάσιο του ποσού αναφοράς κάθε διαδικαστικής πράξης ή υπηρεσίας, όπως προσδιορίζεται στους πίνακες του Κώδικα Δικηγόρων και των παραρτημάτων αυτών, όπως εκάστοτε ισχύουν. Σε περίπτωση που οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες υπερβαίνουν το τριπλάσιο του ποσού αναφοράς, θα καταβάλλεται μόνο το τριπλάσιο.
 - ix.** Υπεύθυνη Δήλωση του δικαιούχου στην οποία θα βεβαιώνει ότι ο πίνακας δικηγόρου που συνοδεύει τα δικαιολογητικά, υποβάλλεται για πρώτη φορά, ότι δεν του έχουν καταβληθεί στο παρελθόν τα εν λόγω έξοδα και σε περίπτωση συνδρομής των προϋποθέσεων της παρ.6 του άρθρου 33Α του ν. 4389/2016 θα επιστρέψει στην Α.Α.Δ.Ε. τις δαπάνες αυτές σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
 - x.** Σε περίπτωση που έχουν ήδη εκδοθεί δικαστικές αποφάσεις, επικυρωμένο αντίγραφο αυτών.
 - xi.** Γνωστοποίηση του τραπεζικού λογαριασμού σε μορφή IBAN σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. β του άρθρου 3 της με αριθμ. 2/107929/0026/01-12-2013 υπουργικής απόφασης, για τις περιπτώσεις συνταξιούχων ή ιδιωτών.
- 3.** Μετά την έκδοση της απόφασης του Διοικητή περί κάλυψης των εξόδων, ο δικαιούμενος της νομικής υπεράσπισης **υποβάλλει αίτημα** στο Τμήμα Δ'-Πειθαρχικής Διαδικασίας και Δεοντολογίας της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού **για την εξόφληση των εξόδων του**, συνοδευόμενο από τα με αριθμ. (vi) έως (xi) δικαιολογητικά της παρ. 2. Ακολούθως το Τμήμα Δ'-Πειθαρχικής Διαδικασίας και Δεοντολογίας της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού συντάσσει την Κατάσταση Πληρωμής Δαπάνης και διαβιβάζει τα με αριθμ. (i) έως (xi) δικαιολογητικά της παρ. 2 στη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης της ΓΔΟΥ για έλεγχο, εκκαθάριση και εξόφληση της δαπάνης.
- 4.** Τα ως άνω ισχύουν και στις περιπτώσεις που ο δικαιούμενος της νομικής υπεράσπισης δεν είναι εν ενεργεία υπάλληλος.
- 5.** Στην περίπτωση που δικαιούμενος νομικής υπεράσπισης είναι ο Διοικητής, ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης ή ο Εμπειρογνώμονας, εν ενεργεία και διατελέσαντες, δεν απαιτείται η προσκόμιση των με αριθμ. (iii) και (iv) δικαιολογητικών.
- 6.** Σχετικά με την παραγραφή του δικαιώματος για την κάλυψη των εξόδων όπως ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 33Α του ν. 4389/2016, ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 140 παρ. 3 επ. του ν. 4270/2014 περί

παραγραφής. Ειδικότερα, η διετής παραγραφή άρχεται από την υποβολή του αιτήματος για την εξόφληση των εξόδων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 της παρούσας.

B.2.Κάλυψη εξόδων στην περίπτωση που δεν υπάρχει θετική εισήγηση

1. Στην περίπτωση που ο δικαιούμενος της νομικής υπεράσπισης επιλέξει να εκπροσωπηθεί **από πληρεξούσιο δικηγόρο της επιλογής του** και όχι από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και δεν υπάρχει η προβλεπόμενη θετική εισήγηση, τα έξοδα στα οποία έχει προβεί σε όλα τα στάδια της διαδικασίας καταβάλλονται μετά την εκδίκαση της υπόθεσης στα δικαστήρια, με την έκδοση τακτικών χρηματικών ενταλμάτων (ΧΕ), εφόσον προσκομίζονται τα παρακάτω αναφερόμενα δικαιολογητικά. Ειδικότερα:

i. Εφόσον ο αιτών φέρει την ιδιότητα είτε του **εξεταζομένου στην προκαταρκτική διαδικασία** είτε του **κατηγορουμένου** για πράξεις ή παραλείψεις κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή εξ' αφορμής αυτών, θα πρέπει να έχει δημοσιευτεί για αυτόν τελεσίδικη αθωωτική ή απαλλακτική ποινική απόφαση ή να έχει εκδοθεί τελεσίδικο βούλευμα με το οποίο παύει οριστικά η σε βάρος του ποινική δίωξη ή τίθεται η υπόθεση στο αρχείο.

ii. Εφόσον ο αιτών είναι **πολιτικώς ενάγων**, σε δίκες για τη διάπραξη σε βάρος του εγκλήματος κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή εξαιτίας αυτών, να έχει δημοσιευτεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση από την οποία να προκύπτει η διάπραξη του σε βάρος του εγκλήματος.

iii. Εφόσον ο αιτών είναι **εναγόμενος**, να έχει δημοσιευτεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση με την οποία απορρίπτεται η σε βάρος του ασκηθείσα αγωγή.

2. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την έκδοση Χρηματικού Εντάλματος (ΧΕ), είναι τα εξής:

i. Απόφαση Ανάλυσης Υποχρέωσης (για την οποία ισχύουν τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 9 του ΠΔ 80/2016).

ii. Κατάσταση Πληρωμής Δαπάνης σε δύο (2) αντίτυπα υπογεγραμμένα από τον αρμόδιο διατάκτη. Αρμόδιος διατάκτης για τις ανάγκες της παρούσας ορίζεται ο Προϊστάμενος της Γεν. Δ/σης στον οποίο υπάγεται το τμήμα Δ' – Πειθαρχικής Διαδικασίας και Δεοντολογίας της Δ/σης Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού.

iii. Βεβαίωση από το Τμήμα Δ'-Πειθαρχικής Διαδικασίας και Δεοντολογίας της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού, ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 4 του άρθρου 33Α του ν. 4389/2016, προσδιορίζοντας σε ποια από τις περιπτώσεις της παρ. 1 της ενότητας Β.2. της απόφασης εμπίπτει ο δικαιούχος.

iv. Αίτηση της παρ. 3 της παρούσας απόφασης του δικαιούχου για την εξόφληση των εξόδων.

v. Επικυρωμένα αντίγραφα των κατά περίπτωση δικαστικών αποφάσεων.

vi. Πιστοποιητικό τελεσιδικίας ή πιστοποιητικό περί μη άσκησης ενδίκων μέσων.

vii. Πρωτότυπο Τιμολόγιο - Απόδειξη παροχής υπηρεσιών για την αμοιβή της νομικής υποστήριξης.

viii. Νόμιμα παραστατικά που να αποδεικνύουν τα δικαστικά έξοδα.

ix. Πίνακας πραγματοποιηθεισών δαπανών από το δικηγόρο, που θα απεικονίζει και το τριπλάσιο του ποσού αναφοράς κάθε διαδικαστικής πράξης ή υπηρεσίας, όπως προσδιορίζεται στους πίνακες του Κώδικα Δικηγόρων και των παραρτημάτων αυτών, όπως εκάστοτε ισχύουν. Σε περίπτωση που οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες υπερβαίνουν το τριπλάσιο του ποσού αναφοράς, θα καταβάλλεται μόνο το τριπλάσιο.

x. Υπεύθυνη Δήλωση του δικαιούχου στην οποία θα βεβαιώνει ότι ο πίνακας δικηγόρου που συνοδεύει τα δικαιολογητικά, υποβάλλεται για πρώτη φορά και ότι δεν του έχουν καταβληθεί στο παρελθόν τα εν λόγω έξοδα.

xi. Γνωστοποίηση του τραπεζικού λογαριασμού σε μορφή IBAN σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. β του

άρθρου 3 της με αριθμ. 2/107929/0026/01-12-2013 υπουργικής απόφασης, για τις περιπτώσεις συνταξιούχων ή ιδιωτών.

3. Ο δικαιούμενος της νομικής υπεράσπισης **υποβάλλει αίτημα** στο Τμήμα Δ΄- Πειθαρχικής Διαδικασίας και Δεοντολογίας της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού **για την εξόφληση των εξόδων του**, συνοδευόμενο από τα με αριθμ. (ν) έως (χι) δικαιολογητικά της ως άνω παρ. 2. Ακολουθώντας το Τμήμα Δ΄- Πειθαρχικής Διαδικασίας και Δεοντολογίας της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού, συντάσσει την Κατάσταση Πληρωμής Δαπάνης και διαβιβάζει τα με αριθμ. (ι) έως (χι) δικαιολογητικά της παρ. 2 στη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης της ΓΔΟΥ για έλεγχο, εκκαθάριση και εξόφληση της δαπάνης.

4. Τα ως άνω ισχύουν και στις περιπτώσεις που ο δικαιούμενος της νομικής υπεράσπισης δεν είναι εν ενεργεία υπάλληλος.

5. Σχετικά με την παραγραφή του δικαιώματος για την κάλυψη των εξόδων όπως ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 33Α του ν. 4389/2016, ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 140 παρ. 3 επ. του ν. 4270/2014 περί παραγραφής. Ειδικότερα, η διετής παραγραφή άρχεται από την υποβολή του αιτήματος για την εξόφληση των εξόδων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 της παρούσας.

Γ. Επιστροφή καταβληθεισών δαπανών στην ΑΑΔΕ

Σε περίπτωση που ο δικαιούμενος της ως άνω νομικής υπεράσπισης, στον οποίο καταβλήθηκαν εκ των προτέρων οι δικαστικές δαπάνες και η αμοιβή του πληρεξουσίου δικηγόρου, καταδικαστεί αμετάκλητα ή γίνει αμετάκλητα δεκτή η ασκηθείσα εναντίον του αγωγή ή στην ποινική δίκη που παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων εκδοθεί για τον καθ' ού αμετάκλητη αθωωτική ποινική απόφαση, υποχρεούται να επιστρέψει άμεσα τα ως άνω ποσά στην ΑΑΔΕ. Για τον λόγο αυτό, η Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης της ΓΔΟΥ, αφού λάβει αντίγραφα των σχετικών δικαστικών αποφάσεων από το Τμήμα Δ΄- Πειθαρχικής Διαδικασίας και Δεοντολογίας της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού, με έγγραφη βεβαίωση για το αμετάκλητο αυτών, καλεί εγγράφως τον υπόχρεο να καταβάλει τα σχετικά ποσά στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., αποστέλλοντάς τον αναλυτικό κατάλογο με τις διενεργηθείσες καταβολές. Σε περίπτωση που ο υπόχρεος δε συμμορφωθεί, το συνολικό ποσό θα καταλογίζεται σε βάρος του, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Δ. Κάλυψη νομικών εξόδων στις εκκρεμείς υποθέσεις

Τα οριζόμενα στην παρούσα απόφαση εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς υποθέσεις για διαδικαστικές πράξεις που ασκούνται ή υπηρεσίες που παρέχονται από 01-01-2018 και μετά, εφόσον προσκομισθούν προς πληρωμή τα απαραίτητα, κατά περίπτωση, δικαιολογητικά, όπως αυτά έχουν προσδιορισθεί ανωτέρω στις παραγράφους Β.1. και Β.2. της παρούσας.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ – ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Τα άρθρα του Ποινικού Κώδικα (ΠΚ) και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠοινΔ) εμφανίζονται με την ισχύουσα μορφή τους μετά την πρόσφατη κύρωση των δύο Κωδίκων με τους ν. 4619/2019 (Α'95/11-06-2019) & ν. 4620/2019 (Α'96/11-06-2019) αντίστοιχα, με έναρξη ισχύος την 1^η Ιουλίου 2019.

Άρθρο 216 του Ποινικού Κώδικα (ΠΚ)

Πλαστογραφία

1. Όποιος καταρτίζει πλαστό ή νοθεύει έγγραφο με σκοπό να παραπλανήσει με τη χρήση του άλλον σχετικά με γεγονός που μπορεί να έχει έννομες συνέπειες τιμωρείται με φυλάκιση και χρηματική ποινή.
2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος για την παραπάνω σκοπό εν γνώσει χρησιμοποιεί πλαστό ή νοθευμένο έγγραφο.
3. Αν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων (παράγραφοι 1 - 2) σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, και το συνολικό όφελος ή η συνολική ζημία υπερβαίνει τις 120.000 ευρώ τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα έτη και χρηματική ποινή.
4. Αν οι πράξεις των παραγράφων 1 και 2 στρέφονται άμεσα κατά του νομικού προσώπου του ελληνικού Δημοσίου, των νομικών προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και το συνολικό περιουσιακό όφελος ή η συνολική ζημία υπερβαίνει συνολικά τις 120.000 ευρώ, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή έως χίλιες ημερήσιες μονάδες. Οι πράξεις αυτές παραγράφονται μετά είκοσι έτη.

Άρθρο 235 του ΠΚ

Δωροληψία υπαλλήλου

1. Υπάλληλος ο οποίος ζητεί ή λαμβάνει, άμεσα ή μέσω τρίτου, για τον εαυτό του ή για άλλον, οποιασδήποτε φύσης αθέμιτο ωφέλημα, ή αποδέχεται την υπόσχεση παροχής τέτοιου ωφελήματος, για ενέργεια ή παράλειψή του σε σχέση με την άσκηση των καθηκόντων του, μελλοντική ή ήδη τελειωμένη, τιμωρείται με φυλάκιση και χρηματική ποινή. Αν ο υπαίτιος τελεί την πράξη του προηγούμενου εδαφίου κατ' επάγγελμα τιμωρείται με φυλάκιση τριών ετών και χρηματική ποινή.
2. Αν η ως άνω ενέργεια ή παράλειψη του υπαιτίου αντίκειται στα καθήκοντα του, τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα έτη και χρηματική ποινή. Αν ο υπαίτιος τελεί την πράξη του προηγούμενου εδαφίου κατ' επάγγελμα τιμωρείται με κάθειρξη και χρηματική ποινή έως χίλιες ημερήσιες μονάδες.
3. Υπάλληλος ο οποίος ζητεί ή λαμβάνει, για τον εαυτό του ή για άλλον, αθέμιτη παροχή περιουσιακής φύσης, επωφελούμενος από την ιδιότητα του, τιμωρείται με φυλάκιση, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη ποινική διάταξη.
4. Προϊστάμενοι υπηρεσιών ή επιθεωρητές ή πρόσωπα που έχουν την εξουσία λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε υπηρεσίες του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου τιμωρούνται με φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη ποινική διάταξη, αν με παράβαση συγκεκριμένου υπηρεσιακού καθήκοντος από αμέλεια, δεν απέτρεψαν πρόσωπο που τελεί υπό τις εντολές τους ή υπόκειται στον έλεγχο τους από την τέλεση πράξης των προηγούμενων παραγράφων.

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται και όταν οι πράξεις τελούνται από λειτουργούς ή άλλους υπαλλήλους με οποιαδήποτε συμβατική σχέση, οργάνου ή οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει την έδρα του στην Ελλάδα και κάθε δημόσιου διεθνούς ή υπερεθνικού οργανισμού στον οποίο η Ελλάδα είναι μέλος ή φορέας αυτού, καθώς και από κάθε πρόσωπο, αποσπασμένο ή όχι, που εκτελεί καθήκοντα τα οποία αντιστοιχούν σε αυτά που εκτελούν οι λειτουργοί ή άλλοι υπάλληλοι, ακόμα κι αν δεν είναι αξιόποινες κατά τους νόμους της χώρας που τελέστηκαν.

Άρθρο 237^Α του ΠΚ

Εμπορία επιρροής - Μεσάζοντες

1. Όποιος ζητεί ή λαμβάνει, άμεσα ή μέσω τρίτου, οποιασδήποτε φύσης ωφέλημα, για τον εαυτό του ή για άλλον, ή αποδέχεται την υπόσχεση παροχής τέτοιου ωφελήματος ως αντάλλαγμα για αθέμιτη επιρροή την οποία ισχυρίζεται ή επιβεβαιώνει, ψευδώς ή αληθώς, ότι μπορεί να ασκήσει σε κάποιο από τα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 159 Α, 235 παρ. 1 και 237 παρ. 1, ώστε αυτά να προβούν σε πράξη ή παράλειψη που ανάγεται στην άσκηση των καθηκόντων τους, τιμωρείται με φυλάκιση και χρηματική ποινή.
2. Με φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή τιμωρείται όποιος προσφέρει, υπόσχεται ή παρέχει, άμεσα ή μέσω τρίτου, οποιασδήποτε φύσης ωφέλημα, για τον εαυτό του ή για άλλον, σε πρόσωπο που ισχυρίζεται ή επιβεβαιώνει, ψευδώς ή αληθώς, ότι μπορεί να ασκήσει αθέμιτη επιρροή σε κάποιο από τα πρόσωπα που απαριθμούνται στα άρθρα 159 Α, 235 παρ. 1 και 237 παρ. 1, ώστε αυτά να προβούν σε πράξη ή παράλειψη που ανάγεται στην άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 239 του ΠΚ

Κατάχρηση εξουσίας

Υπάλληλος στα καθήκοντα του οποίου ανάγεται η δίωξη ή η ανάκριση αξιόποινων πράξεων: α) αν μεταχειρίστηκε παρανόμως εκβιαστικά μέσα για να πετύχει οποιαδήποτε έγγραφη ή προφορική κατάθεση κατηγορουμένου, μάρτυρα ή πραγματογνώμονα τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα κατά το άρθρο 137 Α, β) αν εν γνώσει του εξέθεσε σε δίωξη ή τιμωρία κάποιον αθώο ή παρέλειψε να διώξει κάποιον υπαίτιο, τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα έτη και χρηματική ποινή, αν πρόκειται για κακούργημα και με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και χρηματική ποινή, αν πρόκειται για πλημμέλημα.

Άρθρο 240 του ΠΚ

Παραβάσεις στην εκτέλεση των ποινών

1. Υπάλληλος στα καθήκοντα του οποίου ανάγεται η εκτέλεση των ποινών τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και χρηματική ποινή αν εν γνώσει του εκτέλεσε παράνομα ποινή ή μέτρο ασφαλείας ή παρέλειψε την εκτέλεση.
2. Με τις ποινές της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται και ο αρμόδιος για την εκτέλεση εντάλματος σύλληψης υπάλληλος, που δεν το εκτελεί.

3. Αν οι παραβάσεις των προηγούμενων παραγράφων οφείλονται σε αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση έως ένα έτος ή χρηματική ποινή.

Άρθρο 241 του ΠΚ

Παραβίαση οικιακού ασύλου

Υπάλληλος που, χρησιμοποιώντας την υπαλληλική του ιδιότητα εισέρχεται στην κατοικία άλλου χωρίς ο άλλος να το θέλει, εκτός από τις περιπτώσεις όπου το προβλέπει ο νόμος και χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, τιμωρείται με φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή.

Άρθρο 242 του ΠΚ

Ψευδής βεβαίωση, νόθευση κ.λπ.

1. Υπάλληλος που στα καθήκοντά του ανάγεται η έκδοση ή σύνταξη ορισμένων δημοσίων εγγράφων, αν σε τέτοια έγγραφα βεβαιώνει με πρόθεση ψευδώς περιστατικό που μπορεί να έχει έννομες συνέπειες, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή.
2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται ο υπάλληλος ο οποίος με πρόθεση νοθεύει, καταστρέφει, βλάπτει ή υπεξάγει έγγραφο που του εμπιστεύθηκαν ή του είναι προσιτό λόγω της υπηρεσίας του.
3. Αν όμως ο υπαίτιος κάποιας από τις πράξεις των παραγράφων 1 και 2 είχε σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον αθέμιτο όφελος ή να βλάψει παράνομα άλλον, επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα έτη και χρηματική ποινή εάν το συνολικό όφελος ή η συνολική βλάβη υπερβαίνουν το ποσό των 120.000 ευρώ.
4. Με την ποινή της παρ. 1 τιμωρείται όποιος εν γνώσει του χρησιμοποιεί το έγγραφο που είναι πλαστό ή νοθευμένο ή έχει υπεξαχθεί. Αν όμως είχε σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον αθέμιτο όφελος ή να βλάψει παράνομα άλλον και το συνολικό όφελος ή η συνολική βλάβη υπερβαίνουν το ποσό των 120.000 ευρώ, επιβάλλεται η ποινή της παραγράφου 3.
5. Αν οι πράξεις των προηγούμενων παραγράφων στρέφονται άμεσα κατά του νομικού προσώπου του ελληνικού Δημοσίου, των νομικών προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και το συνολικό όφελος ή η συνολική βλάβη υπερβαίνουν το ποσό των 120.000 ευρώ, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή έως χίλιες ημερήσιες μονάδες. Οι πράξεις αυτές παραγράφονται μετά είκοσι έτη.

Άρθρο 243 του ΠΚ

Νόθευση δικαστικού εγγράφου

1. Όποιος κατά την εκτέλεση των δικαστικών ή διαιτητικών του καθηκόντων εν γνώσει αλλοιώνει το διατακτικό απόφασης δικαστηρίου ή δικαστικού συμβουλίου ή διαιτητικής απόφασης, ή το αποτέλεσμα ψηφοφορίας για την έκδοσή της, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και χρηματική ποινή. Η ίδια ποινή επιβάλλεται όταν η πράξη αφορά τα πρακτικά συνεδριάσεων δικαστηρίου ή δικαστικού συμβουλίου.
2. Αν ο υπαίτιος της πράξης της προηγούμενης παραγράφου σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτο ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα

έτη και χρηματική ποινή εάν το συνολικό περιουσιακό όφελος ή η συνολική ζημία υπερβαίνουν το ποσό των 120.000 ευρώ.

3. Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και χρηματική ποινή τιμωρείται και όποιος άλλος, κατά την εκτέλεση των υπηρεσιακών του καθηκόντων, γίνεται υπαίτιος του εγκλήματος της πρώτης παραγράφου, καθώς και όποιος εν γνώσει κάνει χρήση των πιο πάνω αποφάσεων. Αν συντρέχει η επιβαρυντική περίπτωση της παραγράφου 2 επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και χρηματική ποινή.

Άρθρο 244 του ΠΚ

Παράνομη βεβαίωση ή είσπραξη

δικαιωμάτων του Δημοσίου

Υπάλληλος που εν γνώσει βεβαιώνει ή εισπράττει φόρους, δασμούς, τέλη ή άλλα φορολογήματα, δικαστικά έξοδα ή οποιαδήποτε άλλα δικαιώματα του Δημοσίου που δεν οφείλονται τιμωρείται με φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή.

Άρθρο 252 του ΠΚ

Παραβίαση υπηρεσιακού απορρήτου

1. Υπάλληλος που κατά παράβαση των καθηκόντων του γνωστοποιεί σε άλλον απόρρητα που του εμπιστεύτηκαν ή γνωρίζει λόγω της υπηρεσίας του, τιμωρείται με φυλάκιση και χρηματική ποινή. Η παράβαση αυτή τιμωρείται και αν τελέστηκε μετά την αποχώρηση του υπαλλήλου από την υπηρεσία.
2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και εκείνος που χρησιμοποιεί το υπηρεσιακό απόρρητο εν γνώσει της προέλευσής του, με σκοπό να βλάψει το κράτος ή άλλον.
3. Το υπηρεσιακό απόρρητο κατά το άρθρο αυτό αφορά έγγραφα ή πληροφορίες που με νόμο ή απόφαση της αρμόδιας αρχής έχουν χαρακτηριστεί εμπιστευτικά.

Άρθρο 254 του ΠΚ

Αποσιώπηση λόγου εξαίρεσης

Υπάλληλος για τον οποίο υπάρχει νόμιμος λόγος να εξαιρεθεί σε κάποια υπόθεση και που εν γνώσει του αποσιωπά το περιστατικό αυτό και ενεργεί σ' αυτήν την υπόθεση τιμωρείται με φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή, αν η αποσιώπηση έγινε με σκοπό την αθέμιτη ωφέλεια του ίδιου ή άλλου ή τη βλάβη άλλου. Επιβάλλεται φυλάκιση ή χρηματική ποινή όταν η πράξη τελείται από δικαστικό λειτουργό ή διαιτητή.

Άρθρο 255 του ΠΚ

Αθέμιτη συμμετοχή

Υπάλληλος που άμεσα ή έμμεσα και ιδίως χρησιμοποιώντας άλλο πρόσωπο ή με πράξεις συγκαλυμμένες, πήρε μέρος σε πλειστηριασμό, μίσθωση, δημοπρασία ή σε οποιαδήποτε άλλη πράξη στην οποία ασκεί τα υπηρεσιακά του καθήκοντα, τιμωρείται με φυλάκιση έως τρία έτη και χρηματική ποινή.

Άρθρο 259 του ΠΚ

Παράβαση καθήκοντος

Υπάλληλος που με πρόθεση παραβαίνει τα καθήκοντα της υπηρεσίας του με σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο όφελος ή να βλάψει το κράτος ή κάποιον άλλο τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο έτη ή χρηματική ποινή, αν η πράξη αυτή δεν τιμωρείται με άλλη ποινική διάταξη.

Άρθρο 375 του ΠΚ

Υπεξαίρεση

1. Όποιος ιδιοποιείται παράνομα ξένο (ολικά ή εν μέρει) κινητό πράγμα που περιήλθε στην κατοχή του με οποιονδήποτε τρόπο τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο έτη ή χρηματική ποινή και αν το αντικείμενο είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, με φυλάκιση και χρηματική ποινή. Αν πρόκειται για αντικείμενο που το έχουν εμπιστευθεί στον υπαίτιο λόγω ανάγκης ή λόγω της ιδιότητάς του ως εντολοδόχου, επιτρόπου ή κηδεμόνα του παθόντος ή ως μεσεγγυούχου ή διαχειριστή ξένης περιουσίας, ο υπαίτιος τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή.
2. Αν η αξία του αντικειμένου στην παράγραφο 1 υπερβαίνει συνολικά το ποσό των 120.000 ευρώ ο υπαίτιος τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα έτη και χρηματική ποινή.
3. **Αν η υπεξαίρεση στρέφεται άμεσα κατά του νομικού προσώπου του ελληνικού δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και η αξία του αντικειμένου της υπερβαίνει συνολικά το ποσό των 120.000 ευρώ, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή έως χίλιες ημερήσιες μονάδες. Η πράξη αυτή παραγράφεται μετά είκοσι έτη.**
4. Με το ξένο πράγμα εξομοιώνεται και : **α)** το τίμημα που έλαβε ο υπαίτιος για κινητό πράγμα που του είχαν εμπιστευθεί για να το πουλήσει, καθώς και **β)** το κινητό πράγμα που απέκτησε ο υπαίτιος με χρήματα ή με άλλο πράγμα που του είχαν εμπιστευθεί για να αγοράσει ή να ανταλλάξει αντίστοιχα το πράγμα που απέκτησε.

Άρθρο 385 του ΠΚ

Εκβίαση

1. Όποιος, εκτός από τις περιπτώσεις του άρθρου 380, με σκοπό να αποκομίσει ο ίδιος ή άλλος παράνομο περιουσιακό όφελος, εξαναγκάζει κάποιον με βία ή απειλή σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή από την οποία επέρχεται ζημία στην περιουσία του εξαναγκαζόμενου ή άλλου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή.
2. Αν η πράξη της προηγούμενης παραγράφου τελέστηκε με σωματική βία εναντίον προσώπου ή με απειλές ενωμένες με επικείμενο κίνδυνο σώματος ή ζωής επιβάλλεται κάθειρξη και χρηματική ποινή. Αν από την πράξη επήλθε ο θάνατος κάποιου προσώπου ή βαριά σωματική βλάβη ή αν η πράξη εκτελέστηκε με ιδιαίτερη σκληρότητα εναντίον προσώπου, επιβάλλεται κάθειρξη ισόβια ή πρόσκαιρη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή.
3. Η εκβίαση τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και χρηματική ποινή αν ο υπαίτιος μεταχειρίστηκε βία ή απειλή βλάβης της επιχείρησης, του επαγγέλματος, του λειτουργήματός ή άλλης δραστηριότητας που ασκεί ο εξαναγκαζόμενος ή άλλος ή προσφέρθηκε να παρέχει ή παρέχει προστασία για την αποτροπή πρόκλησης

τέτοιας βλάβης από τρίτον. Αν την παραπάνω πράξη τέλεσε πρόσωπο που διαπράττει τέτοιες πράξεις κατ' επάγγελμα, επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα έτη και χρηματική ποινή.

Άρθρο 386 του ΠΚ

Απάτη

1. Όποιος με την εν γνώσει παράσταση ψευδών γεγονότων σαν αληθινών ή την αθέμιτη απόκρυψη ή παρασιώπηση αληθινών γεγονότων βλάπτει ξένη περιουσία πείθοντας κάποιον σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή με σκοπό από την βλάβη αυτής της περιουσίας να αποκομίσει ο ίδιος ή άλλος παράνομο περιουσιακό όφελος τιμωρείται με φυλάκιση και χρηματική ποινή. Αν η ζημία που προκλήθηκε υπερβαίνει συνολικά το ποσό των 120.000 ευρώ επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα έτη και χρηματική ποινή.

2. Αν η απάτη στρέφεται άμεσα κατά του νομικού προσώπου του ελληνικού δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και η ζημία που προκλήθηκε υπερβαίνει συνολικά το ποσό των 120.000 ευρώ επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή έως χίλιες ημερήσιες μονάδες. Η πράξη αυτή παραγράφεται μετά είκοσι έτη.

Άρθρο 390 του ΠΚ

Απιστία

1. Όποιος κατά παράβαση των κανόνων επιμελούς διαχείρισης προκαλεί εν γνώσει βέβαιη ζημία στην περιουσία άλλου, της οποίας βάσει του νόμου ή δικαιοπραξίας έχει την επιμέλεια ή διαχείριση (ολική ή μερική ή μόνο για ορισμένη πράξη), τιμωρείται με φυλάκιση και χρηματική ποινή. Αν η ζημία που προκλήθηκε υπερβαίνει συνολικά το ποσό των 120.000 ευρώ επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα έτη και χρηματική ποινή.

2. Αν η απιστία στρέφεται άμεσα κατά του νομικού προσώπου του ελληνικού δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και η ζημία που προκλήθηκε υπερβαίνει συνολικά το ποσό των 120.000 ευρώ επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή έως χίλιες ημερήσιες μονάδες. Η πράξη αυτή παραγράφεται μετά είκοσι έτη.

Άρθρο 66 παρ. 1 του ν. 4557/2018 (Α' 139/30-07-2018)

1. Η τέλεση των εγκλημάτων των άρθρων 308 έως 311, 333, 361 και 361Α του Ποινικού Κώδικα σε βάρος υπαλλήλου του Υπουργείου Οικονομικών και της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του ή για λόγους σχετικούς με την εκτέλεση της, συνιστά ιδιαίτερα επιβαρυντική περίπτωση.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το ν. 4619/2019 (Α' 95/11-06-2019) «Κύρωση του Ποινικού Κώδικα» τα άρθρα 308^Α και 361^Α καταργήθηκαν.

Άρθρο 308 του ΠΚ

Σωματική βλάβη

1. Όποιος προξενεί σε άλλον σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας του τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο έτη ή χρηματική ποινή. Αν η κάκωση ή βλάβη της υγείας που του προξένησε είναι εντελώς ελαφρά, τιμωρείται με παροχή κοινωφελούς εργασίας.
2. Για τη δίωξη της πράξης της προηγούμενης παραγράφου απαιτείται έγκληση, εκτός αν ο παθών είναι δημόσιος υπάλληλος και η πράξη τελέστηκε κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του ή για λόγους σχετικούς με την εκτέλεσή της, οπότε η δίωξη είναι αυτεπάγγελτη.
3. Η σωματική βλάβη της παραγράφου 1 δεν είναι άδικη, όταν επιχειρείται με τη συναίνεση του παθόντος και δεν προσκρούει στα χρηστά ήθη.
4. Ο υπαίτιος της πράξης της παραγράφου 1 είναι δυνατό να απαλλαγεί από κάθε ποινή αν παρασύρθηκε στην πράξη από δικαιολογημένη αγανάκτηση, εξαιτίας μιας αμέσως προηγούμενης πράξης που τέλεσε ο παθών εναντίον του ή ενώπιόν του και που ήταν ιδιαίτερα σκληρή ή βάνανυση.

Άρθρο 309 του ΠΚ

Επικίνδυνη σωματική βλάβη

Αν η πράξη του προηγούμενου άρθρου τελέστηκε με τρόπο που μπορούσε να προκαλέσει στον παθόντα κίνδυνο ζωής ή βαριά σωματική βλάβη, επιβάλλεται φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή.

Άρθρο 310 του ΠΚ

Βαριά σωματική βλάβη

1. Όποιος προκαλεί σε άλλον βαριά σωματική βλάβη, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους. Αν επεδίωκε την πρόκληση της βαριάς σωματικής βλάβης, τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα έτη.
2. Βαριά σωματική βλάβη υπάρχει ιδίως αν η πράξη προξένησε στον παθόντα κίνδυνο ζωής ή βαριά και μακροχρόνια αρρώστια ή σοβαρό ακρωτηριασμό ή αν τον εμπόδισε σημαντικά και για πολύ χρόνο να χρησιμοποιεί το σώμα ή τη διάνοιά του.

Άρθρο 311 του ΠΚ

Θανατηφόρα σωματική βλάβη

Αν η σωματική βλάβη είχε επακόλουθο το θάνατο του παθόντος, επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα έτη. Αν ο υπαίτιος επιδίωκε τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος επιβάλλεται κάθειρξη.

Άρθρο 333 του ΠΚ

Απειλή

1. Όποιος προκαλεί σε άλλον τρόμο ή ανησυχία απειλώντας αυτόν με βία ή άλλη παράνομη πράξη ή παράλειψη, τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος ή χρηματική ποινή. Με την ποινή του προηγούμενου εδαφίου τιμωρείται

και όποιος, χωρίς απειλή βίας ή άλλης παράνομης πράξης, προκαλεί σε άλλον τρόμο ή ανησυχία με την επίμονη καταδίωξη ή παρακολούθησή του, όπως ιδίως με την επιδίωξη διαρκούς επαφής με τη χρήση τηλεπικοινωνιακού ή ηλεκτρονικού μέσου ή με επανειλημμένες επισκέψεις στο οικογενειακό, κοινωνικό ή εργασιακό περιβάλλον αυτού, παρά την εκφρασμένη αντίθετη βούλησή του.

2. Επιβάλλεται φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή αν η πράξη τελείται σε βάρος ανηλίκου ή προσώπου που δεν μπορεί να υπερασπιστεί τον εαυτό του, εφόσον τα πρόσωπα αυτά βρίσκονται υπό την επιμέλεια ή την προστασία του δράστη βάσει νόμου, δικαστικής απόφασης ή πραγματικής κατάστασης, συννοικούν με αυτόν ή έχουν με αυτόν σχέση εργασίας ή υπηρεσίας. Η ίδια ποινή επιβάλλεται όταν η πράξη τελείται σε βάρος συζύγου κατά τη διάρκεια του γάμου ή σε βάρος συντρόφου κατά τη διάρκεια της συμβίωσης.

3. Για την ποινική δίωξη της πράξης της παραγράφου 1 απαιτείται έγκληση.

Άρθρο 361 του ΠΚ

Εξύβριση

1. Όποιος, εκτός από τις περιπτώσεις της δυσφήμισης (άρθρα 362 και 363), προσβάλλει την τιμή άλλου με λόγο ή με έργο ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο τιμωρείται με φυλάκιση έως έξι μήνες ή χρηματική ποινή. Αν τελεί την πράξη δημόσια με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσω διαδικτύου, επιβάλλεται φυλάκιση έως ένα έτος ή χρηματική ποινή.

2. Η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 308 έχει και σε αυτή την περίπτωση εφαρμογή.

Άρθρο 159 του ν. 2960/2001 (Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας)

Ποινική δίωξη κατά δημοσίου υπαλλήλου κατά την άσκηση καθηκόντων - αργία

1. Η άσκηση ποινικής δίωξης με την κατηγορία της λαθρεμπορίας, της συμμετοχής ή της συνέργιας σε αυτήν, σε βάρος δημοσίου υπαλλήλου, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, συνεπάγεται την κρίση του από το αρμόδιο όργανο για τη θέση του ή μη σε δυνητική αργία κατόπιν ακρόασής του. Η αμετάκλητη παραπομπή δημοσίου υπαλλήλου στην διαδικασία του ακροατηρίου για ίδια ως άνω αδικήματα συνεπάγεται τη θέση του υπαλλήλου σε υποχρεωτική αργία και λαμβάνει, μέχρι έκδοσης αμετάκλητης απόφασης των ποινικών δικαστηρίων, το ένα τέταρτο (1/4) των αποδοχών του. Σε περίπτωση που θα καταδικαστεί αμετάκλητα τουλάχιστον με ποινή φυλάκισης τριών (3) μηνών, εκπίπτει αυτοδικαίως της υπαλληλικής θέσης. Η καταδίκη σε οποιαδήποτε ποινή για λαθρεμπορία, συνεπάγεται αυτοδικαίως, τις συνέπειες των άρθρων 61 και 63 του Ποινικού Κώδικα. Ο δημόσιος υπάλληλος επανέρχεται αυτοδίκαια στην υπηρεσία αν αθωωθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση και λαμβάνει τις αποδοχές που στερήθηκε κατά το χρόνο της εκτός Υπηρεσίας παραμονής του.....

2.

Άρθρο 56 του ν. 2065/1992

Ρύθμιση υπηρεσιακών θεμάτων οικονομικών υπαλλήλων

1. Υπάλληλοι του Υπουργείου Οικονομικών, που παραπέμφθηκαν να δικάσσουν για το αδίκημα της δωροδοκίας, τίθενται υποχρεωτικώς σε αργία και λαμβάνουν το ένα τέταρτο (1/4) των αποδοχών τους μέχρι εκδόσεως αμετάκλητης δικαστικής αποφάσεως και εκπίπτουν αυτοδικαίως της υπαλληλικής θέσεως τους αν δικάσουν με αμετάκλητη απόφαση. Επανερχονται αυτοδικαίως στην υπηρεσία μόνο εάν αθωωθούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Στην περίπτωση επανόδου στην υπηρεσία ο υπάλληλος δικαιούται των αποδοχών του για τον χρόνο της εκτός υπηρεσίας παραμονής του.

2.

3. Απαγορεύεται σε φοροτεχνικούς υπαλλήλους να τηρούν λογιστικά βιβλία φορολογουμένων ή να παρέχουν σ' αυτούς φορολογικές ή άλλες συμβουλές ή υπηρεσίες γενικά. Οι παραβάτες τιμωρούνται με ποινή φυλακίσεως μέχρι δύο έτη. Σε περίπτωση που ο υπάλληλος καταδικαστεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση απολύεται αυτοδικαίως της υπηρεσίας.

4. Σε περίπτωση υποβολής μηνυτήριας αναφοράς σε οποιαδήποτε Δικαστική Αρχή κατά μέλους επιτροπών που εκδικάζουν φορολογικές διαφορές, για αδίκημα που φέρεται ότι διαπράχθηκε από αυτό κατά την άσκηση των καθηκόντων του σε βάρος του Δημοσίου, δεν ασκείται ποινική δίωξη παρά μόνο με βάση το πόρισμα ειδικού ελέγχου που διατάσσεται από τον Υπουργό των Οικονομικών, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων.

Ο πιο πάνω έλεγχος ενεργείται υποχρεωτικά και η σχετική έκθεση διαβιβάζεται στην αρμόδια δικαστική αρχή μέσα σε ένα χρόνο το αργότερο από τότε που θα περιέλθει η μηνυτήρια αναφορά στο Υπουργείο Οικονομικών. Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων έχουν εφαρμογή και στις κατά την έναρξη τις ισχύος του παρόντος εκκρεμείς σε οποιοδήποτε στάδιο ή βαθμό ποινικές διώξεις, κατά μελών των ανωτέρω επιτροπών, οι οποίες παύουν αυτοδικαίως και συνεχίζονται μόνο με βάση το πόρισμα του ειδικού ελέγχου, εφόσον καταλογίζεται δόλος ή πρόθεση στο διωκόμενο. Κατά τη διάρκεια της προσωρινής αναστολής της ποινικής δίωξης αναστέλλεται και η παραγραφή του ποινικού αδικήματος.

Άρθρο 37 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠοινΔ)

Αυτεπάγγελτη δίωξη

Όταν δεν απαιτείται έγκληση ή αίτηση, η ποινική δίωξη κινείται αυτεπάγγελτα, ύστερα από αναφορά, μήνυση ή άλλη πληροφορία ότι διαπράχθηκε αξιόποινη πράξη.

Άρθρο 38 του ΚΠοινΔ

Υποχρέωση για την ανακοίνωση αξιόποινης πράξης

1. Οι ανακριτικοί υπάλληλοι οφείλουν να ανακοινώσουν χωρίς χρονοτριβή στον αρμόδιο εισαγγελέα ο,τιδήποτε πληροφορούνται με κάθε τρόπο για αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως.
2. Οι υπόλοιποι δημόσιοι υπάλληλοι, καθώς και εκείνοι στους οποίους ανατέθηκε προσωρινά δημόσια υπηρεσία, έχουν την ίδια υποχρέωση για τις αξιόποινες πράξεις της παρ. 1, αν πληροφορήθηκαν γι' αυτές κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.
3. Η ανακοίνωση γίνεται γραπτώς και πρέπει να περιέχει όλα τα στοιχεία που υπάρχουν και αφορούν την

Άρθρο 42 του ΚΠοινΔ

Μήνυση αξιόποινων πράξεων

1. Εκτός από αυτόν που αδικήθηκε και οποιοσδήποτε άλλος έχει το δικαίωμα να καταγγείλει στην αρχή τις αξιόποινες πράξεις που διώκονται αυτεπαγγέλτως, τις οποίες πληροφορήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο.
2. Η μήνυση γίνεται απευθείας στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, αλλά και στους άλλους ανακριτικούς υπαλλήλους, είτε από τον ίδιο το μηνυτή είτε από ειδικό πληρεξούσιο. Το έγγραφο της πληρεξουσιότητας μπορεί να δοθεί και με απλή έγγραφη δήλωση. Η γνησιότητα της υπογραφής του εντολέα πρέπει να βεβαιώνεται από οποιαδήποτε δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή ή δικηγόρο. Το έγγραφο της πληρεξουσιότητας προσαρτάται στην έκθεση για την κατάθεση της μήνυσης. Μπορεί επίσης η μήνυση να γίνει και προφορικά οπότε συντάσσεται έκθεση.
3. Αν η μήνυση έγινε σε ανακριτικό υπάλληλο, αυτός τη στέλνει χωρίς χρονοτριβή στον αρμόδιο για την ποινική δίωξη εισαγγελέα.
4. Η κατάθεση της μήνυσης μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του Π.Δ. 150/2001. Οι λεπτομέρειες και οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Άρθρο 43 του ΚΠοινΔ

Έναρξη ποινικής δίωξης

Τρόποι κίνησης. Αρχαιοθέτηση.

1. Ο εισαγγελέας όταν λάβει τη μήνυση ή την αναφορά, κινεί την ποινική δίωξη, παραγγέλλοντας ανάκριση ή εισάγοντας την υπόθεση με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, όπου αυτό προβλέπεται ή διαβιβάζοντας τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών στην περίπτωση της επόμενης παραγράφου ή υποβάλλοντας αίτηση για την έκδοση ποινικής διαταγής (άρθρο 409). Στα κακουργήματα ή πλημμελήματα αρμοδιότητας τριμελούς πλημμελειοδικείου, καθώς και στα πλημμελήματα αρμοδιότητας τριμελούς εφετείου (άρθρο 111 παρ. 6), κινεί την ποινική δίωξη μόνο εφόσον έχουν ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση ή αυτεπάγγελτη προανάκριση κατά το άρθρο 245 παρ. 2 και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την κίνησή της. Αν έχει προηγηθεί ένορκη διοικητική εξέταση ή υπάρχει πόρισμα ή έκθεση ελέγχου του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ή του Σώματος ή Υπηρεσίας Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 3074/2002 και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη, μπορεί να μην ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση, εφόσον η ποινική δίωξη που πρόκειται να ασκηθεί αναφέρεται σε πράξεις ίδιες με εκείνες για τις οποίες διενεργήθηκε η Ε.Δ.Ε. ή αναφέρονται στο πόρισμα ή την έκθεση ελέγχου.
2. Αν διενεργήθηκε προκαταρκτική εξέταση ή αυτεπάγγελτη προανάκριση κατά το άρθρο 245 παρ. 2 ή ένορκη διοικητική εξέταση ή υπάρχει πόρισμα ή έκθεση αρμόδιας κατά τον νόμο για έλεγχο αρχής για πλημμέλημα των προσώπων του άρθρου 111 παρ. 6, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών κινεί την ποινική δίωξη διαβιβάζοντας τη

δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών με σχέδιο κλητηρίου θεσπίσματος. Αν ο εισαγγελέας εφετών κρίνει ότι δεν συντρέχουν επαρκείς ενδείξεις για την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο με απευθείας κλήση, υποβάλλει σχετική πρόταση στο συμβούλιο εφετών.

3. Αν η μήνυση ή η αναφορά δεν στηρίζεται στο νόμο ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία της ή ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών τη θέτει στο αρχείο και, υποβάλλοντας τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών, αναφέρει σε αυτόν τους λόγους για τους οποίους δεν άσκησε ποινική δίωξη. Ο τελευταίος, αν δεν συμφωνεί, έχει υποχρέωση να παραγγείλει προκαταρκτική εξέταση αν πρόκειται για κακούργημα ή πλημμέλημα για το οποίο αυτή είναι υποχρεωτική, είτε την άσκηση ποινικής δίωξης στις λοιπές περιπτώσεις.

4. Αν έχει διενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση ή αυτεπάγγελτη προανάκριση κατά το άρθρο 245 παρ. 2 ή ένορκη διοικητική εξέταση ή υπάρχει πόρισμα ή έκθεση αρμόδιας κατά τον νόμο για έλεγχο αρχής και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών κρίνει ότι δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη, θέτει την υπόθεση στο αρχείο και, υποβάλλοντας τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών, αναφέρει σε αυτόν τους λόγους για τους οποίους δεν άσκησε ποινική δίωξη. Ο τελευταίος, αν δεν συμφωνεί, έχει δικαίωμα να παραγγείλει την άσκηση ποινικής δίωξης, εκθέτοντας στην παραγγελία του συνοπτικά τους λόγους που την δικαιολογούν.

5. Μήνυση ή η αναφορά η οποία υποβάλλεται με οποιονδήποτε τρόπο ανωνύμως ή με ανύπαρκτο όνομα, τίθεται αμέσως στο αρχείο από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών και εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζονται στην παράγραφο 3. Όταν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που μνημονεύονται ειδικά στην παραγγελία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, διατάσσει τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης.

6. Ο αρμόδιος εισαγγελέας ανασύρει τη δικογραφία από το αρχείο μόνον όταν αναφέρονται νέα πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία ή γίνεται επίκληση αυτών, τα οποία δικαιολογούν κατά την κρίση του την επανεξέταση της υπόθεσης. Στην περίπτωση αυτή καλεί τον μηνυόμενο ή αυτόν σε βάρος του οποίου διενεργήθηκε προκαταρκτική εξέταση για παροχή εξηγήσεων.

Άρθρο 64 παρ. 4 του ν. 4603/2019 (Α' 48/14-03-2019)

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4389/2016

4. Η παρ. 4 του άρθρου 33 του ν. 4389/2016 (Α' 94) αντικαθίσταται ως εξής :

«**4.** Για τα αδικήματα που διώκονται κατ' έγκληση και φέρεται ότι, διαπράχθηκαν από υπάλληλο της Α.Α.Δ.Ε. κατά την εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων του και σε σχέση με αυτά, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 275, 409-413 και 417-424 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με την πρόσφατη κύρωση του ΚΠοινΔ(ν. 4620/2019, Α' 96/11-06-2019) επήλθαν αλλαγές σε μερικά εκ των ανωτέρω άρθρων.

Άρθρο 275 του ΚΠοινΔ

Στα αυτόφωρα εγκλήματα

1. Προκειμένου για αυτόφωρα κακούργηματα και πλημμέληματα οι ανακριτικοί υπάλληλοι του άρθρου 31, καθώς και κάθε αστυνομικό όργανο, έχουν υποχρέωση, ενώ οποιοσδήποτε πολίτης το δικαίωμα, να συλλάβουν

το δράστη, τηρώντας τις διατάξεις του Συντάγματος και του άρθρου 279 του κώδικα για την άμεση προσαγωγή του στον εισαγγελέα.

2. Στα εγκλήματα που διώκονται με έγκληση δεν επιτρέπεται η σύλληψη, εκτός αν προηγουμένως υποβληθεί η έγκληση, έστω και προφορικά, σε εκείνον που έχει δικαίωμα να συλλάβει το δράστη.

3. Στα αυτόφωρα κακουργήματα και πλημμελήματα ο αρμόδιος εισαγγελέας πλημμελειοδικών έχει το δικαίωμα να εκδίδει εναντίον του δράστη που διώκεται ένταλμα σύλληψής του, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 276 και 277. Το ένταλμα αυτό μπορεί ο εισαγγελέας να το ανακαλεί ή να το καταργεί.

Άρθρο 409 του ΚΠοινΔ

Ποινική διαταγή επί πλημμελημάτων.

Στα πλημμελήματα που υπάγονται στην αρμοδιότητα του μονομελούς πλημμελειοδικείου και για τα οποία απειλείται ποινή φυλάκισης μέχρι ενός έτους ή χρηματική ποινή ή και οι δύο ποινές, αν ο εισαγγελέας που ασκεί την ποινική δίωξη κρίνει ότι το υφιστάμενο αποδεικτικό υλικό δεν καθιστά αναγκαία τη διεξαγωγή ακροαματικής διαδικασίας για την περαιτέρω διακρίβωση των περιστατικών που θεμελιώνουν την ενοχή του κατηγορουμένου, υποβάλλει αίτηση για την έκδοση ποινικής διαταγής συντάσσοντας κατηγορητήριο.

Άρθρο 410 του ΚΠοινΔ

Παραπομπή της αίτησης στην τακτική διαδικασία ή έκδοση απόφασης.

Αν ο δικαστής, στον οποίο υποβάλλεται η αίτηση για έκδοση ποινικής διαταγής, θεωρεί ότι τα στοιχεία που προσκομίζονται δεν είναι επαρκή για την ενοχή του κατηγορουμένου, παραπέμπει την υπόθεση στην τακτική διαδικασία. Αν όμως θεωρεί ότι τα στοιχεία που προσκομίζονται είναι επαρκή για την ενοχή του κατηγορουμένου, εκδίδει χωρίς προηγούμενη ακρόαση του κατηγορουμένου σε δημόσια συνεδρίαση ποινική διαταγή με την οποία επιβάλλει σε αυτόν χρηματική ποινή μειωμένη τουλάχιστον κατά τα δύο τρίτα (2/3) σε σχέση με το οριζόμενο στον νόμο πλαίσιο ποινής ή ποινή φυλάκισης μέχρι τριών μηνών με υφ' όρο αναστολή αυτής.

Άρθρο 411 του ΚΠοινΔ

Περιεχόμενο ποινικής διαταγής.

Η ποινική διαταγή περιέχει τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 140 περ. α' έως γ', ακριβή καθορισμό της πράξης για την οποία εκδόθηκε με μνεία του άρθρου του ποινικού νόμου που την προβλέπει και την ποινή που επιβλήθηκε.

Άρθρο 412 του ΚΠοινΔ

Αντιρρήσεις κατά της ποινικής διαταγής.

Κατά της ποινικής διαταγής εκείνος που καταδικάστηκε μπορεί να υποβάλλει, μέσα σε δέκα πέντε ημέρες από την επίδοσή της, αντιρρήσεις με έκθεση που συντάσσει ο γραμματέας του δικαστηρίου που εξέδωσε την διαταγή ή ο γραμματέας του ειρηνοδικείου του τόπου διαμονής του.

Άρθρο 413 του ΚΠοινΔ

Συζήτηση στο ακροατήριο.

Αν οι αντιρρήσεις προβληθούν εμπρόθεσμα σύμφωνα με το άρθρο 412, η απόφαση που εκδόθηκε ανατρέπεται και η υπόθεση εισάγεται για να συζητηθεί με την κοινή διαδικασία ύστερα από προηγούμενη κλήτευση του κατηγορουμένου (άρθρο 166).

Άρθρο 417 του ΚΠοινΔ

Άμεση παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο.

Αν ο δράστης οποιουδήποτε πλημμελήματος έχει συλληφθεί επ' αυτοφώρω, ακολουθείται η διαδικασία που αναφέρεται στα επόμενα άρθρα, εκτός αν ο εισαγγελέας κρίνει ότι συντρέχουν λόγοι να μην εφαρμοστεί αυτή η διαδικασία.

Άρθρο 418 του ΚΠοινΔ

Διαδικασία.

1. Ο ανακριτικός υπάλληλος ή το αστυνομικό όργανο που συνέλαβε τον δράστη επ' αυτοφώρω έχει την υποχρέωση να τον φέρει αμέσως ή, αν η σύλληψη έγινε έξω από την έδρα του δικαστηρίου, μέσα στον απόλυτα αναγκαίο για τη μεταφορά χρόνο, στον αρμόδιο εισαγγελέα μαζί με την έκθεση για τη σύλληψη και η βεβαίωση του εγκλήματος, που πρέπει υποχρεωτικά να τη συντάξει. Ο εισαγγελέας μπορεί να παραπέμψει τον κατηγορούμενο αμέσως, χωρίς γραπτή προδικασία, στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου που συνεδριάζει την ημέρα εκείνη, το οποίο και ασχολείται αμέσως με την εκδίκαση της κατηγορίας. Αν κατά την ημέρα αυτή δεν συνεδριάζει το αρμόδιο δικαστήριο, ορίζεται έκτακτη δικάσιμη για την ίδια ημέρα ή, όταν υπάρχει απόλυτη αδυναμία συγκρότησης του δικαστηρίου αυθημερόν, για την επόμενη ημέρα. Ο εισαγγελέας γνωστοποιεί προφορικά τα στοιχεία της κατηγορίας στον κατηγορούμενο χωρίς να απαιτείται η κοινοποίηση σε αυτόν κλητηρίου θεσπίσματος. Για την παραπάνω γνωστοποίηση συντάσσεται και προσαρτάται στη δικογραφία συνοπτική έκθεση που υπογράφεται από τον εισαγγελέα, τον γραμματέα και τον κατηγορούμενο και σε περίπτωση ανάγκης μόνο από τον εισαγγελέα.
2. Αν το πλημμέλημα υπάγεται στην αρμοδιότητα του μονομελούς πλημμελειοδικείου και αυτό συνεδριάζει την ημέρα που τελέστηκε το πλημμέλημα στην περιφέρεια του τόπου της τέλεσης, ο κατηγορούμενος μετά τη σύλληψή του κατά την παρ. 1 προσάγεται χωρίς χρονοτριβή στο δικαστήριο, το οποίο και δικάζει αμέσως την υπόθεση που εισάγεται από τον εισαγγελέα, ο οποίος και παρίσταται στην συνεδρίαση.

3. Αν το πλημμέλημα διώκεται μόνο με έγκληση, αυτή μπορεί να υποβληθεί και προφορικά σ' εκείνους που έχουν τη δυνατότητα να συλλάβουν τον δράστη αυτόφωρου εγκλήματος, οπότε η σχετική δήλωση περιλαμβάνεται στην έκθεση για τη σύλληψη (άρθρο 275 παρ. 2).

Άρθρο 419 του ΚΠοινΔ

Κράτηση του κατηγορουμένου.

Αν η εκδίκαση της υπόθεσης πρόκειται να γίνει την επόμενη ημέρα, ο εισαγγελέας μπορεί να διατάξει την κράτηση του κατηγορουμένου στο αστυνομικό κρατητήριο, αλλά αυτή δεν επιτρέπεται να παραταθεί περισσότερο από είκοσι τέσσερις ώρες από την προσαγωγή. Αν μέσα σε αυτήν την προθεσμία δεν καταστεί δυνατή για οποιονδήποτε λόγο η σύγκληση του δικαστηρίου και η εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας παραπέμπει την υπόθεση στην τακτική διαδικασία.

Άρθρο 420 του ΚΠοινΔ

Κλήτευση των συναιτίων.

Αν η εκδίκαση της υπόθεσης δεν πρόκειται να γίνει την ίδια μέρα κατά την οποία ο δράστης προσάγεται ενώπιον του εισαγγελέα, ο εισαγγελέας μπορεί να παραπέμψει στο ακροατήριο μαζί με τον κατηγορούμενο και τους άλλους συναιτίους που δεν έχουν συλληφθεί. Ο ίδιος τότε σε αυτήν την περίπτωση φροντίζει να επιδοθεί σε αυτούς κλητήριο θέσπισμα χωρίς την τήρηση καμίας προθεσμίας.

Άρθρο 421 του ΚΠοινΔ

Κλήτευση μαρτύρων.

1. Εκείνος που σύμφωνα με το άρθρο 418 πραγματοποίησε τη σύλληψη έχει υποχρέωση να κλητεύσει προφορικά τους μάρτυρες, καθώς και αυτούς που προτείνονται από τον κατηγορούμενο (άρθρο 327 παρ. 1), αναφέροντας την κλήτευση αυτή στην έκθεση σύλληψης. Αν η εκδίκαση της υπόθεσης πρόκειται να γίνει την επόμενη μέρα της προσαγωγής του κατηγορουμένου στον εισαγγελέα, μπορεί αυτός να διατάξει την προφορική επίσης κλήτευση των μαρτύρων, ακόμη και με τη φροντίδα εκείνου που συνέλαβε τον δράστη.
2. Στους μάρτυρες που καλούνται με αυτό τον τρόπο επιβάλλεται σε περίπτωση απείθειας οι ποινές που ορίζονται για τους λιπομάρτυρες και η βίαιη προσαγωγή, η οποία διατάσσεται από το δικαστήριο και εκτελείται χωρίς χρονοτριβή, ακόμα και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης.
3. Εκείνος που πραγματοποίησε τη σύλληψη δεν εξετάζεται ως μάρτυρας, παρά διαβάζεται στο ακροατήριο η έκθεσή του για τη σύλληψη και για τη βεβαίωση του εγκλήματος. Μπορεί όμως το δικαστήριο, με αίτηση του εισαγγελέα ή ενός από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως, να επιτρέψει την εξέτασή του.
4. Τα δικαιώματα και τα οδοιπορικά των μαρτύρων εκκαθαρίζονται από εκείνον που διευθύνει τη συζήτηση και πληρώνονται κατά τις κοινές διατάξεις.

Άρθρο 422 του ΚΠοινΔ

Παράσταση για την υποστήριξη της κατηγορίας.

Ο παριστάμενος για την υποστήριξη της κατηγορίας έχει τη δυνατότητα να φέρει μάρτυρες χωρίς να τους γνωστοποιήσει προηγουμένως στον κατηγορούμενο.

Άρθρο 423 του ΚΠοινΔ

Δικαιώματα κατηγορουμένου.

Αν το ζητήσει ο κατηγορούμενος, το δικαστήριο πρέπει να του διορίσει συνήγορο. Οφείλει επίσης να αναβάλλει την εκδίκαση της υπόθεσης μέσα σε τρεις ημέρες, αν το ζητήσει ο κατηγορούμενος, για να ετοιμάσει την υπεράσπισή του και να αποφανθεί συγχρόνως για την άρση ή τη διατήρηση της κράτησής του. Ο διευθύνων τη συνεδρίαση ενημερώνει τον κατηγορούμενο για τα δικαιώματά του αυτά.

Άρθρο 424 του ΚΠοινΔ

Αναβολή για ισχυρότερες αποδείξεις.

Το δικαστήριο μπορεί να αναβάλλει μία μόνο φορά της συζήτηση σε ρητή δικάσιμο, που δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από δεκαπέντε ημέρες για ισχυρότερες αποδείξεις ή για να κλητευθούν και οι συναίτιοι εκείνου που έχει συλληφθεί, αν αυτοί παραπέμφθηκαν μαζί του στο ακροατήριο σύμφωνα με το άρθρο 420, αλλά δεν κλητεύθηκαν. Σε αυτήν την περίπτωση το δικαστήριο διατάσσει την άρση της κράτησης και αν το κρίνει απολύτως αναγκαίο επιβάλλει περιοριστικούς όρους στον κατηγορούμενο, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 283.

Άρθρο 17 του ν. 4174/2013 όπως ισχύει Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας

Διαφύλαξη πληροφοριών - απόρρητο

1. Πρόσωπα που είναι ή έχουν διατελέσει υπάλληλοι της Φορολογικής Διοίκησης και εν γένει του Υπουργείου Οικονομικών ή συνδέονται ή συνδέονταν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ή έργου με αυτά, καθώς και οποιοδήποτε πρόσωπο, στο οποίο έχουν ή είχαν ανατεθεί αρμοδιότητες ή καθήκοντα της Φορολογικής Διοίκησης οφείλουν να τηρούν ως απόρρητα όλα τα στοιχεία και πληροφορίες φορολογουμένων, τα οποία περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, και δύναται να τα αποκαλύπτουν μόνο στα ακόλουθα πρόσωπα:

α) άλλους υπαλλήλους της φορολογικής διοίκησης, μέλη του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και δικηγόρους του Δημοσίου στο πλαίσιο εκτέλεσης των καθηκόντων τους,

β) διωκτικές αρχές στο πλαίσιο διερεύνησης ή δίωξης αδικημάτων,

γ) δικαστικές αρχές στο πλαίσιο εκδίκασης «οποιασδήποτε ποινικής ή φορολογικής υπόθεσης ή αστικής υπόθεσης με διάδικο το Δημόσιο ή Φορέα της Γενικής Κυβέρνησης»,

δ) φορολογικές αρχές της αλλοδαπής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διεθνείς συμβάσεις, το ν. 4170/2013 στον οποίο ενσωματώθηκαν οι διατάξεις της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας, τα άρθρα 295-319 του ν. 4072/2012 (Α' 86) με τα οποία ενσωματώθηκαν οι διατάξεις της οδηγίας

2010/24/ΕΕ σχετικά με την αμοιβαία συνδρομή για την είσπραξη απαιτήσεων σχετικών με φόρους, δασμούς και άλλα μέτρα καθώς και τη νομοθεσία για τη δικαστική συνδρομή,

ε) υπηρεσίες των φορέων Γενικής Κυβέρνησης, εφόσον κρίνεται αναγκαίο από τη Φορολογική Διοίκηση, προκειμένου να προσδιοριστούν οι υποχρεώσεις, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, των φορολογουμένων προς αυτούς τους φορείς και να εντοπιστούν πηγές αποπληρωμής των απαιτήσεων τους,

στ) σε εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους δημοσίων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ. και δημοσίων οργανισμών με αρμοδιότητα διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου χρηματοδοτήσεων και ενισχύσεων ή επιδοτήσεων από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους,

ζ) σε διαζευγμένους ή συζύγους σε διάσταση και σε ανιόντες και κατιόντες, για τον καθορισμό διατροφής κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, για τα στοιχεία που αναγράφονται ρητά σε αυτήν,

η) στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της που ορίζονται στο ν. 3691/2008, όπως ισχύει,

θ) σε τρίτους, κατόπιν αιτιολογημένης εισαγγελικής παραγγελίας, ότι δεν συντρέχει περίπτωση φορολογικού απορρήτου,

ι) σε φορολογουμένους που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, κατόπιν αιτήσεως τους, και μόνο καθ' ο μέρος αυτό είναι απολύτως αναγκαίο, προκειμένου να διακριβωθεί η φορολογική ή επαγγελματική υπόσταση άλλου φορολογουμένου που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα,

ια) σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε. «ΗΔΙΚΑ ΑΕ» του ν. 3607/2007 (Α' 245) για σκοπούς υλοποίησης προγραμμάτων κοινωνικού χαρακτήρα της Γενικής Γραμματείας Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή άλλων προβλέψεων παροχών κοινωνικού χαρακτήρα, καθώς και σχετικών προβλέψεων παροχών υγείας σε ομάδες πληθυσμού από το Υπουργείο Υγείας και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της,

ιβ) Στον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης στο πλαίσιο ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών, που διενεργούνται από αυτόν, σε εξουσιοδοτημένους προς τούτο υπαλλήλους του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης στο πλαίσιο ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών, που διενεργούνται από αυτό, ή κατόπιν εντολής του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, καθώς και σε εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους των ιδιαίτερων Σωμάτων και Υπηρεσιών Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 3074/2002 (Α' 296) στο πλαίσιο ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών, που διενεργούνται κατόπιν εντολής του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης.

ιγ) Στα πρόσωπα και τα όργανα της παρ. 1 του άρθρου 3 και 3Α του Ν. 3213/2003 (Α' 309), όπως εκάστοτε ισχύει, στο πλαίσιο ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των υπόχρεων του άρθρου 1 του ίδιου νόμου. Τα στοιχεία χορηγούνται αποκλειστικά για τα ελεγχόμενα πρόσωπα αρμοδιότητάς τους και αφορούν μόνον τα ελεγχόμενα έτη,

ιδ) Σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού, Προγραμματισμού και Ηλεκτρονικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για την άσκηση έργου του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων σε θέματα που

αφορούν όλες τις βαθμίδες της τυπικής και της μη τυπικής εκπαίδευσης και των εποπτευόμενων φορέων του, καθώς και σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της Χώρας, για τα θέματα του Ε.Λ.Κ.Ε.,

ιε) Σε διατραπεζικές εταιρείες που διαχειρίζονται αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς χάριν των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, για τον σκοπό ενημέρωσης των αρχείων δεδομένων που τηρούν. Για την ενημέρωση των αρχείων δεδομένων της παρούσας περίπτωσης χορηγούνται αποκλειστικά τα ακόλουθα στοιχεία και πληροφορίες φορολογουμένων:

αα) ως προς τα φυσικά πρόσωπα, ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.), η Δ.Ο.Υ. στην οποία υποβάλλεται η δήλωση φορολογίας εισοδήματος το όνομα, το επώνυμο, το όνομα και επώνυμο πατέρα, το όνομα και επώνυμο μητέρας ο ταχυδρομικός κώδικας,

ββ) ως προς τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.), η Δ.Ο.Υ. στην οποία υποβάλλεται η δήλωση φορολογίας Εισοδήματος η επωνυμία, ο διακριτικός τίτλος και η έδρα.

ιστ) Σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δημόσιες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αμιγείς ή μικτές επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. και των συνδέσμων δήμων, δημόσιους οργανισμούς, καθώς και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, στα οποία το κράτος είναι μέτοχος ή τα οποία επιχορηγούνται τακτικώς από κρατικούς πόρους ή τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος στοιχεία και πληροφορίες μητρώου φορολογουμένων, κατόπιν υποβολής πλήρως αιτιολογημένου αιτήματος εφόσον κρίνεται αναγκαίο από τη Φορολογική Διοίκηση για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Ως στοιχεία και πληροφορίες μητρώου για την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης νοούνται τα στοιχεία και οι πληροφορίες που τηρούνται στο Υποσύστημα Μητρώου Φορολογουμένων της Α.Α.Δ.Ε.,

1Α. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. δύναται να ορίζεται αποζημίωση για το διοικητικό κόστος που η Φορολογική Διοίκηση αναλαμβάνει κατά τη χορήγηση των στοιχείων στα πρόσωπα των περιπτώσεων ιε' και ιστ' της παραγράφου 1.

Με την ίδια απόφαση προσδιορίζεται το ύψος και ο τρόπος καταβολής της αποζημίωσης, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα.

2. Τα πρόσωπα της παραγράφου 1 χορηγούν σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) ή σε εξουσιοδοτημένα πρόσωπα από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), προσωποποιημένα στοιχεία ανά ΑΦΜ, καθώς και συγκεντρωτικά στοιχεία, τα οποία τηρούνται στη Φορολογική Διοίκηση, με την υποχρέωση χρήσης αυτών, αποκλειστικά για το σκοπό για τον οποίο ζητούνται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΛ.ΣΤΑΤ. και σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 8 του Ν. 3832/2010, όπως ισχύει.

3. Τα πρόσωπα, τα οποία λαμβάνουν γνώση απόρρητων στοιχείων ή πληροφοριών, σύμφωνα με την παράγραφο 1, οφείλουν να τηρούν το απόρρητο, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Η χρήση των πληροφοριών και στοιχείων γίνεται αποκλειστικά και μόνο για την επίτευξη του σκοπού, για τον οποίο χορηγήθηκαν.

4. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις άρσης του απορρήτου, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 5, κάθε πρόσωπο στο οποίο περιέρχονται πληροφορίες ή στοιχεία, τα οποία προστατεύονται με φορολογικό απόρρητο οφείλει να μην τα αποκαλύπτει και να επιστρέφει στη Φορολογική Διοίκηση τυχόν έγγραφα που περιήλθαν στην κατοχή του και περιλαμβάνουν τέτοιες πληροφορίες ή στοιχεία.

5. Στοιχεία ή πληροφορίες σχετικά με φορολογούμενο είναι δυνατόν να αποκαλύπτονται σε τρίτο, κατόπιν αιτήσεως, με την έγγραφη συναίνεση του φορολογουμένου.
6. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων προσδιορίζεται η εφαρμογή του πλαισίου και των πολιτικών ασφαλείας του Υπουργείου Οικονομικών για την τήρηση του φορολογικού απορρήτου: α) από τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου και της περίπτωσης α' της παραγράφου 1, β) από τα πρόσωπα όλων των περιπτώσεων, πλην της περίπτωσης α' της παραγράφου 1, το σύστημα καταχώρισης και παρακολούθησης χορήγησης απόρρητων στοιχείων ή πληροφοριών σε πρόσωπα εντός και εκτός της φορολογικής διοίκησης και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 26 του ν. 4174/2013 όπως ισχύει

Επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο

«1. Οι υποθέσεις που ελέγχονται κατά προτεραιότητα, επιλέγονται με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου, στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης ή, εξαιρετικά, με βάση άλλα κριτήρια, τα οποία καθορίζονται από τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και δεν δημοσιοποιούνται».

«2.α. Με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, η οποία εκδίδεται έως το τέλος κάθε έτους και δύναται να τροποποιηθεί οποτεδήποτε, καθορίζεται ο αριθμός των μερικών ή και πλήρων ελέγχων που θα διενεργούνται εντός του επόμενου έτους κατά προτεραιότητα, με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου, στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με βάση άλλα κριτήρια, σύμφωνα με την προηγούμενη περίπτωση, λαμβανομένου υπόψη του αριθμού των ελεγκτών κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης και του αριθμού των διενεργηθέντων ελέγχων κατά τους προηγούμενους δώδεκα μήνες από τον μήνα έκδοσης της απόφασης. Στην απόφαση ορίζεται, επίσης, το ποσοστό των πλήρων και μερικών ελέγχων για φορολογικά έτη, χρήσεις, υποθέσεις, περιόδους ή υποχρεώσεις που αφορούν στην τελευταία πενταετία, συμπεριλαμβανομένου και του έτους έκδοσης της απόφασης, το οποίο δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσοστού 70% του συνόλου πλήρων και μερικών ελέγχων, αντίστοιχα, των κατά προτεραιότητα ελεγχόμενων υποθέσεων, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα. Ειδικά, για το έτος 2016 το ανωτέρω ποσοστό ορίζεται σε 50% και για το έτος 2017 σε 60%.

β. Για ελέγχους που διενεργούνται από 1.1.2018, ποσοστό τουλάχιστον 75% των ελέγχων που ορίζονται στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου, αφορούν κατ' αρχήν σε ελέγχους της τελευταίας τριετίας για τις οποίες έχει λήξει η προθεσμία υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Οι έλεγχοι του προηγούμενου εδαφίου μπορούν να επεκτείνονται στα δύο προηγούμενα, έβραν της τελευταίας τριετίας, φορολογικά έτη ή χρήσεις, με βάση κριτήρια κατά τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο».

***** Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 26, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 61 του ν. 4342/2015, Α 143, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4346/2015, Α' 152, αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 77 του ν. 4472/2017, Α' 74/19.5.2017.**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

[Άρθρα 104, 105 και 106 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα](#)

Άρθρο 104 : Για πράξεις και παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου, που ανάγονται σε έννομες σχέσεις του ιδιωτικού δικαίου ή σχετικές με την ιδιωτική του περιουσία, το δημόσιο ευθύνεται κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα για τα νομικά πρόσωπα.

Άρθρο 105 : Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παραλείψη έγινε κατά παράβαση διάταξης, που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος. Μαζί με το δημόσιο ευθύνεται εις ολόκληρον και το υπαίτιο πρόσωπο, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για την ευθύνη των υπουργών.

Άρθρο 106 : Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων άρθρων εφαρμόζονται και για την ευθύνη των δήμων, των κοινοτήτων ή των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων που βρίσκονται στην υπηρεσία τους.

Άρθρο 38 του ΥΚ όπως ισχύει

Αστική ευθύνη

1. Ο υπάλληλος ευθύνεται έναντι του Δημοσίου για κάθε ζημιά την οποία προξένησε σε αυτό από δόλο ή βαρεία αμέλεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του. Ο υπάλληλος ευθύνεται επίσης για την αποζημίωση την οποία κατέβαλε το Δημόσιο σε τρίτους για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, εφόσον οφείλονται σε δόλο ή βαρεία αμέλεια. Ο υπάλληλος δεν ευθύνεται έναντι των τρίτων για τις ανωτέρω πράξεις ή παραλείψεις του.
2. Σε περίπτωση δόλου του υπαλλήλου, αυτός παραπέμπεται υποχρεωτικώς στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Σε περίπτωση βαρείας αμέλειας, αν ο υπάλληλος παραπεμφθεί, το Ελεγκτικό Συνέδριο, εκτιμώντας τις ειδικές περιστάσεις, μπορεί να καταλογίσει σε αυτόν μέρος μόνο της ζημιάς που επήλθε στο Δημόσιο ή της αποζημίωσης που το τελευταίο υποχρεώθηκε να καταβάλει.
3. Αν περισσότεροι υπάλληλοι προξένησαν από κοινού ζημιά στο Δημόσιο, ευθύνονται εις ολόκληρον κατά τις διατάξεις του Αστικού Δικαίου.
4. Η αξίωση του Δημοσίου κατά υπαλλήλων του για αποζημίωση στις περιπτώσεις της παρ. 1 παραγράφεται σε πέντε (5) έτη. Στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου της παρ. 1, η πενταετία αρχίζει αφότου το αρμόδιο όργανο για την υποβολή της αίτησης καταλογισμού έλαβε γνώση της ζημιάς και του λόγου αυτής, και στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου, αφότου το Δημόσιο κατέβαλε την αποζημίωση.
5. Η αστική ευθύνη των δημοσίων υπολόγων και των διατακτών διέπεται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις.
6. Ειδικές διατάξεις για την προσωπική αστική ευθύνη των δημοσίων υπαλλήλων έναντι των τρίτων διατηρούνται σε ισχύ.

Άρθρο 68 του ν. 4129/2013 όπως ισχύει

Αστική ευθύνη υπαλλήλων Δημοσίου

1. Κάθε δημόσιος υπάλληλος, ανεξάρτητα από την κατά το άρθρο 44 ευθύνη των δημοσίων υπολόγων, ευθύνεται για κάθε θετική ζημιά που επήλθε στο Δημόσιο από δόλο ή αμέλεια, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

2. Αν περισσότεροι υπάλληλοι προξένησαν από κοινού τη ζημία στο Δημόσιο, ευθύνονται εις ολόκληρον.
3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται στους υπουργούς όσον αφορά την εν γένει άσκηση των καθηκόντων τους και στους λοιπούς διατάκτες μόνο για τις δαπάνες που εντέλλονται από αυτούς. Στους λειτουργούς αυτούς εφαρμόζονται οι διατάξεις περί ευθύνης τους.
4. Για την ευθύνη κατά το παρόν άρθρο το Ελεγκτικό Συνέδριο αποφαινεται ύστερα από αίτηση του Γενικού Επιτρόπου σε αυτό, ο οποίος ενεργεί είτε κατόπιν εγγράφου του οικείου Υπουργού είτε αυτεπαγγέλτως, εφόσον η ευθύνη προκύπτει από τα στοιχεία που υποβάλλονται κατά νόμο στο Ελεγκτικό Συνέδριο.
5. Το Ελεγκτικό Συνέδριο μόνο σε περίπτωση ευθύνης από αμέλεια και ανάλογα με τις περιστάσεις δύναται να καταλογίσει τον υπάλληλο και για μέρος μόνο της θετικής ζημίας που επήλθε στο Δημόσιο.
6. Εφόσον οι υπάλληλοι καταβάλουν το ποσό που τους καταλογίστηκε, υπεισέρχονται κατά το ποσό που πλήρωσαν στα δικαιώματα του Δημοσίου.

Άρθρο 50 του Π.Δ. 18/1989 όπως ισχύει (Κωδικοποίηση νόμων για το ΣτΕ)

Συνέπειες απόφασης

1. Η απόφαση που δέχεται την αίτηση ακύρωσης απαγγέλει την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης και συνεπάγεται νόμιμη κατάργησή της έναντι όλων, είτε πρόκειται για κανονιστική είτε πρόκειται για ατομική πράξη.
.....
4. Οι διοικητικές αρχές, σε εκτέλεση της υποχρέωσής τους κατά το άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος, πρέπει να συμμορφώνονται ανάλογα με κάθε περίπτωση, με θετική ενέργεια προς το περιεχόμενο της απόφασης του Συμβουλίου, ή να απέχουν από κάθε ενέργεια που είναι αντίθετη προς όσα κρίθηκαν από αυτό. Ο παραβάτης, εκτός από τη δίωξη κατά το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα, υπέχει και προσωπική ευθύνη για αποζημίωση.
5.

Άρθρο 198 του ν. 2717/1999 όπως ισχύει (Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας)

Υποχρέωση συμμόρφωσης

1. Οι διοικητικές αρχές οφείλουν, με θετικές ενέργειες ή με αποχή από κάθε αντίθετη ενέργεια, να συμμορφώνονται προς το περιεχόμενο των αποφάσεων οι οποίες εκδίδονται για διαφορές που άγονται προς επίλυση με άσκηση προσφυγής.
2. Η παράλειψη διοικητικής αρχής προς συμμόρφωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, έχει ως συνέπεια, για τον παραβάτη, εκτός από την κατ' άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα ποινική του δίωξη, και την προσωπική του ευθύνη προς αποζημίωση.

Άρθρο 4 του ν. 2957/2001

(Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για θέματα Αστικού Δικαίου περί διαφθοράς)

Ευθύνη

1. Κάθε Μέρος προβλέπει στο εσωτερικό του δίκαιο ότι πρέπει να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις για την αποκατάσταση της ζημίας:
 - i. ο εναγόμενος έχει διαπράξει ή έχει επιτρέψει την πράξη της διαφθοράς ή έχει παραλείψει να λάβει εύλογα μέτρα για να αποτρέψει την πράξη διαφθοράς.
 - ii. ο ενάγων έχει υποστεί ζημία, και
 - iii. υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της πράξης διαφθοράς και της ζημίας.
2. Κάθε Μέρος προβλέπει στο εσωτερικό του δίκαιο ότι αν περισσότεροι εναγόμενοι ευθύνονται σε αποζημίωση εξαιτίας της ίδιας πράξης διαφθοράς ενέχονται εις ολόκληρον.

Άρθρο 152 του ν. 4270/2014

Έλλειμματα και ευθύνες δημοσίων υπολόγων - Καταλογισμοί

1. Έλλειμμα δημοσίου υπολόγου είναι οποιαδήποτε έλλειψη χρημάτων, αξιών και υλικού που διαπιστώνεται με τη νόμιμη διαδικασία στη διαχείρισή του, καθώς και οποιαδήποτε άλλη κατάσταση διαχείρισης που θεωρείται έλλειμμα από το νόμο.

Ως έλλειμμα θεωρείται και κάθε πληρωμή που:

 - α. Δεν ανάγεται στην αρμοδιότητα του υπολόγου.
 - β. Έγινε χωρίς τα προβλεπόμενα από τις ισχύουσες διατάξεις δικαιολογητικά.
 - γ. Αφορά δαπάνες για τις οποίες δεν έχουν τηρηθεί οι νόμιμες διαδικασίες εκ μέρους του υπολόγου.
 - δ. Έχει γίνει αχρεώστητα από υπαιτιότητα του υπολόγου.
 - ε. Είναι άσχετη με το σκοπό της διαχείρισης.
2. Οποιοδήποτε έλλειμμα αναπληρώνεται από τον υπόλογο μέσα σε σαράντα οκτώ (48) ώρες, διαφορετικά αυτός απομακρύνεται από τη διαχείριση αμέσως και καταλογίζεται με το ποσό του ελλείμματος που βεβαιώνεται, χωρίς αναβολή, ως δημόσιο έσοδο, λαμβάνεται δε και κάθε άλλο απαραίτητο μέτρο για την εξασφάλιση της απαίτησης του Δημοσίου. Εφόσον συντρέχει περίπτωση δόλου ή βαρείας αμέλειας του υπολόγου (άπιστη διαχείριση), πέραν των προηγούμενων μέτρων, ο υπόλογος ευθύνεται και πειθαρχικά.
3. Το έλλειμμα που παρουσιάζουν οι δημόσιοι υπόλογοι καταλογίζεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση από τους οικείους διατάκτες που το διαπίστωσαν και τα αρμόδια όργανα για την επιθεώρηση των υπολόγων, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού. Σε κάθε περίπτωση καταλογίζεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο το αργότερο εντός δέκα (10) ετών από της υποβολής σε αυτό των δικαιολογητικών απόδοσης λογαριασμού της διαχείρισής τους.
4. Στις περιπτώσεις πληρωμής μη νόμιμων δαπανών καταλογίζεται:
 - α. στα υπηρεσιακά όργανα που από δόλο ή βαρεία αμέλεια έχουν εκδώσει παράνομες διοικητικές πράξεις ή έχουν συμπράξει στη μη τήρηση των νόμιμων διαδικασιών πραγματοποίησης της δαπάνης και
 - β. στους λαβόντες, εφόσον υπέχουν ευθύνη για τη μη τήρηση των ανωτέρω διαδικασιών.Στους λαβόντες καταλογίζεται και σε κάθε περίπτωση αχρεώστητης πληρωμής.

5. Αν το έλλειμμα δεν οφείλεται σε δόλο ή βαρεία αμέλεια του υπολόγου, το αρμόδιο σύμφωνα με την παράγραφο 3 για τον καταλογισμό όργανο μπορεί να εγκρίνει την τμηματική καταβολή μέχρι είκοσι τέσσερις (24) μηνιαίες δόσεις, χωρίς προσαύξηση εκπρόθεσμης καταβολής.
6. Επί μη νόμιμων πληρωμών, το έλλειμμα καταλογίζεται εις ολόκληρον και στους λαβόντες, τα ποσά δε που καταβάλλονται στο Δημόσιο από τον καταλογισθέντα υπόλογο βεβαιώνονται υπέρ αυτού, με αίτησή του, σε βάρος του λαβόντος και εισπράττονται κατά τις διατάξεις περί είσπραξης δημοσίων εσόδων.
7. Ελλείψεις χαρτοσήμου, ενσήμων γενικά και κάθε αντικειμένου, βάσει του οποίου εισπράττεται τέλος ή δικαίωμα, καταλογίζονται σε χρήμα και στην τιμή διάθεσης που ορίζεται από τις σχετικές διατάξεις.
8. Έλλειψη κάθε είδους υλικού καταλογίζεται σε χρήμα, με βάση την τρέχουσα τιμή κατά το χρόνο του καταλογισμού. Η τιμή αυτή προσδιορίζεται από τριμελή επιτροπή που συνιστάται από τον οικείο διατάκτη.
9. Απαγορεύεται η ανάμειξη στη διαχείριση του υπολόγου χρημάτων ξένων προς αυτή και για κάθε χρηματικό πλεόνασμα, που εμφανίζεται στη διαχείριση, συνιστάται δημόσια παρακαταθήκη μέχρι να αποδειχθεί η αιτία αυτού.
10. Οι υπόλογοι είναι υπεύθυνοι για την ασφάλεια των δημοσίων χρημάτων, ενσήμων, αξιών και υλικού γενικά που κρατούν στη διαχείρισή τους, οφείλουν να τηρούν τους οικείους κανονισμούς ασφαλείας κατά την αποστολή και παραλαβή αυτών και ευθύνονται για κάθε ζημία που υφίσταται το Δημόσιο από τη μη τήρηση των ανωτέρω κανονισμών.
11. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και στην περίπτωση απώλειας ή φθοράς τίτλων και απαιτήσεων του Δημοσίου, εφόσον αυτή έχει προκαλέσει ζημία στο Δημόσιο και δεν οφείλεται σε ανωτέρα βία ή απρόβλεπτα γεγονότα.
12. Οι καταλογιζόμενοι κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού μπορούν να προσβάλουν την καταλογιστική πράξη ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις.
- Οι καταλογιζόμενοι μπορούν, επίσης, μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την κοινοποίηση της καταλογιστικής πράξης, να ασκήσουν και αίτηση αναθεώρησης ενώπιον του οργάνου που την έχει εκδώσει.
- Λόγοι αναθεώρησης είναι οι ίδιοι για τους οποίους επιτρέπεται αναθεώρηση πράξεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις.